דבר

יום חמישי, כ"ט באייר תשמ"ז, 28 במאי 1987 • גליון 19129

היום 12 עמודים • המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר
- הצופן הגנטי של ועדת אבן / שלמה גינוסר
- פרשני האחריות / עליזה ולך
- „באמצעים פסולים" / מאיר בראלי
- „ב.א.א." (בוגר אסכולת אשכול) / אריה לובה אליאב
- בורסה וכלכלה (4־5); עכשיו (9); ספורט (11)
- כוכבים ולילות (12)

פולגת רשת חנויות
מוצר יום ה'
25% הנחה
חולצות נשים וחולצות גברים
רק היום ברשת חנויות פולגת וקארדה
רק היום

המערך והליכוד: פרשת פולארד – סוף פסוק

הממשלה אימצה החלטת הקבינט שהמליץ לאשר דו"ח רוטנשטרייך־צור • רבין: יותר זה לא יכול לקרות

מאת יוסי מלמן, מסרד המדיני של „דבר"

„פרשת פולארד הסתיימה", כך מעריכים שרים בליכוד ובמערך בעקבות החלטת הממשלה אתמול. ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אמש: „מבחינתנו זהו סוף פסוק".

מקורביו של שר החוץ שמעון פרס הגיבו אמש בחומרה על דרישתו של ח"כ אליהו בן־אלישר (ליכוד) שהציע ששופט או ועדת חקירה משפטית תקבע אם שיקר שמעון פרס בדיוניו לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת עם חשיפת פרשת פולארד. המקורבים אמרו כי זהו „ניסיון מכוער להעליל עלילות".

הממשלה הודיעה אתמול, כי היא מאמצת את החלטת הקבינט מליל אמש. בישיבתו הלילית החליט הקבינט להמליץ לממשלה לאשר את קבלת דו"ח רוטנשטרייך־צור. ההחלטה התקבלה על אף ששרי הממשלה, פרט לעשרת חברי הקבינט, לא הורשו לעיין קודם לישיבה בנספח הסודי של הדו"ח.

נודע כי השר משה ארנס הציע שלשום שאפילו חברי הקבינט לא יורשו לעיין בו משום שהדבר עלול לגרום נזק לביון הישראלי. חלק זה מתאר את השתלשלות פרשת פולארד ואת דרך פעילותו של המודיעין הביצוי הוא מגייס סוכנים.

כבר בישיבת הקבינט בליל אמש, עוד לפני פתיחת הישיבה אתמול בבוקר, דרש סגן ראש הממשלה דוד לוי שהשרים יורשו לעיין בנספח הסודי, אך תשעה חברי הקבינט דחו את הצעתו. ישיבת אתמול נפתחה כשהשרים מורשים לעיין בחלק הגלוי הקצר של הדו"ח שנמסר כבר קודם לכן לעתונאים. ראש הממשלה ציין כי השרים יורשו לעיין בדו"ח הסודי רק לאחר ישיבת הממשלה ולא לפניה.

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, קבל כי לא היה רוצה שבודדים דוגמת רוטנשטרייך וצור יכפו על הממשלה לקבל אחריות. „אני מוכן לשאת באחריות קולקטיבית מרצון ולא מכפייה" ציין שרון, שהוסיף בתמיהה ברומזו לדו"ח ועדת כהן שהביא להרחקתו מתפקיד שר הבטחון: „מדוע הפעם מדברים על אחריות משותפת של הממשלה ובעבר היו כאלה שהבעו אחריות אישית?"

השרים יצחק מודעי, משה שחל, זבולון המר וחיים קורפו קבלו על כך שדורשים מהממשלה לקבל החלטה בלי ששריה יזכו לעיין בדו"ח, וכי שרים נדרשים לקבל אחריות על מעשים שלא ידעו עליהם, שלא דווח להם ושלא קשורים לתחומי הפעילות של משרדיהם.

השר גד יעקבי אמר „זהו מעשה ללא תקדים בתולדות המדינה. איך אפשר לאשר דו"ח שלא הוגש לנו". הוא הזכיר כי בעת ממשלת רבין הורשו השרים להסתגר במשך יומיים במזכירות הממשלה כדי לעיין בדו"ח אגרנט על נספחו הסודי. השר יעקבי דרש לפיכך שיתקיימו שתי הצבעות נפרדות: „אחת – שהממשלה תסיק בעתיד מסקנות כנדרש בדו"ח, והשניה – שהממשלה תקבל את הדו"ח בלי שתוטל האחריות על כל השרים.

ראש הממשלה שמיר דחה את דרישתו של יעקבי ותבע שהשרים יצביעו ואחר כך יורשו לעיין בנספח הסודי. עמדתו התקבלה. בעד ההחלטה הצביעו 14 שרים, ואילו שלושה, יעקבי, מודעי ולוי הצביעו נגד. ארבעה שרים נמנעו: קצב, שחל, המר ושריר.

רבין: לא יכול לקרות

(ע). – שר הבטחון יצחק רבין אמר אתמול, כי הוסקו כל המסקנות מפרשת פולארד ו„יותר זה לא יכול לקרות".

בתשובה לשאלות כתבים בירושלים אמר שר הבטחון: „אין לי מסקנות אישיות, יש לי מסקנות תיפקודיות והן בוצעו. אין יותר לק"ם, הגוף הזה לא נועד לעסוק בפעילות מסוג פולארד, אבל כדי למנוע חס וחלילה שהדבר הזה יחזור, כבר כמעט שנה וחצי הגוף הזה לא קיים".

רבין: הישנות את פרשת פולארד

(המשך בעמ' 2)

מ"מ רה"מ ושר החוץ שמעון פרס מניח זר בטקס המרכזי בהר הרצל לחללי מלחמת ששת־הימים שנלחמו על שחרור ירושלים (צילום: יצחק הררי)

<u>בעוד בשב"כ ממתינים לסיום „מחול השדים"</u>

שמיר נוטה להחליט על ועדה משפטית; הבוקר – התייעצויות

מאת טובה צימוקי, מסופרת „דבר" בירושלים

ראש הממשלה יצחק שמיר, האחראי מיניסטריאלית על השב"כ, נוטה להחליט על הקמת ועדת חקירה משפטית לנוהלי החקירה של השב"כ.

עם זאת, גם האפשרות בה דגל אתמול היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, לפתוח בחקירה משפטית נגד חוקרי השב"כ בפרשת נפסו, לא ירדה מן הפרק.

ההתייעצויות ברמת הדרג בקשר לדרך חקירת הפרשה יתחדשו הבוקר מאחר שביומיים האחרונים היו שרי הקבינט עסוקים בוועדות החקירה בפרשת פולארד.

שרים בממשלה המקורבים לשב"כ עצמו רואים אפשרות הקמת ועדת חקירה משפטית כריאלית יותר, בין השאר מתוך החשש שאנשי השב"כ יסרבו להופיע לחקירה משטרתית.

נודע כי חריש בדק בימים האחרונים טכניקות שיאפשרו חקירה משטרתית לאנשי השב"כ באופן שתישמר סודיות מירבית בין השאר הוזכרה אפשרות שיצורף לחקירה שופט עליון ברימוס כמלווה לחקירה.

ועדת המשנה של ועדת חוקה חוק ומשפט תזמן את חריש, את נציגי הפרקליטות ואת נציגי השב"כ כדי לדון בהיבטים פליליים של חקירות השב"כ בכלל וחקירת עזאת נפסו בפרט.

סופר „דבר", נתן רועי מוסר:

אנשי שירות הבטחון הכללי טוענים כי החלטת ממשלה, הצפויה בישיבתה ביום א' הקרוב, על הקמת ועדת חקירה ממלכתית תסיים את „מחול השדים" סביב חקירתו של עזאת נפסו.

סופר „דבר" מציין כי בשב"כ משוכנעים שחקירות המשטרה מכל סוג שהוא תגרום לעגמת נפש לאנשים שמסרו נפשם במשך שנים רבות על הגנת המדינה. „אף אחד מאיתנו לא רוצה להגיע למצב של גנב בלילה" אמר אחד מאנשי השב"כ. „וכל אחד מאיתנו רוצה שהנושא יבדק עד תום".

אנשי שב"כ שהיו מעורבים בחקירת נפסו ממשיכים להכחיש כי הוא עונה על־ידי חוקריו. „אף אחד מהדברים שעליהם דיבר בראיונות השונים איננו אמת. עיזאת נפסו משקר כשהוא מוסר דברים שלא היו. גם הראיונות המורחבים שימסור מחר בעיתוני הצהריים לא ימחקו הרשעתו בעבירה של קיום מגע עם סוכן זר", אמר אחד מחוקרי השב"כ הבכירים, שהיה מקורב לחקירתו.

„תמיד היינו לכם 'זרועות בטחון' היום אנחנו שקרנים, מכופפי אמת"

מונולוג של בכיר בשב"כ: אני חרד ל'ראש קטן' בשירות הבטחון

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

"ביום שבו נמסרה בבית המשפט העליון ההחלטה בעניין עיזאת נפסו הייתי בהלם. לא התקשרתי לחברים כיוון שחששתי שאפרוץ בבכי ואיאלץ לטרוק את הטלפון עוד לפני שאומר מלה". כך אומר לסופר „דבר" אחד מבכירי השב"כ.

הבכיר אמר: „אתה לא יודע מה זה להתגונן, כשאתה מאומן במשך שנים להיות דרוך לקראת תקיפה. אין לך מושג כמה קשה להוסד באותך הישראלי כשאתה מאומן לחשוד באויב. כך מאמנים אותך שנים והנה אתה נחשף לאור ונאלם דום כמו שפן. זה חודשים אנו עוסקים בפרשות שב"כ למיניהן. לא מרימים ראש. כל הזמן מתגוננים. איך אפשר, לדעתך לתפקד תוך כדי התגוננות 24 שעות ביממה?"

„אתה מתבונן בשידור החדשות היומי וצופה בפוליטיקאים, חבורה של שקרנים צבועים ומתחסדים. הם מוכנים לעמוד מול המצלמה ולהתפרסם ואין זה משנה להם אם הם זורקים באנשים שעבור משכורת של 1500 שקלים מאבדים בית ומשפחה. אני לא יודע עד היום איפה הבן של הילד שלי ובכסף החדש אני מביא לאשתי 1500 שקלים. אני לא יוצלח בבנק וגם יוסי שריד לא חושב שאני מי יודע מה. מה נותר לי בחיים? מעט מאד תקווה והרבה מאד מרה שחורה".

איש השב"כ ממשיך: „קוראים לשירות הבטחון 'אורווה'. איפה נשמע כדבר הזה. 40 שנות פעילות מהוגנת ועכשיו אנחנו אורווה. מאות, אלפים מחבלים נחקרו על־ידי כמה עשרות אנשי שב"כ. נמנעו אלפי פיגועים בכל רחבי הארץ ובמרכזי הערים ובעולם לא אמרו בשבחנו מלה. תמיד היינו בשבילכם 'זרועות הבטחון'. היום אנחנו השקרנים, מכופפי האמת, מרבידי נפסו. אני לא צריך את התודה הרבה של אף אחד מן הפוליטיקאים הצינים של הכנסת. אני לא צריך שיעניקו לי עיטור. הם בודאי לא שהיו שיתחננו בפניהם".

„אני לא חרד לעצמי, אני חרד לבטחון המדינה. אני חרד למצב של ראש קטן בשירות הבטחון הכללי. אני חרד שיתפוצצו מטענים בכל רחבי הארץ בעוד כמה חודשים וכל הפוליטיקאים הגאונים יאמרו: אין קשר בין ועדת החקירה לבין תפקוד שירות הבטחון. אני יודע שעל פרשת קו 300 נשלם בעוד שנה ושנתיים בעשרות הרוגים, הלוואי ואתבדה.

„על מקרה נפסו נשלם מחיר, מתחתיים. עיזאת נפסו הוא לא גיבור כפי שהוא הוצג. אף אדם איננו מודה בדבר שהוא לא ביצע. עיזאת נפסו הוא עבריין שהודיע בבית המשפט העליון והודה בדרגה. אם יחקרו את הפרשה הזאת יגלו שהצדק רחוק מהסיפורים הטיפשיים שלו שיתפרסמו מחר ב'ידיעות אחרונות'. הצדק כאמור של דבר ייצא לאור. מישהו בשב"כ יצטרך לקום ולומר את האמת ואת כל האמת ואז יתברר שיש לך עסק עם שקרן שלא עונה. הוא שקרן".

„ומה חושבים בכנסת? בממשלה? שנשתוק אחרי כל ההתקפות הבלתי מוצדקות האלה? כולם נתנו גיבוי לפעולות השב"כ והתחככו בראש השב"כ כמו 'שדלים' קטנים. עכשו – כולם מבקרים ומביטים גדולים. כי הם כל אלה שמופיעים כל דקה בטלוויזיה ומטילים רפש? יום אחד בכתבה עליים או שבוע של חקירת עציר בטחוני בתא מסריח של בית כלא יהיו שהיהם לאם את העיניים".

„הפוליטיקאים האלה עושים עוול לגוף שלם כבר חודשים ארוכים. עכשו – אני שואל אותך – למה שבחור צעיר יתגייס לשירות הבטחון הכללי? מה יש לו לחפש פה? שירים את הדגלים שלו ויסע מפה. אין מה לחפש פה".

<u>בפתיחת המו"מ עם האוצר היום:</u>

ההסתדרות תפעל לתוספת שכר של 10 אחוזים בשירות הציבורי

מאת חיים באור

באווירה במעט נינוחה, חרף חילוקי הדעות, ייפתח היום אחרי־הצהריים המשא־ומתן בין ההסתדרות לבין נציגי האוצר על הסכם השכר בשירות הציבורי ל־88־1987.

עמדת האוצר עד כה, כפי שביטאה השר נסים, היא שבעקרון אין לשלם תוספות שכר, אלא אם כן מדובר בקשירת התוספת בגידול בפריון. עם זאת מוכן נסים לשקול הגדלת ההכנסה נטו של העשירונים הבינוניים באמצעות הקלות מס.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, העומד בראש הנציגות ההסתדרותית למו"מ, הבהיר שאינו מוכן ל„צילום" המצב הקיים, אלא יתמוך להעלאה ריאלית של השכר, על־ידי מתן תוספת ישירה לברוטו. הברפלד אינו מפרט את תביעות השכר במונחים של אחוזים, אך גורמים בהסתדרות מציינים שמדובר בהעלאה בשיעור העולה על 10 אחוזים.

יחד עם זאת מבקשת ההסתדרות להעלאת ההכנסה של השכירים בעשירונים הבינוניים והגבוהים על־ידי הקלות במס, אך כאמור, לא על חשבון התוספת הישירה לברוטו. ההסתדרות פועלת גם להגיע להסכם עקרוני עם האוצר על קיצור שבוע העבודה. סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי מאיר גת, בעייה להמעבד לשבוע עבודה מקוצר יהיה בכל מקרה הדרגתי, ויארך שנים אחדות.

האיגודים במקצועות האקדמאים – מהנדסים, הנדסאים ואקדמאים במדעי החברה והרוח – טוענים שבמסגרת ההסתדרות תובכת בדרישתם כי תוספת השכר שתושג תפוזר באופן שווה בין כל הדרגות ולא תתמקד רק באלה הנמוכות. בין האיגודים האקדמאיים לבין האיגודים המייצגים את עובדי הדירוג האחיד שוררת מתיחות על רקע דרישתם זו.

האיגודים במקצועות הפארא־רפואיים (מיקרוביולוגים, ביוכימאים, רוקחים,

(המשך בעמ' 2)

רפי איתן רומז: אם ייאלץ להתפטר – „ידבר"

מאת מסרד הכלכלי של „דבר"

יו"ר מועצת המנהלים של חברת „כימיקלים לישראל", רפי איתן, אינו מתכוון לעזוב את תפקידו, ומקורביו מעריכים כי הדרג המדיני ייזהר מאד שלא לפגוע בו בעת.

לדעתם, חושש הדרג המדיני מן המידע המצוי בידי איתן, אשר נגוף קשות על־ידי שתי ועדות החקירה בפרשת פולארד. קיים חשש שאם ייאלץ איתן שוב „לשלם" בעבור השגיאות שעשה (כשעתו נאלץ לעזוב את תפקידו בלק"ם) הוא ישתף את כלי התקשורת בדברים הידועים לו על אחריותם האישית של מי שהיו ממונים עליו.

בשלב זה, מסרב אפוא איתן להגיב על הפרשה ועל החקירות והוא ימשיך בתפקידו אלא אם כן ייאלץ לנטוש אותו, כפי שאכן רמזו הוועדות החוקרות.

הנטייה בישראל – לא למסור הנספח הסודי לנציגי ארה"ב

מאת יוסי מלמן, מסרד המדיני של „דבר"

ישראל מתלבטת אם לאפשר לנציגים מארה"ב לעיין בנספח הסודי של דו"ח רוטנשטרייך־צור, ונוטה שלא לאפשר להם זאת.

נספח זה מתאר את פרשת פולארד ואת כל שלביה המבצעיים־מודיעיניים.

שגריר ארה"ב בישראל תומאס פיקרינג, אמר אתמול כי ממשלתו לא קיבלה עדיין שום דו"ח מישראל ועל כן כל התגובות שפורסמו כביכול בשם הממשל בעניין זה אינן מוסמכות. יצויין עם זאת שהשגריר נועד שלשום שעה קלה לאחר הגשת הדו"ח עם ראש הממשלה יצחק שמיר.

הוועד למען הזוג פולארד מוחה: הוועדות התעלמו מההיבט האנושי

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

הוועד הציבורי למען ג'ונתן פולארד בתל־אביב העביר אתמול הודעה למערכות העיתונים בה הוא קובל על כך שמסקנות שתי הוועדות אינן מתייחסות כלל להתנהגות הגורמים הממלכתיים כלפי בני הזוג פולארד מן הרגע שנעצרו.

דובר הוועד הציבורי, אמנון דרור, אמר כי הוועדות לא דנו בהיבט האנושי של הפרשה ונמנעו מהפקת לקחים. „אלה המשרתים את מדינת ישראל בדרכים שונות, ואלה שאולי ישרתו אותה בעתיד רשאים לדעת למה לצפות מהגורמים הממלכתיים אם וכאשר ייקלעו לנסיבות דומות לאלה שנקלעו אן וג'ונתן פולארד".

<u>מת רפאל קלצ'קין</u>

מאת סופרת „דבר"

רפאל קלצ'קין, מוותיקי השחקנים של „הבימה" וחתן פרס ישראל 1979 מת אתמול בגיל 82.

באחרונה לקה בהתקף לב ואושפז. לאחר ששוחרר מבית החולים, נפש במלון תל־אביבי, התאושש והיה מלא תוכניות. אתמול חזר לביתו, יצא לטייל אחרי הצהריים והתמוטט בקרבת הבית ברחוב פרוג. אשתו הדסה עיתה עמו. הוא הוחש לבית החולים „הדסה", אך המאמצים להחייתו היו לשוא.

קלצ'קין בא לארץ כתלמיד הגימנסיה „הרצליה" ב־1914, אך חזר לפולין עם פרוץ המלחמה. מייד עם סיומה שב לארץ, למד ב„מקווה ישראל" ועבד שם כאופה.

השתתף בלהקות שונות ונסע לגרמניה ללמוד תיאטרון. כאשר „הבימה" באה לארץ ב־1928, הצטרף לתיאטרון והסב אליו מייד תשומת לב רבה, בהופעתו במחזה „האוצר" של שלום עליכם, בתפקיד שמעון אלי.

הוא גילם תפקידים רבים בעשרות שנות פעילות כשחקן, וגם כאשר אלה היו קטנים, הוא בלט בנוכחותו הבימתית. בין 200 התפקידים שגילם היה סכיני ב„בית התה של ירח אוגוסט". בנימין ב„בעדבות הנגב", מוטל ב„עמק", מג'יסב ב„הביצה". למעשה, היה פעיל עד לעת האחרונה ממש, בהופעות במסגרת צה"ל, בסרטים וסרטי טלוויזיה. היה ספורטאי, רץ, שחה.

קלצ'קין כתב גם שירים ופזמונים, שכמה מהם היו נפוצים מאוד והושרו בפי החיילים במלחמת העצמאות.

קלצ'קין, „יקיר תל־אביב", היה אחד מאנשי הבוהמה היפים של ישראל, ידוע כאיש טוב לב ואהוב על כל מכריו.

היום שביתה כללית במערכת החינוך – אין הסכמה על גובה הקיצוץ

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

היום מתקיים שוב שביתה כללית ליום אחד בכל מערכת החינוך, מגני ילדים עד סמינרים ומכללות. להוציא בתי־ספר לחינוך מיוחד בעלי הסדר אי־שביתה.

ארגוני המורים החליטו להמשיך בשיבושים במחאה על קיצוץ תקציב החינוך, המונע שעות הוראה לתלמידים ופיטורי מורים. היום יתכנסו הנהלות שני ארגוני המורים להחליט על המשך צעדיהם.

שרי החינוך והאוצר קיימו אתמול שיחה בת שלוש שעות, במטרה למנוע את השביתה, לבחון שהושגה הסכמה, גובה הקיצוץ נשאר שנוי במחלוקת.

עד שעות הלילה המאוחרות קיימו אתמול השרים [illegible]

ניתן לקצוץ עוד מתקציב החינוך, מבלי לפגוע בפעילויות הבסיסיות. זאת אומרת שבשעות אחה"צ אתמול הושגה הסכמה על כמה נושאים בתקציב החינוך [illegible] משרד החינוך ד"ר שמשון שושני.

משרד האוצר הסכים לכך, שהקיצוץ הכללי [illegible] 22,000 [illegible] ב־18 מליון שקל [illegible].

משרד החינוך מצדו הסכים לקיצוץ במסגרת של 14.5 מליון שקל על־ידי ויתור קבלת 1,000 תלמידים חדשים לסמינרים [illegible]

<u>„מראתון" צנחנים ליום ירושלים:</u>

1,400 צנחו ב־3 וחצי שעות מעשרים מטוסים

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

במשך שלוש וחצי שעות צנחו אתמול בחולות פלמחים 1,400 צנחנים מ־20 מטוסים. הצנחנים, רובם אנשי מילואים התכנסו לציון „יום ירושלים". גם מרדכי גור, שפקד על חטיבת הצנחנים בעת שיחרור ירושלים, בא לכינוס שנערך בתל־נוף בקרב הצנחנים. הגיעו הלוחמים מכל הדורות, ששירתו בה מאז יסודה. ההתכנסות והצניחה היו לפי הגדודים והפלוגות. בין הצונחים נראה גם חייב בני שלימא.

בשעת הצניחה צפו בני המשפחות. במקום נערך „הבזאר" מטעם עמותת ותיקי הצנחנים למען הקרן שהם מפעילים לעזרת המשפחות השכולות.

פרס ירושלים

(ע). – נשיא המדינה חיים הרצוג העניק אתמול, יום איחוד ירושלים, את פרס ירושלים לחינוך תורני בגולה לשנת תשמ"ז. בטכס שהתקיים במשכן הנשיא השתתפו הרב הראשי אברהם שפירא, יו"ר ההנהלה הציונית אריה דולצין, מנהל המחלקה לחינוך ולתרבות תורניים בגולה יצחק מאיר ואנשי מוזמנים.

מקבלי הפרס השנה הם הרב פנחס ליפנר מארה"ב, הרב משה ספר מדרום אפריקה, הרב אליהו אבגל מארגנטינה, פיליפ סיימנס מאוסטרליה, ברוך קריילר מקרית גת, הבטאון החינוכי „המורה" היוצא לאור בפאריס ויוסף ביגה.

בטקס השמעה הקלטה של שיחת טלפון עם בגין בה בישר לו על זכייתו בפרס. בגין אמר באותה שיחה כי יש להקים קרן לחינוך יהודי בברה"מ, והודיע כי הוא תורם לקרן את פרס ז'בוטינסקי בו זכה לפני שלוש שנים.

„ישיבה יוניברסיטי" מארה"ב זכתה לציון הוקרה מיוחד במלאת 100 שנים להיווסדה, על

(המשך בעמ' 2)

(צילום: שאול רחמים)

<u>היועץ המשפטי לשעבר, משה בן־זאב:</u>

קביעת מסמך רוטנשטרייך־צור שהממשלה אחראית – ריקה מתוכן

מאת אריאל ברקמי, סופר „דבר"

„הקביעה שהממשלה כולה אחראית אין לה כל משמעות, מפני שהממשלה אחראית מעצם טבעה לכל הנעשה בתחום המבצעת. יש כאן הודה על מושכל שקיים בתפיסה הקונסטיטוציונית הכוללת. זה כאילו להגיד שהנהלת „דבר" אחראית ל„דבר". דברים אלה אמר לסופר „דבר" מי שהיה היועץ המשפטי לממשלה משה בן־זאב.

„כדי לסבר את האוזן, נאמר שהממשלה היא ההנהלה של המדינה. אינני יודע אם היתה מריחה מכוונת מלכתחילה. בוועדת רוטנשטרייך־צור, אני מניח שלא, אני מכיר את רוטנשטרייך כאדם שלא הייתי אומר עליו דבר כזה. אני מניח שהוא התכוון למלא את תפקידו, כפי שהודיע לציבור. אבל מה שיצא, לפחות בחלק שהתפרסם, זה מאכזב. כל אחד יסיק מסקנה לגבי ערכו של המסמך. אני מבין שהחלק הסודי בדו"ח גדול מהגלוי. לכן אי־אפשר לעשות צדק עם הדו"ח מבלי לדעת מה בדיוק אימצה הממשלה מתוכו", אמר היועץ לשעבר בן־זאב.

„אינני חסיד של ועדת בירור במצב כזה. אף אחד לא מנע ממנה לומר דברים אחרים, הם פשוט הגיעו למסקנה כזו, וזה יכול היה לקרות גם לוועדת חקירה ממלכתית. אני מניח שהשופט לנדאו לא יכול היה שלא להתנגד לוועדת בירור. היה לכך תקדים בחקירת הטבח בסברה ושתילה. השופט כהן לא הסכים להיות בורר אלא שופט, אני מניח שהשופט לנדאו ראה עצמו גם כן מחוייב לתפקיד הזה של שופט, וכי העניין צריך היה להידון בוועדת חקירה. במקרה כזה אני מניח שהשופט לנדאו היה מוכן לשמש כאחד מחבריה. אם זה יהיה סוף פסוק לפרשה הדבר תלוי עתה ברצון הציבור והתגובות", אמר בן־זאב.

نسخة عن الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

ח"כ דדי צוקר טוען:

ההחלטה על פרוייקט ה„לביא" התקבלה על סמך נתון מטעה

קיסר שב והביע תמיכת ההסתדרות בהמשך הפרויקט

מאת אמנון אבמי, מספרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

ההחלטה על פרויקט ה„לביא" התקבלה בשנת 1980 על בסיס הנתון המטעה לפיו יוצרו בין 400 ל־450 מטוסים.

בהאשמה זו יצא אתמול חבר ועדת הכספים דדי צוקר (ר"צ). לדבריו, מספר דמיוני זה של מטוסים גדול פי חמישה מצרכי חיל־האוויר. צוקר טען עוד, כי לפי מידע חדש שהגיע לידיו גם היום מציגה התעשייה האווירית נתונים מטעים בנוגע לפרויקט ה„לביא". לדבריו עלות יצור ה„לביא" גבוהה ב־56 אחוז ממחיר מטוס זהה. הפרש מחירים זה אינו לוקח בחשבון את 1.4 מיליארד הדולר שיש עוד להשקיע בפיתוח ה„לביא".

„טענת התעשייה האווירית, כי בשום שלב לא יחרוג הפרוייקט מ־550 מיליון הדולרים לשנה שהוקצה לו משרד הבטחון היא הטעיה מכוונת", אומר צוקר. כבר בעוד שלוש שנים יגיעו הוצאות הפרוייקט ל־592 מיליון דולר לשנה, ואילו באמצע שנות ה־90 יגיע התקציב הנחוץ ל־730 מיליון דולר בשנה, טוען הח"כ.

התארגנות עובדים

סופר „דבר" אריה אורד, מוסר: עובדי המפעלים הקשורים לפיתוח ה„לביא" עומדים להתארגן לקראת המשך הדיון בממשלה בעתיד הפרוייקט, הצפוי עתה ליום א'. כן צפויה התארגנות ראשי המפעלים הקשורים בפרויקט נוכח המיתקפה שבה פתחה הנהלת „תע־דיראן".

בתוך כך נודע, כי ראשי מועצות העובדים של התעשייה האווירית והתעשייה הצבאית עומדים להסכים על דרכים לשיתוף־פעולה במאבק להבטחת פעולה תקינה של התעשיה הבטחונית כולה, לרבות המשך פרוייקט ה„לביא". סיכום בעניין זה הושג שלשום בשולי ביקורו של שר־האוצר משה נסים בוועדה המרכזת, בין יו"ר מועצת עובדי תע"ש שלום חכשוש ויו"ר מועצת עובדי התעשיה האווירית יעקב שפי ובעידודו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד. בדיון בוועדה המרכזת חזר מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר על תמיכתה הנחרצת של ההסתדרות בהמשך פרוייקט ה„לביא".

בימים האחרונים פנו ועדי המפעלים הקשורים ל„לביא" אל שפי, בבקשה לרכז את ההתארגנות למען הפרוייקט, המבטיח כיום תעסוקה ל־5,100 עובדים, רבים מהם בערי פיתוח וביישובי עימות. שפי אומר, כי הוא עצמו נתון עתה במערכה לקראת הבחירות שייערכו בתעשיה האווירית ביום א'. רק לאחר הבחירות יתפנו אנשי מועצת העובדים בראשותו לעסוק בהתארגנות. הוא הציע, כי בינתיים יתחילו יתר הוועדים בפעילות.

אתמול שיגר מנכ"ל „ראדא" חיים ניכגוזן, מכתב בואה חריף על התבטאויות של תעשיינים שאינם קשורים ב„לביא", נגד הפרוייקט. במכתב לנשיא התאחדות התעשיינים דב לאוטמן מוחה מנכ"ל „ראדא", מפעל המצוי בבית־שאן, על כ„תעשיינים פועלים לביטולם של פרוייקטים כל תעשיינים אחרים", דבר חסר תקדים לדבריו. הוא מציין את החלוקה הצודקת של העבודות הקשורות ב„לביא" בין מפעלי תעשיה שונים על יסוד מכרזים הוגנים.

היום עומד לבקר בתעשיה האווירית מ"מ ראש־הממשלה שמעון פרס.

חוסיין יבקר במוסקווה

ריאד (ע"מ) המלך חוסיין והנשיא מובארק הסכימו בדיונים בפגישתם האחרונה, בקאהיר, שהמלך־חוסיין ייענה להזמנה שהופנתה אליו מטעם ברה"מ – כך מוסר העיתון „אל־מג'לה".

המלך חוסיין קיבל הזמנות לבקר במוסקווה ובוואשינגטון בעת ובעונה אחת.

לנוקס, יפה עד כאב

מאת אמיר רותם

„אנחנו תמיד עושים זאת כדי להפיג את השעמום שבמסיבות העיתונאים" – כך אמרה אני לנוקס בזמן שירדה מהשולחן לאחר שביצעה שם, בלווית בן זוגה לצמד ה„יוריתמיקס", דייב סטיוארט, את שירם „מיסיונרי" בפני קהל העיתונאים המתמוגג.

השניים יופיעו עם מלוויהם בפני קהל גדול יותר בירושלים ותל־אביב בשבוע הבא. אמש, שיעשעו את השואלים בסניגוריות. „אני היא בעצם זאת שכותבת את כל השירים. היא מסכימה להוסיף את שמי רק תחת איום אקדח", התוודה סטיוארט, שהסתתר מאחורי משקפי שמש. „כך אני נוהג מאז שאחד ניסה לשפר בחוץ תפוח שהניח לי על הראש".

לנוקס, יפה עד כאב, סיפרה על סרט של הבמאי האמריקאי הנודע רוברט אלטמן, בו סיימה את השתתפותה זה מכבר, ועל כוונת הצמד לנצל את הזמן עד להופעות בעבודה: יצירה, צילומי סרט וחזרות. תמו השאלות, סטיוארט מרים ראש: „או התקבלנו?"

הירקות יתייקרו

מאת אריה אורד, סופר „דבר"

התייקרות תלולה של הפירות והירקות צפויה בשבוע הבא בשל התג המוסלמי עיד אל פיטר הקרב.

בשל תלותם של המשקים בעובדים ערבים, שייעדרו מהעבודה לקראת התג, תצמצם במידה ניכרת ביותר הספקת ירקות ופירות לשווקים. המחסור יוליד עליית מחירים חדה.

לפיכך מייעצים חוגים כלכליים להצטייד ככל האפשר בפירות ובירקות השבוע, כאשר מחירי רוב התוצרת בשפל, למעט עגבניות מסוג משובח.

השירות המטאורולוגי:

היום אין שרב

(ע).– השרב ששורר אתמול, אמור היה לפוג במשך הלילה. החזאים צפו להיום ירידה בטמפרטורות ועליה בלחות.

את חופי הים פקדו מתרחצים רבים שביקשו לטבול במים הצוננים.

במישור החוף נרשמה טמפרטורה ממוצעת של 26 מעלות בצל, אך מזג האוויר השרבי גרם ביטול אירועי ספורט ופעילויות שדה.

מן השירות המטאורולוגי נמסר, כי בסוף השבוע צפוי מזג אויר נאה.

שמיר: לא קיבלתי מכתב מפולארד האב

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר אומר כי לא קיבל שום מכתב מאביו של המרגל ג'ונתן פולארד.

לשכתו של שמיר הגיבה בכך על דברי האב ד"ר מוריס פולארד, שטען בראיון לרדיו כי העביר בעת שהותו של ראש הממשלה בוואשינגטון לפני כחודש מכתב אישי לשמיר. לדברי האב, הוא הפקיד את המכתב בשגרירות ישראל בוואשינגטון והובטח לו שהוא יימסר לידי שמיר.

ברה"מ תספק לסוריה טילי אס.אס. 23

אבו־דאבי (ע"מ). – מנהיג ברה"מ מיכאיל גורבצ'וב הודיע לנשיא סוריה חאפז אסד במהלך שיחותיהם במוסקווה, כי ברה"מ תמכור נשק חדיש ומתוחכם שיוחרם לראשונה לסוריה, כדי לשמור על המאזן האסטרטגי בינה לבין ישראל.

העיתון „אל־אתחאד", המדווח על כך, מוסר „כי בין היתר תספק ברה"מ לסוריה טילי קרקע־קרקע לטווח בינוני מדגם „אס.אס. 23", בעלי טווח של 500 ק"מ, וטנקים מודרניים מדגם „טי־80" 40 מטוסי קרב „מיג 29", נוסף ל־120 מטוסי קרב, מאותו סוג שסוריה כבר קיבלה וטילי הגנה אווירית מדגם „סאם 11", „סאם־13" ו„סאם־14".

כמו כן תגדיל ברה"מ את מספר המומחים והיועצים הצבאיים הסובייטיים הפועלים בשורות הצבא הסורי, כדי לאפשר לסוריה לקלוט את הנשק המתוחכם הזה.

נוסף לכך הסכימה מוסקווה לפרוס את החזר החובות הצבאיים של סוריה לברה"מ, שסכומם הגיע לכדי 15 מיליארד דולר לתקופה של 25 שנה, תוך הפחתת הריבית המוטלת על החובות האלה ומחיקת חלק מהחובות הישנים.

פרופ' זמיר: אינטרס לאומי אינו אמתלה לאי־חקירה

„אלמלא היועץ המשפטי – נפסו היה נמק בכלא"

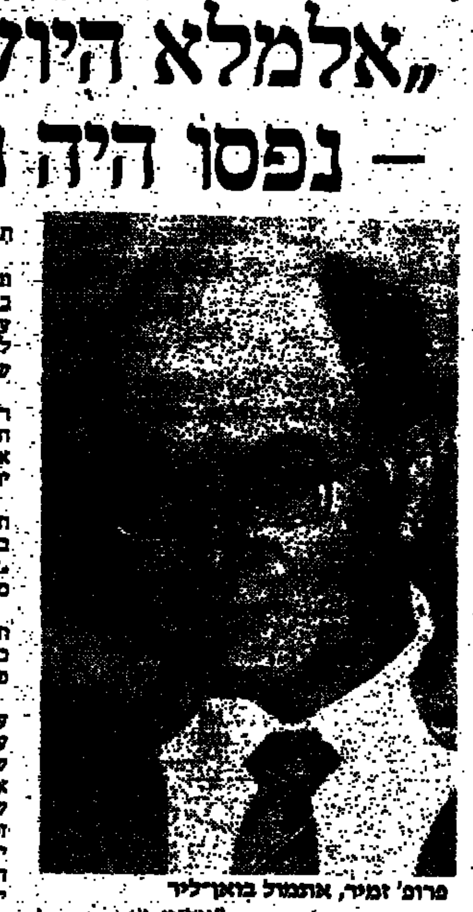

פרופ' זמיר, אתמול בואן־ליר (צילום: יצחק הררי)

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

„אלמלא כיהן יועץ משפטי עצמאי שביקש לפתוח בחקירת בפרשת השב"כ יכולנו להיות היום עם שב"כ המונהג על־ידי אותם אנשים, עם אותן שיטות, ועיזאת נפסו היה נמק בכלא" כך אמר אתמול מי שכיהן כיועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, בהרצאה שנשא אתמול בירושלים על תפקיד היועץ המשפטי לממשלה בעתות משבר.

זמיר אמר כי רבים נראים קרן בפרשת קו 300 ובפרשת נפסו בגלל העדר פיקוח של הדרג המדיני, בגלל הפרזה בסודיות ומשום שלקחים לא נלמדו. עוד אמר כי אין לקבל את הנימוק של אינטרס לאומי בטחוני כאמתלה לאי חקירה של אירועים שונים, שכן זהו נימוק צנוע ומוקרש.

זמיר סבור כי אם לא תהיה רפורמה בשב"כ „זה רשיון להמשיך בעניינים לא חוקיים ולא מוסריים, הדבר יסכן את שלטון החוק ואת עתידו של כל אזרח במדינה", כן דרש לפרסם את מסקנות ועדת קרב.

פרופ' זמיר אמר כי על שירותי הבטחון לפעול תחת מעטה סודיות אך האזרחים צריכים להיות בטוחים ששירותי הבטחון נתונים לפיקוח ולבקרה. „אני מפקפק אם זה קורה בישראל. פרשת השב"כ מוכיחה זאת", אמר פרופ' זמיר.

הוא הדגיש כי על היועץ המשפטי להיות בלתי תלוי כדי לעמוד מול שימוש לרעה בעוצמה, ואמר כי „אם יוקרתו וכוחו של המוסד הזה ירדו תהיה פגיעה גדולה בזכויות האזרח ובשלטון החוק".

לדעת זמיר פוליטיקאים מתפתים לתת לבטחון עליונות על החוק, הדבר קוסם לציבור כי הוא נאמר על־ידי פוליטיקאים. „אני חושב שזו הצגה לא נכונה של הדברים. אין עימות ואין ניגוד בין השניים. לאף אחד, גם לא לראש הממשלה אין כוח אחר מזה שהעניק לו החוק. אין לו סמכות להפר את החוק". זמיר הוסיף: „אם אנו אומרים שגם ראש הממשלה יכול להתעלם מהחוק זה אומר שהוא עומד מעל הפרלמנט ומעל העם. זהו תקדים מאד מסוכן, כי הוא יכול להיות בעתיד מוגבל לא רק למלחמה נגד טרור, אלא הוא עלול להתפשט כמו סרטן לעניינים אחרים, ואז לא רק טרוריסטים יהיו הקרבנות אלא גם חיילים ואזרחים יהודים". פרופ' זמיר הוסיף כי אינו אריש לצרכי הבטחון, ובמקרה שהחוק אינו עונה על צרכים או אינו אפקטיבי יכולה הכנסת להתאימו. לדבריו, נימוקים של בטחון לאומי ואינטרס לאומי, גם כאשר הם מושמעים על־ידי מנהיגים אחראים, יכולים לעיתים להיות מטעים ולאבד את משמעותם האמיתית.

שגריר ארה"ב תומאס פיקרינג ושר המדע גדעון פת חותמים על הסכם לשיתוף פעולה מדעי ישראל־ארה"ב (צילום: הררי)

הסורגים בכלא עזה נוסרו על רקע קריאות המואזין...

השר בר־לב ציטט מדו"ח גונדר פולאק: ליקויים בהנהלת בית־הסוהר, ואשמה מיוחדת על זקיף שהתרשל

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

השישה שברחו לפני 10 ימים מכלא עזה ניצלו את קריאות המואזין בתקופת צום הרמדאן לביצוע עבודות הניסור של סורגי בית הכלא – כך עולה מדו"ח פולאק לבדיקת הפרשה.

שר המשטרה חיים בר־לב ענה אתמול לשאילתה שהעלה ח"כ דוד מגן (ליכוד), וסיפר על נסיבות הבריחה, כפי שהדבר עולה מדו"ח שערך גונדר משנה יוסף פולאק, מפקד כלא איילון לשעבר. האסירים נמלטו, על פי הדו"ח, בשעה 3.00 לפנות בוקר ב־18 במאי. שירות בתי הסוהר מאפשר בתקופה זו של השנה, שהיא תקופת צום הרמדאן, לכל האסירים הבטחוניים לקיים תפילה ולאכול ארוחה מוקדמת לפני זריחת החמה. התפילה בכלא עזה התנהלה תוך כדי צעקות המשתלבות בקריאות המואזין של עזה, ונראה שצעקות אלה היו הסוואה לבריחת השישה מחלון חדר השירותים שבתאם.

הבודק ציין כי הסורגים נוסרו ככל כנראה, במשך שלושה ימים, בזמן התפילות. מדי יום תלו על הסורגים כביסה כדי שהסוהרים לא יגלו את הניסור אבל זמן קצר לפני הבריחה בוצע החיתוך הסופי של הסורגים ואז האסירים נמלטו מתאם.

שר המשטרה אמר כי מיד עם היוודע דבר בריחתם של האסירים הוקמה ועדת חקירה. החקירה לא נסתיימה עדיין אך בין הממצאים העיקריים ברו"ח פקודת נציבות מיוחדת לקראת הרמדאן, שפרטה את הצורך בהגברת הכוננות במהלך החודש הזה. נמסר כי סידורי האבטחה בכלא עזה תאמו את הפקודות. בין יתר האמצעים שננקטו בכלא – הצבת זקיף במגדל המוקם מסויים ספציפית במתקנות התאים, שממנו רואים גם את התא שממנו נמלטו האסירים. מתפקידו של הזקיף היה לדווח בכל 30 דקות לבקרה המרכזית על המתרחש בקו הראיה שלו. כנראה, אמר אתמול השר בר־לב, שהזקיף לא ביצע עבודתו כיאות.

החקירה גילתה ליקויים בשליטה של ההנהלה על העשיה בכלא, בהנהגת הסגל, בביקורת, ובהדרכה. האחריות מוטלת על הנהלת בית הסוהר בראשות המנהל ועל סוהרי המשמרת שבה נמלטו האסירים ובמיוחד על הזקיף שהתרשל.

השר פרס את הלקחים שנלמדו מהמקרה ואמר כי מדובר בעניין חמור ביותר אבל התברר כי הליקויים מקומיים וקשורים לבית הסוהר בעזה בלבד ולא מדובר בליקויי מדיניות או אדמיניסטרציה של שירות בתי הסוהר. למרות שהחקירה טרם נסתיימה נראה שיש לערוך שינויים פרסונליים בהנהלת כלא עזה, אמר השר.

שר המשטרה אמר עוד כי שירות בתי הסוהר מתקשה לאייש את תפקידי המנהל בשירות בתי הסוהר וכשימצא מנהל מתאים יבוצעו השנויים הנדרשים. בנוסף לכך עורך שירות בתי הסוהר בדיקה מקפת של כל הסורגים בכל בתי הכלא בארץ וזאת כדי למנוע תקלות בעתיד. השר רמז כי כלא עזה נמצא בטריטוריה והאבטחה של הצבא מכיוון שהוא נמצא בתוך מחנה צבאי ועל השמירה בו מופקד צה"ל.

בתשובה לשאילתה שהעלה ח"כ שפט בנוגע לבריחות בעבר ובתקופת כהונתו של בר־לב אמר שר המשטרה כי זוהי הבריחה היחידה שהוא זוכר בתקופת כהונתו כשר המשטרה. שאר הבריחות שהיו בתקופתו לא היו יזומות, כמו בריחה זו, אלא נבעו מהפרת אמון מצד האסירים כלפי הנהלת בתי הכלא, כמו למשל בריחתו של האסיר צבי גור.

שניים נמלטו

שני עצירים נמלטו השבוע מבתי־החולים שאליהם הגיעו לצורך בדיקה.

רמי אביטן בן 25, החשוד בהפצת סם, נמלט שלשום מחדר המיון בבית־החולים „איכילוב" בתל־אביב [illegible] לצורך בדיקה רפואית.

דן אזרזן בן 32 מתל־אביב, שנידון אתמול בשעות הבוקר ל־26 חודש מאסר, נתעלף בהיכל המשפט בתל־אביב, נלקח לבית החולים „הדסה" בליווי שוטר ונמלט משם.

מפקד משטרת מחוז תל־אביב ניצב גבי עמיר, מינה קצין בודק לבדיקת שני המקרים.

סממנים סוציו־אקונומיים ברורים למגיפה הקטלנית:

רוב נפגעי האיידס בארה"ב מקרב הכושים והפורטוריקאים

מאת דנה הרניש, סופרת „דבר"

האיידס בארה"ב מקבל אופי של מחלה סוציו־אקונומית והרוב נפגעיה כיום הם כושים ופורטוריקאים החיים בתנאי עוני, בדרות, חסר היגיינה, מקיימים יחסי מין בלתי מרוסנים במגורים צפופים ומשתמשים בסמים. כך טען אתמול פרופ' אברהם מורג בסימפוזיון שנערך באוניברסיטת תל אביב ביוזמת האגודה הישראלית למיקרוביולוגיה ובית הספר לרפואה על שם סאקלר.

בהרצאתו על האפידמיולוגיה של תסמונת האיידס בארץ ובעולם טען פרופ' מורג כי מחלה זו תשמיד אוכלוסיות המשתייכות לשכבות מסוימות בארצות מסוימות. תחזית קשה ביותר הוא העלה לגבי אפריקה השחורה, בה נגועים באיידס אחוזים גבוהים מאוד של אוכלוסיית גילאי 20 – 49. „אפריקה תהפוך לשמורת טבע" – אמר פרופ' מורג.

על־פי הערכתו, המחקרים המכוונים לגילוי חיסון או תרופה יעילה נגד האיידס לא יגיעו לתוצאות חיוביות במשך 15 השנים הקרובות. לעומת זאת המשאבים המושקעים במטרה זו מסכנים את אפשרות הטיפול במחלות אפידמיות אחרות, ולכך יהיה מחיר.

על פי הנתונים שהציג פרופ' מורג חלה עליה דרסטית ביותר במקרי האיידס בארה"ב במשך השנה וחצי האחרונה. בינואר 1986 היו בארה"ב 16,138 חולי איידס והיום הגיע מספרם ל־35,000. המחלה השפיעה על שינוי נהגי חיים באוכלוסיית ההומוסקסואלים בארה"ב, שהיוו בשנים הקודמות 73 אחוז מנפגעי האיידס. לפי הנתונים האחרונים ירד מספרם כעת ל־57 אחוז. לעומת זאת שיעור הנרקומנים בין חולי האיידס בארה"ב עלה מ־17 אחוז ל־25 אחוז היום.

עם וירוסים שונים האדם חי ברדקיום, אולם מחלת האיידס פורצת את כל המוסכמות – טען פרופ' מורג. לדבריו, „מי שנדבק באיידס – לא ייפטר מהנגיף, ולא יינצל, כי זו היום המחלה היחידה עם 100 אחוז של תמותה". בארץ היו 40 מקרי איידס ומחצית מהחולים מתו. נתגלו מעל ל־200 נושאי נגיף האיידס וההערכה היא כי בארץ אדם אחד על 20,000 איש נושא את הנגיף. לפי הערכתו של פרופ' מורג 90 אחוז מנושאי הנגיף, יכולים במשך שנים רבות לא לגלות כל סימני מחלה אולם בסוף המחלה תתפתח אצלם.

הרצאות נוספות השמיעו פרופ' צבי בנטאויץ, ד"ר ארנונה גזית, ד"ר עמי תנסבר ופרופ' מיכאל פלדמן. הסימפוזיון נערך בהנחייתה של פרופ' ברכה רמות ובקהל המשתתפים היו חברי אגודות מדעיות, חוקרי אוניברסיטאות ומכוני מחקר, עובדי בתי חולים ומעבדות רפואיות.

אלפי ילדים יבואו לאלון־מורה – הבטיח שמיר באזכרה לרמי חבה

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר השתתף אתמול באזכרה במלאת שבוע לרצח הילד רמי חבה באלון־מורה. שמיר נאם בעצרת הזיכרון והבטיח, שעוד יבואו אלפי ילדים לאלון־מורה.

ראש המועצה האזורית שומרון בני קצובר דרש באזכרה להפעיל עונש מוות על הרוצחים ואמר: „הארץ תקיא את הרוצחים, שלוחיהם ואוהדיהם. עכשיו חובה כפולה ומכופלת לממשלה לשנות מהיסוד את הטיפול בביטחון ובתנופת ההתיישבות."

בפגישתו עם ראשי הישובים ביהודה ושומרון הבטיח שמיר לפעול למען ההתיישבות והבטחון. ראשי יש"ע תבעו משמיר גם לפעול נגד הירדניזציה שנוקט לטענתם שר הבטחון יצחק רבין במדיניותו בשטחים.

כמו־כן ביקשו ראשי יש"ע משמיר לנקוט מדיניות תקיפה יותר, בולל גירוש מסיתים ועונש מוות למרצחים.

שמיר הפציר במתיישבים לא לפעול נגד כוחות הבטחון והצבא ולאפשר להם לנהל את הבטחון ללא הפרעה בשטחים.

נסים חבה, אביו של רמי חבה, יצא אתמול אחרי הצהריים בתום השבעה לנחם את משפחתו של גליל גדוסי, שנרצח בעזה.

הרמטכ"ל סייר בגוש קטיף:

המתיישבים מזהירים מפני התגברות מעשי הטרור והרצח

מאת דני צדוקי, סופר „דבר" בדרום

הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון, הבטיח אתמול למתיישבים הישראלים ברצועה כי צה"ל ידאג לשקט ולבטחון באיזור על מנת שיוכלו להמשיך לפתח את ההתיישבות ולהביא מתיישבים נוספים.

הרמטכ"ל סייר אתמול ברצועה ביקר בגוש קטיף, ונפגש עם ראשי המתיישבים. הם ביקשו ממנו שיביא בפני הממשלה את אזהרתם מפני מה שהם הגדירו כ„קשר ההדוק בין המגעים למען ועידה בין־לאומית, אוטונומיה, והתגברות אירועי החבלה והרצח". לדבריהם המשך „פעילות הנסיגה והתקפלות יזמינו אירועי רצח וחבלה נוספים". המתיישבים הביעו בפני הרמטכ"ל את הערכתם לכוחות הבטחון „היודעים להקשיב לרחשי ליבנו, ולתת תשובות הולמות למצב הקשה".

נרצח שוטר

אור ליום אתמול נורה ונהרג באזור פרוזדוריה של עזה השוטר עבד אל חכים ואפי בן 30 מחאן יונס, אב לשלושה ילדים. ואפי שירת במסוף הגבול ברפיח. הוא נפגע בחזהו משישה כדורי אקדח. משטרת עזה חוקרת את המקרה בשני אפיקים – בטחוני ופלילי. סניף הדואר בג'יבאליה מצפון לעזה הועלה באש אור ליום אתמול.

„הפועלים" מפחית ריבית־החובה בנק ישראל יצטרף כנראה

מאת מסופר הכלכלי של „דבר"

בנק הפועלים הודיע על הפחתה נוספת של שיעורי ריבית החובה ללקוחותיו החל מן ה־1 ביוני.

לפני כשבוע כבר הודיע הבנק כי יפחית במועד זה את הריבית שהוא גובה מלקוחות פרטיים מקבלי משכורות בשיעור של 2.1 אחוזים, לאחר שבנק לאומי הודיע כי יוריד את הריבית ב־3 אחוזים לשנה.

הבנק הודיע, כי ההפחתה מבוססת על הערכות מעודכנות שלו בנוגע לשיעורי האינפלציה בתקופה הקרובה והדבר נעשה בהתאם למדיניות הבנק, וללא קשר לשיעורי הריבית הנקבעים על ידי בנק ישראל.

כתבנו אומר, כי לאחר שבנק הפועלים ולאומי מורידים את הריבית בשבוע הבא, אין ספק שגם יתר הבנקים יעשו זאת בשיעור דומה והצפוי, כי גם בנק ישראל יצטרף להורדת הריבית הבסיסית ל־18 אחוזים בשיעור שנתי.

הביורוקרטיה הכבדה חיבלה בקליטת תלמידים מאתיופיה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

„כאשר המורה אינו מבין את השפה ואת שפת הגוף של התלמיד, ולכן אינו מגיב נכון, או טועה בפירוש – יכולות להיות לכך תוצאות גורליות. מנסיוני אני יכול לומר שלא היתה הכשרת מורים מספקת ומתאימה, ולא היו תוכניות לימודים כנהוג", אמר שמעון נחמה, ראש מינהל תלמידים עולים במשרד החינוך והתרבות, בהרצאה שנשא על אופן קליטת עולי אתיופיה בפני המועצה הלאומית ליהודי אתיופיה בישראל.

הדובר הוסיף, כי גם תהליך הכנת המילונים בשפה האמהארית, הדפסתם והפצתם נהלו זמן רב „ולא תמיד הולקו הספרים האידיאליים".

נחמה גילה, כי במשרד הקליטה יש תקציבים מיוחדים למימון שיעורי עזר, וכי התלמידים מאתיופיה מקבלים יותר מילדים עולים ממקומות אחרים. „אך בתנאים של ביורוקרטיה כבדה ומסורבלת, קשה למנהל בית ספר לספק את צורכי העולים במהירות וביעילות הנדרשת".

המערך והליכוד

(המשך מעמ' 1)

לתאונת אימונים בצבא. בשני המקרים לא צריך שר הבטחון לשאת באחריות ישירה, מה עוד שגם ועדת רוטנשטרייך וגם ועדת אבן קבעו זאת מסמעית ששרי הבטחון לא ידעו על פולארד ולא אישרו את גיוסו.

בתשובה לשאלה האם הוא רואה במסקנות ועדת אבן נסיון לחסל עימו חשבונות אישיים השיב רבין: „יש האומרים כך".

לא יעלה על הדעת ששר יכול להיות אחראי על דבר שהוא לא יודע עליו – אמר רבין בדברו על מסקנות הוועדות בפרשת פולארד בראיון ביומן גלי־צה"ל.

רבין ציין, כי לאחר פרשת הריגול החמור, שבה היו מעורבים אנשי „המרינס" בשגרירות ארה"ב במוסקווה, לא העלתה כל תביעה לאחריות מיניסטריאלית או אישית של שר ההגנה האמריקאי ויינברגר. לעומת זאת היה מצב שונה במסקנות „ועדת אגרנט", משום ששם הרמטכ"ל קיבל אישור לאחר שהציג תמונת מצב בפני שר הבטחון, עם זאת אין הכרח במסקנה אישית על מעשה או מחדל שהשר לא ידע עליהם.

על החלטת הממשלה לאמץ את דו"ח ועדת רוטנשטרייך־צור אמר השר, כי המשמעות היא שהממשלה כולה אחראית כלפי הכנסת, בתוקף האחריות המשותפת, כי על פי השיטה שלנו אין שר אחראי ישירות כלפי הכנסת.

„ועדת המשנה של הכנסת היתה צריכה לנהוג יותר צניעות בהתבטאויותיה. אמנם לא מדובר בפיקוח פרלמנטרי של הכנסת, במקום אחריות הרשות המבצעת, אבל אילו הדברים היו נודעים וראו כמה אנשים היו מרימים גבה. חברי הוועדה היו מודרכים בראש וראשונה על ידי שיקולים פוליטיים כלפי אישים פוליטיים, ואולי גם על־ידי חשבונות פרטיים", אמר השר בהתייחסו לדו"ח ועדת אבן. בתשובה לשאלה אם הוא מתכוון בכך גם ליו"ר הוועדה אבא אבן, השיב רבין: „באמת, זה בלתי אפשרי להתלוצץ".

פרס ב„מוקד"

(ע).– מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס דחה אמש בתוקף את תביעתו של ח"כ בן־אלישר למינוי שופט חוקר ואת דרישתם של השר שרון וח"כ אולמרט שיתפטר מתפקידו בעקבות פרשת פולארד.

פרס, שהופיע בראיון בתכנית „מוקד" בטלוויזיה, התייחס לטענתו של בן־אלישר, כי הוא שיקר ביודעין בהופעתו בפני „ועדת אבן" באומרו, שפולארד הציג את עצמו כשליח המודיעין האמריקאי.

„הויכוח הוא אם פולארד הוגדר או גויס. היו בפני שתי גירסאות. אני האמנתי לגירסה א' ואחרי כמה ימים הגיעה אלי גירסה אחרת. במה זה נגע לי? אני מעורב בזה" שאל פרס.

על הצעתו של בן־אלישר למינוי שופט חוקר בטענה שפרס שיקר ביודעין, השיב פרס: „אני לא מוכן להשתתף במעשה שטות ממדרגה ראשונה. הרי זה כל חוסר הרצינות וההגינות של האיש הזה. לא אתבע אותו על הוצאת דיבה, כי אני לא מתייחס אליו ברצינות. הוא מספר סיפורים חסרי שחר".

„אני מסכים שכל העם יהיה שופט. אין פה שום דבר חסוי. ולאחר שגילו והדליפו כל כך הרבה, ידליפו עוד קצת לעם", אמר פרס.

• הסכם־תיירות בין ישראל ומדינת מסצ'וסטס בארה"ב נחתם אתמול בירושלים. ההסכם מדבר על עידוד הדדי של התיירות ועל שיתוף־פעולה בשורה ארוכה של נושאים מקצועיים, ביניהם סיוע לאוניברסיטת בן־גוריון באקדמיזציה של לימודי התיירות. ההסכם הושג בין שר־התיירות אברהם שריר ובין משלחת כלכלית ממסצ'וסטס המבקרת בארץ.

1,400 צנחו

(המשך מעמ' 1)

תרומתה היהודית לחינוך יהודי בגולה ברוח תורה ומדע. בדבריו עמד הנשיא הרצוג על החשיבות של החינוך היהודי בתפוצות למניעת התבוללות וכמכשיר לעידוד העליה לישראל.

בהר הרצל

„המצבות כאן בהר הרצל הן שעשו את הר ציון למרכז חיינו מחדש" – אמר אתמול מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, בטקס האזכרה לחללי מלחמת ששת הימים בבית הקברות הצבאי שעל הר הרצל בירושלים.

בטקס השתתפו ראש העיריה טדי קולק, אלוף פיקוד המרכז במלחמת ששת הימים עוזי נרקיס, מפקד חטיבת הצנחנים ששיחררה את העיר מרדכי גור, קציני צה"ל ובני המשפחות השכולות.

הטקס נפתח בהדלקת אבוקת הזכרון על ידי דפנה רפאלי, שאביה נפל בקרב על שחרור ירושלים. האב השכול נתן שנער אמר קדיש ואחר כך קראו הורים שכולים את שמות כל החיילים שנפלו בקרבות על ירושלים.

הר הצופים

ביום השנה ה־20 לשחרור ירושלים ואיחודה, בירך שר הבטחון יצחק רבין על מה שהגדיר בתורת „הזכות הגדולה שנפלה בחלקי להיות רמטכ"ל בקרב על איחוד ירושלים במלחמת ששת הימים".

הוא נשא את דברו אתמול, בישיבה חגיגית מיוחדת של חבר הנאמנים של האוניברסיטה העברית על הר הצופים בירושלים, שהתקיימה במסגרת המושב ה־49 של חבר הנאמנים.

רבין לא הסתיר את התרגשותו כאשר הזכיר את מקומו של הר הצופים במלחמת ששת הימים, כאשר גם הוא שב והתאחד עם עיר הבירה. שר הבטחון סקר את מלחמות ישראל נוכח סירובן המתמיד של מדינות ערב לקבל את ידה המושטת לשלום.

ישיבה חגיגית

בישיבה חגיגית של מליאת מועצת פועלי ירושלים לציון 20 שנה לאיחוד העיר שנערכה בגבעת התחמושת אמר מזכיר מועצת פועלי ירושלים ניסן הרפז כי בירושלים מספר התושבים היהודים הגדול ביותר בערי המדינה, למעלה מ־360,000. מליאת מועצת פועלי ירושלים קראה בישיבה זו להתבת ההסתדרות ומוסדותיה להעביר את הוועד הפועל לירושלים.

ההסתדרות

(המשך מעמ' 1)

פיזיותראפיסטים) אינם מתכוונים להסתפק בתוספת שיעניק הסכם המסגרת הצפוי. הם תובעים העלאה נוספת, לנוכח השחיקה שחלה בשכר העובדים הפאראמדיקאים, לעומת השכר של הרופאים, האחיות ועובדי המינהל והמשק בבתי החולים.

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
עורך „דבר־השבוע" טוביה מנדלסון
מנהל כללי אמנון ברנעי
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־642111־2, מ. 33104

הנשיא הרצוג ושר הקליטה בעצרת לזכר עולי אתיופיה שמתו בדרכם לישראל – שנערכה אתמול בירושלים (צילום: יצחק הררי)

געגועים לימי הזוהר

עצרת בגבעת התחמושת. אלופים ושרים בשורה הראשונה. עמירם גורביץ קורא. „אהבתיך מולדת של ביאליק" – ומתפזרים לאט

מאת אריאל בן־עמי, כתב „דבר"

בקהל אומר מישהו שמתגעגעים לרבין. קצת מוזר. הרי רבין בכבודו ובעצמו יושב כאן בשורה הראשונה – בעצרת שבגבעת התחמושת.

מתגעגעים כאן לרבין, הרמטכ"ל הזוהר מלפני 20 שנה, שחיילי צה"ל הנרגשים חונקים אותו מאהבה ומנשקים אותו בהתרגשות ליד הכותל, באלבומי הניצחון.

אבל כאן ועכשיו, כולם מאופקים. רבין מתוח, סמוק פנים קמעה, מכונס בתוך עצמו. פה ושם מישהו מיושבי השורה הראשונה לוחץ את ידו בנימוס. הקהל אינו פורץ את הגדרות כדי לנשק, גם הפעם.

הטכס מתנהל בסדר מופתי. כיאה לעמירם גורביץ, המנחה המקונן „מזמור לדוד", כיאה לאבוקות לזכר הבנים שנפלו. האם השכולה רוכנה וינקלר, נציגת ההורים, מציתה אבוקה ראשונה, והאב השכול איתמר קפוטה אומר „יזכור".

אלופים ושרים בשורה הראשונה מזמזמים „התקווה" ומצדיעים. יצחק רבין, בעברית הפרטית שלו אומר: „תשע־עשר שנים שבה העיר בודדת, גדרות תיל, קני מכונות־יריות ובששת הימים בא הסוף לסיוט, לפיצול, לחלוקת ירושלים". ובסוף דבריו הוא אומר „מי יתן ולא נדע עוד מלחמות ולא נדע עוד שכול. אבל עדיין יש סכנות, עדיין הטרור הרצחני משתולל".

„אהבתיך מולדת", שירו של נחום אריאלי, ממפקדי חטיבת „הראל" שנפל בקרב על הקסטל – חותם את עצרת הזכרון. האנשים נראים נוגים משהו ביום החגיגי הזה ומתפזרים לאיטם בשקט.

ותיקי בית־אורן התבקשו לעזוב קיבוצם השרוי במשבר

התק"ם יסייע לוותיקים, כבני 65 להקלט במקום חלופי. רוב החברים מסרבים לעזוב

מאת ארנון מגן, כתב „דבר"

התק"ם הציע באחרונה לוותיקי בית־אורן, כ־30 חברים כבני 65, לעזוב את הקיבוץ תוך הבטחה לסייע להם להיקלט במקום חלופי.

קיבוץ בית־אורן שהוקם ב־1939 על המדרונות המערביים של הכרמל, נתון זה שנים אחדות במשבר חברתי חריף ביותר ורוב בניו עזבו אותו. הנסיון של השנתיים האחרונות „להצמיד" את בית־אורן למעגן־מיכאל, שהוא קיבוץ מצליח מבחינה כלכלית וחברתית באותו, נכשל גם הוא.

על רקע זה כינסו לאחרונה שני המלווים ממעגן־מיכאל, בוריס גל ורמי צבי, את ותיקי בית־אורן [illegible] להם [illegible] תקופה ההתקבלות עם, באותה כינוס הם למותרת, באסיפה כללית של הקיבוץ, בשיחות אישיות שקיימו שני המלווים עם כל אחד [illegible] הציעו להם אופציות שונות: לעבור לקיבוץ אחר, לעבור לעיר או אפשרויות אחרות. רוב החברים הודיעו על רצונם להישאר בקיבוצם, למרות הכל.

אחד מוותיקי בית־אורן, שמעון מלר בן 72, הנמצא בבית־אורן 48 שנים, מאז היווסדו, אמר בראיון לבטאון התק"ם „קיבוץ": „צריך לזכור, שלחברים רבים מאלו שנתבעים היום לנטוש את המקום יש באדמת בית־אורן בעל, אשה בנים שנפלו במערכות ישראל. לא פשוט לנו לקום וללכת". עוד אמר, כי הוא מצידו מוכן ללכת לבית־אבות, אלא כפי שהוא הבין משיחה במזכירות התק"ם, קרן הפנסיה היא של הקיבוצים ולא של התנועה, ולבית־אורן אין אפשרות כלכלית להחזיק את עזוביה בבית־אבות.

בוריס גל ממעגן־מיכאל אמר, כי אין כוונה „להעביר" את החברים הוותיקים בנגד רצונם. עוד אמר, כי בית־אורן נתון אמנם במשבר חברתי קשה, אבל תהיה זו מתכונת רבת לומר שהוא הולך ומתפרק. [illegible] שכבר היו מקרים במהלכה התנועה הקיבוצית של פירוק קיבוצים, או של החלפת כל חבריהם בחברים אחרים, אבל אלה היו כולם קיבוצים צעירים יחסית.

בחירות־בזק באוסטרליה

קאנברה (רויטר). – ראש ממשלת אוסטרליה בוב הוק הכריז אתמול, כי יבקש את אמון העם בבחירות בזק, שייערכו ב־11 ביולי השנה. הוק מצפה לנצח ניצחון מוחץ בבחירות אלה.

הוק מסר לפרלמנט, כי המושל הכללי אישר באורח פורמאלי את הבחירות לבית הנבחרים העליון והתחתון – שמונה חודשים לפני הזמן המיועד. המושל הכללי הוא נציגה של מלכת בריטניה, השולטת באורח רשמי במדינה. מפלגת ה„לייבור" של הוק בן ה־57 נהנית מרוב של 82 מושבים בפרלמנט בן 148 מושבים. גם בבית העליון יש ל„לייבור" רוב קטן. הפופולאריות של הוק נמצאת בשיאה, ולפי הסקרים הוא נהנה מתמיכת 57 אחוז מהבוחרים, לעומת 16 אחוז לידידו ג'ון האווארד מהמפלגה הליבראלית. האופוזיציה הימנית במדינה סובלת מפילוג חמור, לאחר התפרקות האיחוד בן 40 השנה בין המפלגה הליבראלית למפלגה הלאומית וזאת בעקבות הקצנת עמדותיה של המפלגה הלאומית בהנהגתו של מושל קווינסלנד ג'ון פיטרסון.

הוק קרא לאוסטרלים לחדש את האמון בו ובמפלגתו, כדי שיוכלו להשלים את „התאוששותה הכלכלית ובנייתה מחדש של המדינה". „תנו לנו לגמור את העבודה", אמר הוק.

אנשי „כך" התכתשו אתמול עם שוטרים כאשר ניסו להפריע להפגנת „נתיבי שלום" בירושלים נגד הקצנה דתית (צילום: יצחק הררי)

צפוי ניצחון למפלגה הקומוניסטית האיטלקית

רומא (רויטר). – המפלגה הקומוניסטית האיטלקית תצא כמפלגה הגדולה ביותר בבחירות הכלליות באיטליה, העתידות להתקיים בעוד כשבועיים וחצי – כך עולה מסקר דעת קהל שפורסם אתמול לראשונה מאז החלה מערכת הבחירות.

המפלגה הקומוניסטית האיטלקית, שהיא הגדולה ביותר במערב, זוכה לפי הסקר ביתרון זעיר על המפלגה הדמו־נוצרית, השולטת באיטליה מאז מלחמת העולם השנייה. עם זאת, גם הקומוניסטים עצמם צפויים לירידה של שלושה אחוזים לעומת הבחירות הכלליות האחרונות. הם יזכו, לפי הסקר שהתפרסם בעיתון „לה רפובליקה", ב־26.9 אחוז. המפלגה הגדולה היחידה הצפויה לעליה בבחירות היא המפלגה הסוציאליסטית של ראש הממשלה לשעבר בטינו קראקסי, ולפי הסקר היא תזכה ב־12.7 אחוז – 1.3 אחוז יותר מהבחירות הקודמות.

הסקר צופה לדמו־נוצרים 26.6 אחוז – ששה אחוזים פחות מבבחירות הקודמות, שבהן השיגה מפלגה זו את ההישג הגרוע ביותר מאז הקמתה. גם המפלגה הרפובליקאית, שהיתה שותפה בקואליציה, צפויה לירידה בכוחה.

משקיפים פוליטיים ציינו עם זאת, כי רבים עדיין לא החליטו לטובת מי יצביעו, וסביר להניח שבסופו של דבר יתנו את קולם לדמו־נוצרים ולא למפלגות השמאל.

„צים" תפטר 114 עובדים

מאת יוסף מיכלסקי, כתב „דבר"

חברת צים הודיעה למועצת פועלי חיפה שהיא מתכוונת לפטר בשלבים את 114 העובדים המועסקים בחוזים אישיים או באמצעות חברות תעסוקה פרטיות.

נושא זה, שהיה נתון במחלוקת בין העובדים, גרם להכרזת סכסוך עבודה בחברה. בדיון שנערך במזכירות מועצת פועלי חיפה הוחלט לדרוש מהנהלת „צים" קבלת לוח זמנים לפיטורים של העובדים הללו.

מזכיר מועצת פועלי חיפה משה ורטמן, אמר שהמועצה תמתין עד לשובו של מנכ"ל החברה מתי מורגנשטרן, כדי ליישב את הסכסוך, שאם לא כן תפתח במאבק ציבורי ומקצועי נגד הנהלת החברה.

במזכירות המועצה דנו גם בסכסוך ב„גלים", שהיא חברה בת של „צים". הסכסוך פרץ על רקע חילוקי הדעות לגבי תנאי העבודה של כ־90 מעובדי החברה, בחוזה העבודה החדש. אתמול ערכו העובדים אסיפת הסברה בשעות העבודה והם תבעו להפעיל מיד עיצומים חריפים ותמה תקופת הצינון של 14 יום מאז הכרזת הסכסוך. גם במקרה זה הוחלט להמתין לשובו של מנכ"ל החברה.

שלמה גינוסר וטובה צימוקי

יום ירושלים נחוג ב־6 הצעות לסדר

ישיבה חגיגית של הכנסת התקיימה אתמול לכבוד יום ירושלים ומלאת 20 שנה למלחמת ששת הימים. הישיבה נפתחה במעמד חברי הכנסת, חברי הממשלה ואורחים רבים שמילאו את היציעים.

בישיבה הועלו שש הצעות לסדר היום בנושאים אלו. בסופה של הישיבה הורדו מסדר היום הצעותיהם של ח"כ מאיר וילנר (חד"ש) ויוסי שריד (ר"צ) ואילו הצעותיהם של ח"כ אלעזר גרנות (מפ"ם), חיים רמון (מערך), אליעזר ולדמן („התחיה") וחיים דרוקמן הועברו לוועדת הכנסת.

יו"ר הכנסת שלמה הלל, שפתח את הישיבה החגיגית, אמר כי כמו ביום איחוד העיר מנסרות בחלל העולם תקוות לשלום וסיכויים להסדר, אך דווקא בשל כך הבינו מנהיגי המדינה שעל הנושא של ירושלים יקום ויפול הסיכוי להגיע למו"מ ולהסדר של שלום אמת עם מדינות ערב. הלל סבור כי כל הרוצה בהגדלת סיכויי ההסכם עם מדינות ערב צריך לפעול ללא ליאות לחיזוק איחודה של העיר וביצור מעמדה כבירת ישראל. „זאת ניתן לעשות לא רק בחקיקה, שכבר נעשתה, ולא רק באמירות, שכבר נאמרו, אלא בעיקר במעשים, שלא נעשו די".

היו"ר הלל אמר כי יש לבוא בדרישה נמרצת ומחודשת אל הממשלה ואל עצמנו, ולקבוע את ירושלים בראש סולם העדיפויות הלאומי, שכן המדובר לא רק בשלום ירושלים אלא בסיכויי השלום.

השר חיים קורפו, שענה בשם הממשלה, קרא לירדן לפתוח במו"מ ישיר לשלום ללא תנאים מוקדמים. הוא הוסיף כי אנו מצווים לחנך וללמד את צעירינו אשר עדיין לא נולדו אז על התפעמות שחווה העם עם שחרורה של ירושלים. לדבריו, בירושלים חיים בצוותא יהודים וערבים, וכל הנסיונות לחבל בדו־קיום זה על־ידי ארגוני טרור לא הפריעו בעבר ולא יפריעו בעתיד.

ח"כ שריד אמר כי ירושלים – עיר שחוברה לה יחדיו, ואשר צריכה להישאר מחוברת – חוברה חוברה ולא נתחברה. אמנם אין חומות ולא גדרות תיל אבל יש חיץ ויש מחסומים וירושלים המזרחית היא במזרח וירושלים המערבית היא במערב, והמרחק ביניהן הוא כמרחק מזרח ממערב. „לפעמים אני חושב ברעדה מה היה עולה בגורלה של ירושלים ומה עוד יעלה, כאשר יום אחד המגדלור הגדול טדי קולק, המגדלור המנחה המנהג, לא יסמן עוד את החוף ואת המבטחים".

ח"כ אלעזר גרנות ממפ"ם אמר כי „מי שאינו עושה שלום כל יום – מחלק את ירושלים מחדש. היום שבו ירושלים המאוחדת זכתה להיות בירתה של מדינת היהודים הוא אחד הימים הגדולים והמפעימים בתולדות ישראל בכל הדורות. מאז מלחמת ששת הימים שפתחה בפנינו הזדמנות לעשות שלום עם אויבינו עברו עלינו 20 שנות החמצה". גרנות ציין כי יש לנו שתי אפשרויות: או מלחמת חורמה או פשרה הוגנת.

ח"כ חיים דרוקמן אמר כי מלחמת ששת הימים היתה יד ההשגחה האלוקית: עד אז היו יהודה, שומרון, הגולן וירושלים בחורבנם – „ומאז פסקנו לראות חרבות שם, ורק בנין, התפתחות ויצירה. כל דיבור על ויתורים או נסיגות מחלקים של ארץ־ישראל הם כפיות טובה כלפי ההשגחה, ואין לאיש זכות לוותר". הרב דרוקמן הביע פליאתו על אלה שבמקום לשמוח על שחרור ארץ ישראל רואים בכך מטרד ומחפשים דרך להיפטר ממנה.

רישוי נהגים

„שר התחבורה התנגד להעביר את בוחני הרישוי מאחריות משרד התחבורה לידיים פרטיות, ומשרד התחבורה בהתנגדותו להצעה אף הגיש תחשיב ובו הוכחה על ההפסד הכספי שייגרם לממשלה עקב הצעת המבחנים הוצגה. אולם ההחלטה בעניין היא של הממשלה, והיא התקבלה ביום 15.7.86 על־ידי ועדת השרים לצמצום במנגנון השירות הציבורי". זאת הבהיר שר התחבורה חיים קורפו בתשובה להצעה לסדר היום של ח"כ יאיר צבן (מפ"ם).

צבן הציע להוסיף מיד 30 בוחנים כדי לשים קץ לעינויי האזרח במשרד הרישוי.

ברעם: לאבן לא היה מניע אישי

מזכ"ל העבודה עוזי ברעם, דחה בתוקף כל ניסיון להטיל דופי בדו"ח ועדת החוץ והבטחון חה"כ אבא אבן, בשל תמיכתו בגירסה המתמידה של דו"ח הוועדה הנוגע לאחריותו הפרלמנטרית של שר הבטחון יצחק רבין בפרשת פולארד.

„לאבן היה שיקול דעת כמו לכל אחד בוועדה. השיקול שלו היה יכול להיות נכון או מוטעה, אבל, העובדה שאבן הצטרף לעמדת נציגי הליכוד בהחלטה הנוגעת לאחריותו של שר הבטחון רבין, אינה עושה את ההחלטה הזאת ליותר תקפה או יותר מוסרית. אני גם לא מקבל את ההאשמות כאילו לאבן היה מניע אישי בהצבעתו בוועדת המשנה בנושא זה", אמר ח"כ ברעם.

החלטת ועדת המשנה בעניין אחריותו של רבין, שנתקבלה בארבעה קולות (אבן, אולמרט, בן־אלישר ומגן) נגד שני קולותיהם של נציגי המערך (דיניץ וחריש), היא אחת ההחלטות שח"כ ברעם מציע לכנסת לא לאמץ, כיוון שהיא לא נתקבלה פה אחד.

מזכ"ל העבודה ברעם סבור גם כי ועדת רוטנשטרייך־צור החטיאה את מטרתה ואינה עומדת במבחן הציבורי בכך שחילקה את האחריות בפרשת פולארד בין כל חברי הממשלה. „מסקנות ועדת רוטנשטרייך־צור היו יכולות להיות שעתה היפה של ועדה אפוליטית זאת. אך מסקנותיה היו מסקנות קלושות, הממשלה סייעה לטשטש את ההזדמנות שניתנה לוועדה זאת בכך שנתנה ידה למסכת קלושה של מסקנות ואימצה מסקנות אלה", אמר ברעם.

אתמול נמשכו בכנסת חילופי דברים, לעיתים קשים, בין המערך לליכוד בעקבות פרסום דו"ח ועדת המשנה לענייני מודיעין. אחד מנציגי הליכוד בוועדה, ח"כ אליהו בן־אלישר, זימן מסיבת עתונאים שבה האשים את מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס באמירת דבר שקר לוועדה בהופיעו בפניה. בן־אלישר אמר כי „אשמה כבדה רובצת על פרס" וכי „הוא שיקר ביודעין".

בתגובה על האשמותיו של ח"כ בן־אלישר אמרו נציגי המערך בוועדת המשנה, הח"כים שמחה דיניץ ומיכה חריש, כי בן־אלישר נטפל לנושא שולי בדו"ח, וזאת – בגלל מאבקי כוח שהוא מנהל במרכז חירות עם אהוד אולמרט.

גם יו"ר סיעת הליכוד בכנסת ח"כ שרה דורון השתמשה אתמול בדו"ח ועדת אבן כדי לתקוף את פרס. ח"כ דורון האשימה את פרס כי בתגובתו על דו"ח הוועדה הוא „פגע בעליונות הכנסת ובריבונותה".

ח"כ מרדכי וירשובסקי (שינוי) אמר אתמול כי אין מנוס מכך ששני שרי הבטחון המעורבים בפרשת פולארד, משה ארנס ויצחק רבין, יתפטרו לאלתר מהממשלה.

שומר אישי הוצמד לפרופ' גולדמן

מאיימים על חייו של מנכ"ל 'שיבא' בדרישה לחדש את השתלות הכליה

יחידת ההשתלות מושבתת זה שנתיים

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

שומר אישי הוצמד בימים האחרונים למנכ"ל המרכז הרפואי „שיבא" בתל השומר פרופ' בולסלב גולדמן, על רקע איומים חוזרים על חייו ונוכח החבלות שבוצעו בחצר ביתו על־ידי אלמונים, התובעים חידוש פעילותה של יחידת השתלת כליות.

היחידה מושבתת לחלוטין זה למעלה משנתיים בעקבות ריב בין רופאים ולמרות פניותיו של פרופ' גולדמן לא מצא עד עתה משרד הבריאות דרך לחידוש פעילות היחידה.

השבוע הודיעה נציגות האחיות ועובדי המינהל המשק ב„שיבא" לשרת הבריאות, כי האיומים על חייו של פרופ' גולדמן והתפרעויות של קבוצות אלמונים בשטח בית החולים פוגעים בתיפקוד המוסד. נציגי העובדים הודיעו שלא ימשיכו בעבודה תקינה אולם נענו לבקשת שרת הבריאות להמתין מספר ימים למסקנות צוות מיוחד, שהקימה השרה לאתר על מנת להביא לחידוש פעילותה של יחידת ההשתלות. בד בבד הוצמד שומר אישי לפרופ' גולדמן, על פי הוראת שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו ונמסרה הודעה למשטרה שהחלה לחקור.

הסכסוך שגרם להשבתת ההשתלות ב„שיבא" הגיע לשיאו בעת תקרית שהתרחשה בחדר ניתוח במהלך השתלת שתי כליות בחולה. את ההשתלה עמד לבצע מנהל המחלקה הכירורגית שלוש פרופ' ארווין יעקב, כאשר פרץ למקום ד"ר סיגל וטען כי השתלות כליות הם בסמכותו הבלעדית. בעת התיכוח נטל ד"ר סיגל את שתי הכליות שהוכנו להשתלה, הכניס לציידנית ונעלם משטח בית החולים. הוא אותר כעבור שעות מספר ולאחר שהתברר שהכליות לא ניזוקו בוצעה ההשתלה על ידי פרופ' ארווין יעקב.

בבית הדין לעבודה בתל אביב נמשך עדיין הדיון בתביעתו של ד"ר סיגל נגד משרד הבריאות ובית־החולים „שיבא".

שרת הבריאות עומדת לקבל בימים הקרובים את המסקנות של הצוות המיוחד שהיא מינתה לבדיקת הפרשה כולה. סופרת „דבר" מציינת, כי לשרה יש סמכות לפטור עובד ישירות על ידי חתימה על מכתב הפיטורים, אך עד כמה שידוע הסמכות הזאת לא נוצלה עד כה מעולם.

(ע). – נשיא המדינה חיים הרצוג הבטיח למאות עולי אתיופיה כי מדינת ישראל לא תחסוך כל מאמץ ולא תנוח כל דרך לגאול את שאר היהודים שנשארו באתיופיה. טקס התייחדות עם יהודי אתיופיה שניספו בדרך עלייתם ארצה, נערך אתמול, יום ירושלים, ביער „קדושי אתיופיה" במבואי הבירה. בצילום: הנשיא ושר הקליטה בטקס. (יצחק הררי)

שני קציני בטחון אמריקאים נפצעו בניסיון התנקשות בשגרירות בקהיר

מאת דן אבידן, כתב „דבר" לענייני ערבים

שני קציני בטחון בשגרירות האמריקאית בקאהיר נפצעו שלשום במארב שהוטמנו להם כמה מתנקשים חברי ארגון המירוד המכונה עצמו „מהפכת מצרים".

דניס ויליאמס בן 54, האחראי על הבטחון בשגרירויות האמריקאיות במצרים, סוזאן וירדן וסגנו ג'ון האקי, בן 24, – נפצעו בראשם בצורה קלה משברי זכוכית כאשר המתנקשים ירו על רכבם ביציאה הצפונית מרובע מעאדי, בדרכם לבנין השגרירות ברובע גארדן־סיטי שבלב קאהיר.

המתנקשים ירו על רכב השגרירות מתוך מכונית פיז'ו סטיישן שנמלטה במהירות ממקום התקרית. לאחר טיפול קצר בבית חולים בקאהיר שוחררו שני הדיפלומטים לבתיהם. כוחות הבטחון המצריים פתחו במצוד נרחב אחר המתנקשים.

שר החוץ המצרי עיצמת עבד אל־מגיד שיגר שדר לעמיתו האמריקאי ובו הביע צער על התקרית. היה זה ניסיון ההתנקשות הראשון מזה שנתיים שנעשה בקאהיר נגד דיפלומטים אמריקאים. בעבר התקבלו בשגרירות כמה איומים להתנקש בחיי הדיפלומטים הזרים.

ארגון „מהפכת מצרים" הוא קבוצת טירור שזהותה אינה ידועה לכוחות הבטחון המצריים. קבוצה זו נטלה על עצמה בעבר את האחריות לנסיון ההתנקשות בחיי הדיפלומט הישראלי צבי קידר ביוני 1984, לרציחתו של הדיפלומט הישראלי אלברט אטראקצ'י באוגוסט 1985 ולרצח עובדת השגרירות הישראלית אסי טלאור ב־1986.

מהכרזות שהפיץ ארגון „מהפכת מצריים" עולה, כי זו קבוצת טרור קטנה, בעלת אידיאולוגיה שמאלנית, המתנגדת להסכם השלום הישראלי־מצרי ולמעורבות האמריקאית המאסיבית במצרים.

קיימות כמה הערכות לגבי זהותה המדוייקת של קבוצה זאת. יש הסבורים שהמדובר בשלוחה של ארגון אבו־נידאל, הפועלת במצרים, בגיבוי המשטר הלובי. סברה אחרת היא, כי מדובר בקבוצת שמאל מצרית קיצונית. סברה שלישית קושרת את ארגון „מהפכת מצריים" לקבוצות האיסלאמיות המיליטאנטיות הפועלות במדינה זאת.

אחת מקבוצות אלה נטלה על עצמה, בראשית מאי השנה, את האחריות לנסיון ההתנקשות בשר הפנים המצרי לשעבר חסן אבו־באשא. היא האשימה את אבו־באשא באחריות לעינויי עשרות צעירים איסלאמיים שנחקרו, בשעתם, בקשר לפרשת רצח הנשיא סאדאת. אבו־באשא נפצע קשה בנסיון ההתנקשות והוא מאושפז מאז בבית חולים במינכן.

מחיר המים לגינון נוי דירתי מתייקר מחר ב־110 אחוז – מ־31 ל־65 אגורות המ"ק. אולם, ההתייקרות בפועל תהיה גדולה בהרבה, שכן מחיר זה יחול רק על 2 המ"ק הראשונים בחודש, ללא התחשבות בגודל הגינה. כל מ"ק נוסף יעלה 1.60 שקל.

עד יום א'

לרגל
חג השבועות,
הגרלת הלוטו 22/87
תתקיים השבוע
ביום ב' 1.6.87,
ד' סיון תשמ"ז.

היום האחרון
למסירת הטפסים
הוא יום א' 31.5.87,
ג' סיון תשמ"ז

לוטו
של מפעל הפיס

יפה – אבל לא שלנו

מיס צ'ילה ססיליה בולוקו מניפה את כתר מיס תבל, לאחר שזכתה אתמול בתחרות בסינגאפור. בולוקו בת ה־22 היא מעצבת אופנה מסאנטיאגו והיא הראשונה מארצה שזכתה בתואר. כסגניתה נבחרה מלכת היופי של איטליה רוברטה טאפאוה בת ה־18. (צילום א.ב.)

צבעי מאכל מסוכנים ב„צמר גפן" מסוכר

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

צבעי מאכל מסוכנים לבריאות האדם נתגלו ב־30 שקי חומר להכנת ממתק „צמר־גפן" מסוכר. שקים נתפסו אתמול על־ידי פקחי מזון של לשכת הבריאות בחיפה בבית קירור בעיר וכל המלאי הושמד.

ראש מינהל המזון במשרד הבריאות אינג' דוד רייכמן הסביר, כי בחומר נתגלו שלושה סוגי צבע – אדום, כתום וצהוב – שאינם ראויים למאכל אדם. אינג' רייכמן מזהיר את הציבור מאכילת הממתק נוכח האפשרות שחלק מהחומר המסוכן כבר נמצא במכירה.

לשכת הבריאות בחיפה פתחה בחקירת המקרה ותפתח בהליכים משפטיים נגד יצרני החומר.

ניאו־נאצי שרצח קשישה יהודיה – למאסר עולם בצרפת

פאריס, (עסט"א).– ניאו־נאצי צרפתי נידון אתמול למאסר עולם על רציחתה של קשישה בת 75, ש„חטאה" היחיד, לדברי הרוצח, היה יהדותה. בית המשפט הפלילי בניצה לא מצא נסיבות מקילות בפרשתו של ריינאלד ליקנס בן ה־23.

ליקנס מסר למשטרה וחזר על כך בבית המשפט, כי הוא דקר למוות את הנרייט סרף בקיץ 1984, משום שהיתה יהודיה ו„הייתי צריך להוכיח לעצמי את השקפותי הנאציות".

המשטרה גילתה בדירתו של ליקנס אוסף של חולצות חומות בנוסח הנאצים, סמלים נאציים ותצלומים של אדולף היטלר.

פסיכיאטרים העידו בבית המשפט, כי ליקנס מעורער נפשית, אך־צלול די הצורך כדי להבין את חומרת מעשיו ולעמוד למשפט.

הסניגור טען, כי ליקנס הושפע על־ידי „האווירה הגזענית" השוררת בצרפת ועל־ידי התעמולה האנטישמית לה היה חשוף.

מצוקת הדיירים המוגנים עלתה לפני יו"ר הכנסת

רוב 400,000 הדיירים המוגנים הם מעוטי יכולת, ואם יבוטל החוק להגנת הדייר, הם יידרשו לפנות את הדירות, מכיוון שלא יוכלו לעמוד בתשלומים. דברים אלה אמר דוד כהן, יושב־ראש הוועדה ההסתדרותית להגנת הדייר, בפגישה שנערכה בלשכת יו"ר הכנסת שלמה הלל עם משלחת דיירים מוגנים, אתמול. המשלחת ביקשה מיושב־ראש הכנסת שיסייע לה במאבקה להקמת הוועדה הציבורית שתבחן את חוק הגנת הדייר.

ביטול החוק יהיה בבחינת פצצת־זמן חברתית, כאשר עשרות אלפי גימלאים ומשפחות מעוטות יכולת לא יוכלו לעמוד בשכר הדירה הנדרש, התריעו חברי המשלחת לפני יו"ר הכנסת.

שלמה הלל, התייחס באהדה לתביעות ואיחל לדיירים המוגנים, כי אמנם יעלה בידם למצוא פתרון למצוקותיהם בדרך הנאותה.

במשלחת השתתפו גם לסקי חי, יושב־ראש הארגון הארצי להגנת הדייר, טוביה ודימון, יושב־ראש ההנהלה ועורך הדין אשר פביאס היועץ המשפטי.

קונצרט

ערב נפלא

מאת יהודה כהן

כאורחי מקהלת „קאמרן" הופיעה אמש במוזיאון תל־אביב הלהקה הקולית האנגלית „לייט בלוז" בתוכנית של שירים אנגליים, אמריקניים וצרפתיים, מהם משעשעים.

את הלהקה מרכיבים שני זמרי אלט, שני טנורים, בריטון ובס, המזמרים במשמעת מוסיקלית מושלמת, על־פי רוב כולם יחד, לפעמים בשלישיה או ברביעיה, מדי פעם בליווי פסנתר, שעליו מנגן אחד מהם, כל פעם אחר.

לזמרים קולות רוויים ויפים, לפעמי זמרתם מזכירה שירת מקהלה שלמה, והם גם מפיקים פיאניסימות מקסימים. שירתם נקיה באופן מוחלט: מדי פעם הם מחקים מצלול של כלים. בשיר „השעון" מאת המלחין הבריטי פול פיטרסון, החיקויים של צלילים שונים של שעונים, אפילו של מעורר, גובלים לווירטואוזיות. האמנים גם מנחים את השירים בדברי הסבר שופעים הומור, שבהגשתם הם מתחלפים. זה היה ערב נפלא.

קובלים: מש' השיכון מפלה לרעה את שדרות

מאת דני צדקוני סופר „דבר" בדרום

סגן ראש המועצה המקומית שדרות משה כהן מאשים את משרד השיכון והבינוי באפלייה לרעה של העיירה.

כהן אמר ליושב־ראש הקואליציה ח"כ רפי אדרי, בעת שהלה ביקר בעיירה, כי לדעתו „בעיית הבנייה בשדרות היא בעייה פוליטית" ו„יש הרגשה שמשרד השיכון הטיל חרם על שדרות ואינו מקציב לה אפילו דירה אחת" מזה כשלוש שנים. עוד טען כהן, כי משרד השיכון בפירוש אינו כולל את שדרות בתכניותיו.

ראש המועצה עמיר פרץ אמר, ש־650 הדירות הפנויות שהיו בעיירה כבר אוכלסו, וכיום יש בה רק 30 דירות פנויות, ונושא הבנייה בעיירה מחייב טיפול דחוף.

פרץ הציע, שיאושרו גם לקרית שמונה להקים „איזור ייצור חופשי ליצוא", כפי שדורשת שדרות לעצמה, ושר האוצר הטיל וטו על הצעתו.

مكتبة [illegible]

התעצמו הביקושים למניות

ביקושים למניות המזוהות עם קרנות נאמנות

מאת כתבת הכלכלי של „דבר"

הגד העדכונים הפוליטיים שלא נגרמו למרות פרסום דו"חות הועדות שחקרו את פרשת פולארד הביא בעקבותיו ביקושים גדולים למניות ובעיקר בלטו המניות הכבדות והחצי כבדות המזוהות באופן בולט עם קרנות נאמנות.

הביקושים החלו עם המסחר במשתנים והמשיכו במסחר הרגיל שבו בלטו ביקושים למניות כבדות 4–6 אחוזים.

במסחר אתמול הורגשה פעילות אגרסיבית של קרנות הנאמנות המנסות לקראת סוף החודש לשפר את תשואתן.

שינוי שער במניות

במניות הבנקאיות שבהסדר היתה אתמול מגמה מעורבת תוך תנודות שערים קלות. אי.די.בי. 0.3%–, מזרחי ע"ש 0.5%– פועלים ע"ש 0.1%+ בלל פסוק ב"ש במניית פיבי נרשם ביקוש נאה ושערה עלה ב־5.6%, פתוח משכנתאות 2.8%+ ספנות רגילות 5.4%+, כלל סחר כר' 4.9%+, עליות חדות נרשמו במניות דובק 7.1%+ 8%+ בהתאמה פולגת 4 7.4%+ קופסאות פח 1 3.7%+ פקר פלדה 6.1%+ כלל אלקטרוניקה 5.6%. ביקושים נאים נרשמו בספקטרוניקס 5, חיפה כימיקלים, חברה לישראל, פועלים השקעות, פריון ויואל. לעומת זאת בלטו היום בירידתם מניות אלקו 0.1 7.9%–. המסחר במניות הנסחרות בשיטת המשתנים בשלב הפתיחה אופיין במגמה מעורבת כאשר בחלק מניירות הערך נרשמו היצעים כגון מרכזית 1.5%– כלל תעשיות 1.2%– ובנגד עלו בשלב זה מניות דלק ב־1%. היצע בכלל ישראל 1 נקלט ללא שינוי לאחר עליה של 5.75% במשתנים.

המסחר במשתנים

המסחר במשתנים אופיין היום בביקושים ועליות שערים חדות יחסית למניות כבדות תוך גידול משמעותי בנפח העיסקאות. רב העסקות בוצעו ע"י קרנות הנאמנות וחברות הברוקרים הגדולות. בסבוב הראשון עלה מדד המשתנים ב־3.68% ובסבוב השני התעצמו העליות והגדלו המחזורים והסתכמו בעליית מדד של 4.67%. בלטו העסקות במניות הכשרת הישוב בתמורה כספית של במליון דולר, כלל תעשיות 0.85 מליון דולר ודלק ב־$500,000.

שוק האג"ח

שוק אגרות החוב הצמודות למדד סובל לאחרונה משחיקה מתמשכת. השחיקה נובעת מהצפיות למדדים קרובים נמוכים ביותר ואף שליליים. ראוי לציין כי תחזית משרד האוצר מצביעה על עליה מצטברת במדד המחירים לצרכן של 1.5% בארבעת החודשים ממאי עד אוגוסט. ביום המסחר הקודם ירדו אגרות החוב מסוג גליל ושגרא בקרוב ל־2% ורמת התשואות צפויה אף לעלות בטווח הקרוב. החולשה בשוק זה נובעת גם מפעילות בנק ישראל בשוק הראשוני. כזכור העלה הבנק המרכזי את אחוז הריבית באג"ח הנ"ל ל־5.25% בהנפקה האחרונה וגם במחיר זה לא הצליח בנק ישראל למכור ביום ב' את כל כמות האג"ח שהציע לציבור. לאור כל האמור לעיל עדיין צפויה שחיקה מסויימת בתשואות של אגרות החוב הצמודות למדד.

לעומת החולשה בשוק האג"ח הצמודות למדד המשיכה ההתעניינות בנכסי ההשקעה הדולריים. הביקושים לנכסים הנ"ל מוסברים הן בריבית הברוטו הגבוהה הגלומה בנכסים הללו והמהווה אלטרנטיבה קורצת למשקיעים מוסדיים, שלגביהם אין הבדל בין התשואה ברוטו התשואה נטו, והן בהנבה שמסקנות אגרות החוב הנ"ל. אם נקח בחשבון שהתשואה ברוטו בבנקאיות עומדת היום על כ־15% לשנה וריבית הגלמבו היום היא כ־17% לשנה וצפויה אף לרדת בתחילת יוני נבין את פשר ההתעניינות באפיקים הללו. הבקושים לאפיקים הדולריים באים כיום גם ממשקיעים שהחזיקו אג"ח מסוג ארמון אשר יוצאות לפדיון בימים אלה.

הודעות הבורסה

אירלון – החברה רווחה על גידול מרשים ברווחים בשנת המס שהסתיימה ב־31/3/87. החברה הרוויחה רווח מתואם של 3.6 מליון ש"ח לעומת 2.2 מליון ש"ח בשנת המס הקודמת. זוהי החברה הראשונה המפרסמת מאזן ל־31/3/87.

הרווח האמור אינו כולל רווח נוסף שהרוויחה חברת הבת של אירלון מהשקעותיה במניות חברת האם הנסחרות בבורסה. על פי נתונים שמסרה החברה הרי שכתוצאה מרווח זה אילו היה מוצג במאזן היו גדלים רווחיה לסך של 7.3 מליון ש"ח. בנוסף לכך לא מבטא סכום זה את ערכם האמיתי של נכסים הסטודיים ששווים נאמד ב־8.5 מליון ש"ח יותר מהרשום בספרים. יש לציין שהגידול הנ"ל ברווח נובע ברובו מרווחי הון שהושגו כתוצאה מפעילות בשוק ניירות הערך ומעליית ערכם של השקעות בנילות אחרות.

קרם כימיקלים – החברה הודיעה על החלטתה לגייס מהציבור סכום של כ־2 מליון ש"ח באמצעות הנפקה של כתבי אופציה ואג"ח להמרה.

בבלים – החברה הרוויחה ברבעון הראשון של השנה שהסתיים ב־31/3/87 סכום של כ־1.6 מליון ש"ח לעומת הפסד של אותו סכום בתקופה המקבילה אשתקד.

החברה להשקעות של אמפא – החברה הרוויחה בשנת המס שהסתיימה ב־31/12/86 29,000 ש"ח לעומת הפסד של כ־445,000 ש"ח בשנת 1985.

שערי המניות

בנקים מסחריים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
שאינם בהסדר ההצמדה					
אגב.ב. ש	23800	8.0			-8.0
הספנות 0.1	2405	3400	+80	+3.4	+8994
הספנות א 0.5	1480 תב	6690	+80	+5.7	+16325
הספנות אופ 2	2020	3450	+50	+2.5	+1541
כללי לא בהסדר 1	28000	214	+849	+3.1	+259
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
פ.י.ב.י. 0.5	9945 תב	5451	+525	+5.6	+15299
הבינלאומי 5.0	7716	787	+350	+4.8	-166
בנקים בהסדר הצמדה					
אידיבי רג 100.0	93680	521	-250	-.3	-788
אידיבי ב 100.0	93360	20.0	+300	+.3	+15.0
אידיבי בכ א 2.0	575200				
אגוד 1שח	69743	283	-500	-.7	-417
דיסקונט ב	119700	1.0	-900	-.8	-5.0
דיסקונט א	119500	272	+300	+.3	+249
דיסקונט שה ב	13856	212			-113
המזרחי ש	38400	262	-180	-.5	-301
המזרחי ב	36400	50.0	+60	+.2	+200
המזרחי שה 9	17340	97.0	-200	-1.1	-97.0
הפועלים מבב	92000	.6	+2000	+2.2	+.5
הפועלים ש	63400	954	+52	+.1	+2790
הפועלים ב	63550	185	+180	+.3	+614
כללי א וש"ח	162750		-50		-18.0
כללי שה 7	7900		-10	-.1	-17.0
כלל כושק 100.0	40450	3487			-2938
כלל שה 11	14940	483			+256
ביכון ומסחר 1.0	53850				
ביכון ומסחר 5.0	27900				-2.0

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
ארבים 0.1	28250	36.0	+950	+3.5	+68.0
לאומי משכנתא ש	9950	564	+450	+4.5	+1179
לאומי משכנתא ב	9960	36.0	+450	+4.7	+279
כרמל ש	6340 תב	1087	+370	+6.2	+2857
כרמל שה 1	4006	100			+100
בין ב 5.0	16031	413	+542	+3.5	+822
פת משכ ש	4010	2093	+110	+2.8	+3114
משכן ב ש	3690	545	+140	+3.9	+1162
עצמאות 0.1	22798	142	+800	+3.6	+188
טפחות מבכ ש	25350				
טפחות רג ש.	25500 תב	142	+1300	+5.4	+207
טפחות שה 1	10100	106	-140	-1.4	-99.0
טפחות שה 2	5010	443			+355
יעסור 1.0	2216*	365	+200	+9.9	+1764
* ביצוע חלקי 85.70%					
יעסור 5.0	1290 תב	525	+70	+5.7	+2625
מידב 1.0	8880	337	+50	+.6	+329

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
שלטון א 1שח	900	24217	+39	+4.5	+39583
התקלאות מבכ א	— לא נסחר —				
התקלאות מבכ ב	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	13469	277	+400	+3.1	+447
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גגג	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	1430	2402	+60	+4.4	+3225
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	26800	80.0	+900	+3.5	+245
כלל ליסינג 0.5ב	23020	185	+1300	+6.0	+338
כלל ליסינג אג"ח	19400	13.0	+687	+3.7	+25.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
איתן ביטוח 1שח	262	8095	+10	+4.0	+11258
אררט 0.1	1450	334	+15	+1.1	+8.0
אררט 0.5 א	830	163			-163
כנות משנה 1ש"ח	810	1324	+20	+2.5	+1839
כנות משנה 5ש"ח	343	13962	+4	+1.2	+6754
הדר 1שח	291	8470			-2745
הדר 5שח	244	16707	+10	+4.3	+11374
הדר אופ 2	290	18150	+8	+2.8	+26400
המניקס [illegible]	781 תב	2730	+40	+5.4	+12098
המניקס 0.5	701	1378	+1	+.1	+1590
המשמר-הראל 1.0	6840	30.0	-20	-.3	-30.0
המשמר-הראל 5.0	4855	270			-168
מנורה 1.0	2990	61.0	+80	+2.8	+1159
מנורה 5.0	1752	700			-542
סהר פיתוח 3	8970 תב	1846	+750	+9.1	+3841
סקרדס 1שח	1445	627			-246
צור ש	425	10468	+3	+.7	+13846
ציון החזקות 1.0	10200	4.0	-96	-.9	-4.0
ציון החזקות 5.0	3249		-11	-.3	-151
הסנה 1שח	436	16604	+18	+4.3	-17056

מסחר ושרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
מסחר					
אינטרגאמא 1.0	8780 תב	176	+600	+7.3	+374
אינטרגאמא 5.0	5810 תב	745	+310	+5.6	+2471
כאיר עורא 1.0	1080	4262	+35	+3.4	+11492
כאיר עורא אופ 2	750	2636	+50	+7.1	+8884
כלל סחר 1שח	531	73059	+25	+4.9	+114235
כלל סחר אופ ו	443	66950	+21	+5.5	+102838
כלל סחר אגח 2	190.5 תב	28564	+10.0	+5.5	+95289
קריסטל 1.0	— הפסקת מסחר —				
רפק 0.1	23400 תב	32.7	-2600	-10.0	-24.3
רפק 0.5	13704 תב	148	-800	-5.5	-146
שופרסל א 2.0	15502	137	+595	+4.0	+201
שופרסל ב 10.0	12832	212	+482	+3.9	+171
שרותים					
הראל 1.0	— הפסקת מסחר —				
ספנות הספקה 1שח	29426	119			+106
ספנות הספקה 5שח	12936	166	+436	+3.5	+478
קידר 0.1	1557 תב	2399	+97	+6.6	+6006
קידר 1.0	397	22488	+15	+3.9	+61493
מוסכי ערובה 0.1	3450 תב	1149	+220	+6.8	+2916
מוסכי ערובה 0.5	1570*	3709	+23	+1.5	+8483
* ביצוע חלקי 99.10%					
קנטורים 0.1	4101	60.0	+51	+1.3	+445
קנטורים 0.5	2800 תב	768	+245	+9.6	+3269
קופל 1.0	6976*	73.0	+200	+3.0	+94.0
* ביצוע חלקי 63.30%					
רלק ג 0.1שח	6378	1194	+288	+4.7	+903
מלונות ושרותי תיירות					
כלי זהר 1.0	5800	5.3			-29.1
כלי זהר 5.0	4170	2.0	+50	+1.2	+2.0
מלונות דן 1.0	2277 תב	617	+207	+10.0	+3908
מלונות דן 5.0	1775 תב	1074	+100	+6.0	+1298
חוף האלמוג 0.1	9000	560	+309	+3.6	+552
כנס 1שח	2706	725	-1		-1.4
מלונות ירדן 1.0	2880	535	-30	-1.1	-122
מחשבים ושרותי מחשב					
איכות 1שח	1563	1856	+74	+5.0	+2622
דטה מיכון 1.0	13050 תב	57.0	+700	+5.7	+55.0
ת.י.ל.ב. 1.0	23190	62.0			-44.0
יעגא 1.0	8090*	77.0	+80	+1.0	+118
* ביצוע חלקי 89.50%					
כלל מחשבים 1.0	13800	157			-116
מ.ל.ל. 1.0	18700	353	-500	-2.6	-326
מ.ל.ל. 5.0	8200 תב	371	+401	+5.1	+390
משוב 1.0	700	1545	+1	+1	+1425
משוב אופ 1	539	1166			-196
ניקוב 1שח	2570	290			-6.0
ניקוב 5שח	1249	1532			-88.0
ניקוב אופ 2	6020	188	+100	+1.7	+314
תים מחשבים 1.0	934	3083			-47.0

מקרקעין ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
נדל"ן בינוי ופיתוח					
אברהם בינוי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אברהם בינוי 5.0	— הפסקת מסחר —				
אורן מבנים 1.0	715*	549	+38	+5.6	+2772
* ביצוע חלקי 84.50%					
אורן מבנים 5.0	348	1945	+8	+2.4	+3932
אזורים 1שח	1540 תב	41268	+80	+5.5	+62566
אזורים אופ ו	1145 תב	12351	+80	+7.5	+28806
אזורים אגח 3	192.0	36320	+9.0	+4.9	+60030
איקה 1.0	462	10511	+11	+2.4	+25213
אל-רוב 1.0	2110	1231			-847
אשטרום 1ש"ח	6600*	987	+439	+7.0	+990
* ביצוע חלקי 98.80%					
אפריקה 0.1שח	59200 תב	512	+4500	+8.2	+838
אפריקה 1שח	46901	1981	+1600	+3.5	+3186
אפריקה אופ 5	39700	196	+2500	+6.7	+482
אידים 1.0	3250	1503			-947
אילדן 1שח	5720	4063			-2843

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
משכאל אופ' (1)	202	98345	+1	+.5	+24086
מרב 5.0	2880	846	+20	+.7	+138
מר-לן 1.0	880	3747	-20	-2.2	-3591
לוינשטין 1.0	550	1593	+10	+1.9	+1795
לוינשטין 5.0	260	28395	+8	+3.2	+49687
ליפשיץ 1שח	2301	748			+617
ליפשיץ 5שח	1600	1457	+18	+1.0	+1962
נאות אביב 0.5	14040	825	+260	+1.9	+1424
נכסי אזורים 1שח	334	17759	+1	+.3	+3589
סהר החזקות 1.0	25900	36.0	+1000	+4.0	+18.0
סהר החזקות 5.0	24020	30.0	+700	+3.0	+100
ספף 1.0	7800	26.0	+100	+1.5	+26.0
ספף 5.0	4750	85.0	+50	+1.1	+35.0
עפר וסלע 1.0	713	3339			+1353
עוד 3.0	2690 תב	378	+190	+7.6	+1594
קיסריה 0.1	5338	370	+138	+2.7	+104
קיסריה 0.5	2210 תב	1536	+140	+6.8	+5566
רובנבין 1שח	485	8173	+20	+4.5	+11743
רובנבין 5שח	258	7800	+8	+3.2	+8060
רובנבין אופ 2	1400	1080	+5	+.4	+546
רובנבין אגח א	155.0	11330	+2.5	+1.9	+31455
רסקו מבכר	60.0	4930	-200	-3.9	-118
רסקו רג	325	4492	+2		+147
נכסים ובנין 1.0	335	4192	+152	+3.8	+100
הכשרת הישוב 1.0	91886	88.0	+2676	+3.0	+95.0
ישפרו 1שח	4838	1111	+164	+3.5	-338
כלל בנלן 0.1	835	5221	+32	+4.0	+1022

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	3820	220			-20.0
מטעי הדר 0.5	3380 תב	800	+170	+5.3	+403
מהדרין 1שח	6947	3976	+327	+4.9	+8145
מהדרין אופ 1	4780	850	+280	+6.2	+2650
נכסי הדרים 1.0	1920	1449	+54	+2.9	+1849
פריאור 5שח	2658	400	+100	+3.9	+400
שג-הר 0.1שח	3170	686			-206
שג-הר אופ א	2195	1024			-1024

תעשייה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
מזון וטבק					
אסמים 1.0	1572	180	+45	+3.0	+1610
גולדפרוסט 1שח	3286	225	+1		+39.0
גולדפרוסט 5שח	2633	674			-53.8
גולדפרוסט אופ 1	1621		+20	+1.3	+62.0
דובק מב ש	6340 תב	6653	+420	+7.1	+9427
דובק מב מ	6560 תב	5236	+470	+8.0	+7701
זגלכל 1.0	1025				
אירלון 5שח	3578	2696			-1061
בן-יקר גת 1.0	8715	164			-204
ברנביץ 1שח	3600	297			-101
ברנביץ 5שח	2717*	286	+27	+1.0	+25.0
* ביצוע חלקי 95.50%					
דנקור 1.0	7400	501	+300	+4.2	+396
דרוקר 1.0	— הפסקת מסחר —				
דרוקר 5.0	— הפסקת מסחר —				
ודער 1שח	269	7215			-6351
ודער 5שח	193.0	8414	+5.0	+2.7	+5013
הבסלול 1.0	1800	250	+10	+.6	+250
הבסלול 5.0	1277	303	+37	+3.0	+778
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כלכלית י-ם 1שח	351	16890	+11	+3.2	+46725
כלכלית ים אופ 1	220	21051	+8	+3.8	+22841
גב-ים 0.1	6195	1458	+280	+3.3	+2293
גב-ים 0.5	5010	1684	+160	+3.3	+2359
ישראלום 1.0	1890	3449	+90	+5.0	+6478
ישרס 1ש"ח	21900	144	+10	+.1	+259
סק מיתוח 1.0	10300	18.0	+300	+3.0	+38.0
לומיד 1.0	5900	229			-349
לומיד 5.0	2702	2096	+103	+4.0	+4790
מ.ת.מ. 1.0	595 תב	22206	+35	+6.3	+59308
מ.ת.מ. אופ 2	438	6141	+20	+4.9	+7671
מ.ת.מ. אגח א	136.5	35253	+5.0	+3.8	+105480
מאגרי בניה 1.0	905	3070	+20	+2.3	+2666
מישראל 5שח	410	5481			+255

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
זגלכל 5.0	817	126	+22	+2.8	+126
פרי-זה 1.0	— הפסקת מסחר —				
פרי-זה 5.0	— הפסקת מסחר —				
סטנו בירה 1.0	56800 תב	152	+2300	+6.7	+393
סטנו בירה 5.0	34400	176	+1400	+4.2	+202
יצהר 1שח	1480	150			-104
יצהר א 5שח	874	1100	+20	+2.5	+7475
יצהר אופ 2	650	4041	+81	+8.5	+10108
מן 1שח	861	1597	+20	+2.4	+2426
מן 5שח	532	1306			-901
סנפרוסט 1.0	17940	63.0	+540	+3.1	+171
עסיס ב 5שח	516	8952			-6267
שלמה אבנר 1.0	3200	388			-273
שמן מבכר א' ש'	5950	373	+210	+3.7	+341
עלית 0.1	22040	484	+1240	+6.0	+445
טקסטיל והלבשה					
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	+3.0	[illegible]
אפיס 1.0	941 תב	831	+46	+5.1	+429
אופנת כרוך 1 שח	710	1172	+21	+3.1	+1469
אופנת כרוך 5 שח	575	4783	+25	+4.6	+4255
אופנת כרוך אגח	551	2500	+13	+2.5	+3075
איתמן רג ש	18600 תב	321	+1001	+5.7	+1114
דלתא-גליל א 3.0	4600	1506	+150	+3.4	+1991
מכוכית מאזור 1.	3050	68.6	-50	-1.6	-11.6
מכוכית מאזור 5.	1320	64.4	-20	-1.5	-46.9
ויסלבו 1.0	2335	1671	+60	+2.6	+1325
ויסלבו 5.0	1675	801			-231
חדיינן 1.0	8150	183	+250	+3.2	+347
דקית 1שח	2600	1030	+25	+1.0	+1715
דקית 5שח	2180 תב	2352	+160	+7.9	+5438
לודזיה 0.1	3700	260	+140	+3.9	+674
לודזיה 0.4	2800	2055	+80	+2.9	+1120
ליגת 1שח	380	6987	+4	+1.1	+14696
מיג גליקו 1.0	1399	2192			-716
מקס 0.1	5500 תב	328	+270	+5.2	+645
מקס 0.5	3760	1055	+160	+4.4	+1167
עיט 1.0	657	2957	+20	+3.1	+2572
עיט 5.0	314	6171	+6	+2.0	+2474
עמק 1.0	352	3453	+10	+2.9	+7554
עמק אופ 1	227	21100	+3	+1.3	+9575
פולגת א 1שח	2250 תב	8656	+133	+6.3	+13255
פולגת ב 4שח	1527 תב	20737	+105	+7.4	+48425
פולימן א 0.5	12700	165	+300	+2.4	+424
פרגוד 1.0	5610	63.0	+210	+3.9	+497
גיבור סבריגה	16150	297			+29.0
תעש רוגוזין 1.0	2781	70.0	+1		+70.0
דלתא-גליל 1.0	5872	345	+212	+3.8	-537
מתכת ומוצריה					
אוקטנון 5.0	3220	544	+100	+3.2	+886
אורדן 10.0	11360	796	+480	+4.4	+2047
אורדן 50.0	10120	268	+200	+2.0	+216
אלומית 1.0	8080	39.0	+300	+3.9	+139
אלומית 5.0	7100	15.0	+160	+2.3	+15.0
כבלים ש	75000	99.0	+3000	+4.2	+84.0
התכוף 1.4	— הפסקת מסחר —				
התכוף 5.0	— הפסקת מסחר —				
התכוף אופ	— הפסקת מסחר —				
דיקה 1.0	4920		+99	+2.1	+40.0
דיקה 5.0	2290	106	+90	+4.1	+515
קופסאות פח 1.0	5610	9801	+200	+3.7	+13826
קופסאות פח 5.0	5400	2100	+230	+4.5	+8199
מתכת טרום 1.0	340	12420	-5	-1.5	-15146
כבלי ציון 1.0	5980 תב	1993	+230	+6.1	+5555
כבלי ציון 5.0	2225	3900	+60	+2.8	+3797
כבלי ציון אופ 3	1375	4152	+30	+2.2	+2983
מרגן 1.0	1300 תב	1113	+75	+6.1	+1025
מתכת קרמני 1 שח	364	9925			-193
מתכת קרמני 5 שח	230	18266			-7596
נחושתן 0.1	45001	3.0	-2000	-4.3	-24.0
נחושתן 0.5	16022	187			-7.0
פקר פלדה 1.0	21080 תב	479	+1200	+6.1	+721
קינג 1.0	1205	100	+6	+.5	+26.0
קינג 5.0	788	900	+15	+1.9	+1110
קליל 1.0	2742	1068	+42	+1.6	+1781

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
קליל 5.0	2620	1264			-479
קליל אופ	1285 תב	2453	+70	+5.8	+5856
קליל אגח	122.0	25850	+1.0	+.8	+26280
שלודה 5.0	13650	134			-586
תעשיות לכיש 1.0	1280	529			-214
תעשיות לכיש 5.0	971	500	+11	+1.2	+1800
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה					
אלביט 3.0	597000	19.0	+5000	+.8	+15.0
אלקו 0.1	11600 תב	90.0	-1000	-7.9	-90.0
אלקו 0.25 ש	5926	1230	-12	-.2	-7104
אלקו 0.25 ב	5985	128			-128
אלקטרה 0.1	2480	4686	+50	+2.1	+5255
אלקטרה א 0.5	1748 תב	8097	+88	+5.3	+16132
אלקטרה אופ 3	1540	5976	+100	+6.9	+12705
אלקטרה אגח 3	172.5 תב	45000	+10.5	+6.5	+152745
אלרון 3.0	454000	72.0	+9001	+2.0	+64.0
אירית 0.02	30010	302	+1400	+4.9	+405
כלל תעש אלקטר	3380 תב	13374	+175	+5.6	+23505
ספקטרוניקס 1.0	1632	1915	+72	+4.6	+6175
ספקטרוניקס 5.0	1273	5700	+50	+4.1	+13778
פרוכנבר 1שח	790	650	+25	+3.3	+1580
פרוכנבר 5שח	700	500	+15	+2.2	-250
ציקלון 1שח	2600	151			+57.0
ציקלון 5שח	1485	463			+37.0
קנבשטין אלקו 1.	10299	251	-1		-101
קנבשטין אלקו 5.	6680	15.0	+130	+2.0	+15.0
ת.א.ת. 1.0	1910	517	+30	+1.6	+80.0
ת.א.ת. 5.0	988	7275	+23	+3.5	+8999
ת.א.ת. אופ 1	26500	65.0	+900	+3.5	+13.0
תדאה 1שח	993	5006	+43	+4.8	+5866
מוצרי בניה					
א.ב.כללבנין 1שח	256	68201	+12	+4.9	+68080
א.ב. בנין אופ א	975 תב	8638	+76	+8.5	+27291
א.ב.בנין אגח א	151.5 תב	80095	+8.0	+5.6	+229428
אלקול 1שח	645	2164			+1310
אקרשטיין 1שח	1331	4745	+52	+4.0	+9079
אקרשטיין 5שח	949	6310	+45	+5.0	+9790
אקרשטיין אופ א	649	5202	+45	+7.5	+11435
אקרשטיין אג"ח 1	144.0	53335	+6.0	+4.4	+154350
בי-סון 1.0	1528	74.0			-223
בי-סון 5.0	653	1858	+19	+5.0	+2005
פרומאכטס 1.0	10139	30.0	-560	-5.4	-21.5
פרומאכטס 5.0	5200	317	+200	+4.0	+4258
מ.ל.ם. 1.0	1180	918	+30	+2.6	+1847
מ.ל.ם. 5.0	880*	440	+80	+10.0	+1835
* ביצוע חלקי 50.30%					
מדול השק 1שח	863	3809	+16	+1.9	+2629
מרמוקה ולסמן 1	— לא נסחר —				
מרמוקה ולסמן 5	20670				-5.0
כימיה, גומי ופלסטיק					
אליאנס 200.0	3520 תב	380	+800	+9.3	+966
גל תעשיות 1.0	26180	64.0	+500	+2.0	+101
גל תעשיות 5.0	19500	10.0			
דקסטר 1.0	3151	244	+11	+.4	+695
דשנים 0.1	5350	90.0	+150	+2.9	+74.0
דשנים 0.5	2120	2467	+60	+2.9	+3120
חיפה כימיקל 10.0	1118 תב	11478	+68	+6.5	+25338
ליבסקי 1.0	3150	452			+168
מקסימה 1.0	8499	68.0			-42.0
מקסימה 5.0	6700 תב	366	+336	+5.3	+926
נקה 1שח	— הפסקת מסחר —				
סנו 1.0	27857	102	+1000	+3.7	+256
סנו 5.0	23600 תב	227	+1200	+5.4	+409
פריקלאס 1שח	625	9875	+25	+4.2	+28277
פריקלאס אופ 1	251	6422	+12	+5.0	+25589
קרם כד' 1ש"ח	8025	298			-248
ת.ג.ל. 1.0	3750	115			+411
ת.ג.ל. 5.0	3100	280			+820
תמר 5.0	15700	310	+310	+2.0	+151
פרוטרום 10.0	42505 תב	217	+3400	+8.7	+568
תפר א 5.0	11690	27.0	+340	+3.0	+40.0
עוגן 5.0	2126	1140	+102	+5.0	+328
נמלה					
שבע 0.01 ש"ח	14264	438	+647	+4.8	-265
ים המלח 1שח	3230	2985	-130	-4.2	-2546
פרוכימיים 10.0	886	11964	+40	+4.7	-11724
עץ ומוצרי נייר ודפוס					
כתר 1שח	265	5000	+5	+1.9	+6566
דפרון 1.0	9620	20.0	+100	+1.1	+15.0
דפרון 5.0	6300				
חבת 1.0	12050	195	+250	+2.1	+172
עט 1שח	6100	228	+200	+3.4	+331
לבידי אשקלון	759	5332	+31	+4.3	-6853
[illegible] 0.5	[illegible]	[illegible]	[illegible]	+3.9	+147
סקטוריה 1.0	3641	254	+1		+638
רים 0.1	2700	138	+80	+3.1	+105
רים 0.4	2052	158	+58	+2.9	+850
חבל ב 0.2	22550	241	+400	+1.8	+244
מפעלי נייר 10.0	462753	11.0	+16724	+3.8	+2.8
תעשיות שונות					
אורין 1.0	14399	108	+599	+4.3	+208
אורין 5.0	7730	110	+300	+4.0	+206
הכישה יור 1שח	3900	415			-181
ה.ג.פולק 1שח	2225	224	+5	+.2	+261
ה.ג.פולק 5שח	1860*	237	+35	+1.9	+618
* ביצוע חלקי 94.80%					
השקעות תעשייה					
כור בב 1.0	17677 תב	3414	+1607	+10.0	+4956
מאגרי טכנולוגיה	500	4531			+6075
מרכזית ב 0.1	14076*	120	+447	+5.8	-170
* ביצוע חלקי 75.10%					
כלל תעשיות 1 שח	286	43288	+10	+3.6	-183698

חברות להשקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
השקעה ואחזקה					
אבניר ש	9750	115	+855	+3.8	+545
אינוקבה 1שח	98.0	38490	+6.0	+4.5	+124434
אלגד ש	18600	146	+842	+1.9	+116
אלגד מ	19000 תב	59.8	+997	+5.3	+285
אלרן מ	7259 תב	336	+660	+10.0	+1495
אמישר כב 1.0	1749	356	+34	+2.0	+154
אפיק 1.0	429	6046	+13	+3.1	+15923
אפיק 5.0	337	1985	+6	+1.8	+2608
גולת השקעות 1שח	1700	44.0			-259
דנבאר 1ש"ח	899	2818			-2257
דנבאר 5ש"ח	575	1951			-77.0
חברה לישראל 1שח	5020 תב	7541	+375	+8.1	+19192
חברה לישראל 5שח	4820 תב	3382	+400	+9.1	+5291
חלמסון 0.1	141000				
חלמסון 1.0 ש	30485	19.0	+455	+1.4	+4.0
אמפא א 0.5	30590	160			-6.0
פועלים השק 1ש"ח	12900 תב	1281	+1000	+8.4	+2668
מרדי השק ש	37000	66.0	+1000	+2.8	+62.0
מור השק אגח 124	15360		+400	+3.1	+114
חירון כרד 1ש"ח	3351	927			+188
חירון כרד 5ש"ח	1845	1652	+70	+3.9	+3096
ישום השקעות 1שח	381	18163	+8	+2.7	+37912
יצוא ש	16200	121	+567	+3.6	+94.0
ירדן א 0.1	2340	194			-76.0
כלל ישראל 50.0	1518	2584	+55	+3.8	+3417
לנדק 1שח	2490	556			-158
לנדק 5שח	1225	642	+65	+4.7	+592
מגוד 1שח	685	1397	-15	-2.1	-2725
מגוד א 5שח	457	1500			-1220
מגוד אופ ב	347	3933	+2	+.6	+5133
מגוד אג"ח 1	158.0	3290			-3298
עז השק ב 0.1	4788	21.0			-21.0
עז השק ג 0.5	3550	215	+45	+1.3	+35.0
פמה א 0.1	10700	81.0	+430	+4.2	+450
פמה 0.5	8750	401	+210	+2.5	+774
פריון ב 0.2שח	16440 תב	420	+1000	+6.5	+885
קידן 1שח	280	25360	+3	+1.5	+26737
קידן 5שח	178.0	7997	+3.0	+1.7	+440
ארובי פתוח 2.0	11415	242	+525	+4.8	+343
אלרון ש	6900	331	+246	+3.7	-542
דיסקונט השק ש	7190	811	+326	+4.8	+30.0
כלל ישראל 10.0	1581	3895	+86	+5.8	-1706
פז השק ש	3992	1024	+355	+9.8	+974

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
גזית מ	210	1200	+9	+4.5	+700

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
דלק חיפושים 1.0	5120	108	+69	+1.4	+216
דלק חיפושים 5.0	3000 תב	2044	+240	+8.7	+7223
דלק נפט אופ 2	2281	894	+100	+4.6	+861
פז חיפושי נפט	40200 תב	103	+2200	+5.8	+169
יוג.א.ל. 5.0	950	44766	+49	+5.4	+28172
מ.ג.נ. 1.0	7740	200			+43.0
מ.ג.נ. 5.0	3500	583	+20	+.6	+298
סאריל ב 0.03שח	7490	28.0	+234	+3.2	+7.0
נמסס ש	2728999	3.0			

רשימה מקבילה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי באגורות	השינוי %	היצע/ביקוש
גולן 1ש"ח	665	17900	+30	+4.7	+83479

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	6012.04	5989.52
אבוקה	629.25	617.18
אבן	245.56	240.86
אדיר	1606.8	1575.41
אודם	3245.6	3184.18
אופיר	1827.79	1813.86
אור	423.39	414.45
אורין	152.99	149.90
אורלי	270.84	268.89
אורן	796.04	780.74
אייל	3881.37	3726.88
אירים	5467.47	5348.72
איתן	717.52	703.13
אלון	583.88	571.92
אלמוג	648.11	635.44
ארז	422.53	414.53
אש	214.16	213.17
אשל	176.99	173.57
אתרוג	240.96	238.70
בדולח	3078.33	3019.88
ברוש	573.58	562.80
ברק	600.45	588.98
ברקת	291.34	285.77
גביש	1520.60	1510.00
גבע	1063.13	1047.80
גורן	417.73	412.93
גיא	9800.68	9655.78
גיל	3403.62	3340.16
גלית	614.49	607.34
דולפין	450.51	446.29
דוכיפת	519.67	513.54
הלב	232.72	227.81
הדרן	1472.09	1443.67
הדק	260.61	255.63
הילה	583.83	573.59
הדר	457.33	449.29
זקל	520.09	510.20
הדס	479.53	477.51
ורד	524.54	515.61
זהבית	2911.51	2850.00
זהר	20309.51	20012.81
זיו	18727.83	18455.57
זמיר	632.74	620.52
חוחית	157.04	153.62
חלימן	129.32	128.74
חלמיש	206.88	202.91
חן	137.40	137.15
טופז	1582.22	1550.64
טל	6037.71	5967.53
יובל	415.57	408.76
יהלום	2888.59	2833.74
יסודות	451.98	447.75
יערה	423.43	414.41
כוכב	419.62	411.65
כחל	152.95	150.35
כלנית	648.19	628.66
כספית	247.78	245.28
כרמל	150.70	147.64
כתר	1179.87	1155.52
לוטם	4817.54	4727.36
למשקיע	120050.82	117999.85
לפיד	504.79	502.47
לקט	1735.25	1708.36
לשם	325.03	316.78
מבחר	1269.19	1244.83
מבטח	3677.30	3644.25
מגד	248.96	245.36
מגן	3762.18	3720.00
מגל	394.95	392.53
מור	2362.54	2329.82
מורן	1018.99	1009.58
מטח	27950.26	27486.61
מיטב	968.31	949.05
מנוף	5078.20	4981.79
מעיין	772.43	757.79
מקסים	336.06	329.57
מרגלית	1697.52	1664.37
מרום	119.30	118.90
מרוץ	1263.11	1239.01
נוגה	28891.41	28474.55
נטף	393.30	385.86
נטע	548.11	537.05
נילי	7948.74	7835.40
סביון	688.68	673.84
סגולה	131.56	128.94
סלע	355.65	327.18
סנונית	485.09	477.25
ספיר	416.32	411.79
סמדר	180.22	179.33
עדיף	412.14	407.59
עירית	982.10	965.43
עידו	489.47	482.82
ענבר	1217.56	1191.69
עמית	3029.37	3004.86
עפרוני	450.50	440.70
ערמון	136.39	133.79
פנינה	1773.84	1762.75
צבר	562.16	550.99
צופית	520.61	514.26
צוק	117.37	117.11
צמיד	1022.56	1001.25
קורנית	587.46	579.52
קשת	1792.95	1757.69
קלע	2465.16	2452.87
רוזמה	21507.72	21527.85
רימון	121.96	121.70
רקפת	819.99	806.40
רשף	393.53	384.99
שביט	404.81	399.51
שהם	324.78	316.80
שירה	474.78	471.45
שמיר	364.24	361.48
שנהב	1106.40	1090.54
שסק	1115.05	1088.44
שקד	175.52	172.06
תאנה	276.14	273.75
תדהר	646.43	643.21
תירוש	508.45	502.25
תמר	217.81	218.74
תמרה	185.00	183.79
תרשיש	1377.32	1367.15
תשרי	495.19	493.29

הלוח הכללי

הצעות עבודה · הלוואות · רהיטים · טרקטורים · מזגני אויר · ריפוי והרדיה · שרותים · הכרזות · מכונות שטיפת כלים · ירושלים · פוליש ונקיון · נרשמו לנישואין · מכוניות · רוצים לקנות

עיריית תל-אביב-יפו
מכרז פומבי
בהתאם לסעיף 3 לתקנות העיריות (מכרזים) תש"ם–1979, מכריזה בזה עיריית תל־אביב־יפו על משרה פנויה במחלקת גנים ונוף – במינהל ההנדסה.
מכרז פנימי/חיצוני 69/87
תואר המשרה: עוזר מנהל מחלקת גנים ונוף
דרגת המשרה: מר-10 של הדירוג האחיד או 3–7 של דירוג מהנדסים.
דרישות המשרה: 1. השכלה תיכונית מלאה ותעודת בגרות לפחות בתוספת קורסים רלבנטיים בתחום המינהל. רצויה השכלה אקדמאית משלימה בתחום מדעי החברה, ארגון ומינהל.
2. רקע ארגוני ומינהלי ונסיון בתפקיד דומה של חמש שנים לפחות.
3. בעל רשיון נהיגה.
4. יכולת לעבוד בשעות נוספות.
5. ידיעת השפה העברית על בוריה, ידיעת שפת נוספת רצויה.
בקשות למכרז, בצירוף תיאור תולדות החיים והתעודות המעידות על כישורי המועמד, יש להגיש במעטפה סגורה בשני עותקים, למשרדי העירייה במבנגנון, על גבי „שאלון אישי" בקשה למשרה פנויה. טופס מס' 2025, ולציין על המעטפה את מספר המכרז.
טפסים להגשת בקשות אפשר להשיג במנגנון באופן אישי או על ידי הדואר.
בקשות שתגענה ללא תעודות כאמור, לא תובאנה בחשבון.
התאריך האחרון להגשת הבקשות הוא: ב' סיון התשמ"ז 17 ביוני 1987.
כ"ט אייר תשמ"ז · 28 במאי 1987
שלמה להט · ראש העירייה
אלי עשת · מנכ"ל העירייה

כ"ם.ח.צ. חברה מובילה במיכון ונקיון מוסדי
דרושות לירוד "אדם ומעוטו"
דיילות מכירה
שכר + אחוזים
נא לפנות לאיריס – טל. 03-374113

חברה תעשייתית בענף חומרי ניקוי וכימיקלים
מחפשת
סוכן
לאזור הגליל
דרישות: ★ קשרים ונסיון ★ אמצעי איחסון והובלה ★ ערבויות כספיות.
נא לפנות לטל' 03-250896

עשה את המועיל למען אלה העושים את המוכסיכום.
תן טרמפ לחייל!

קיבוץ דביר מחפש
אחות שכירה
(אחות מוסמכת)
בעלת ותק ונסיון
בדבר פרטים נא להתקשר במשך היום לרכזת הבריאות – 057-961321
ובשעות הערב – 057-961051

בגליון הקרוב של כתב העת הצבאי "סורד"

יקורקעו שני אבי־טיפוס של הלביא לצורך החלפת כנפיים

מאת דני גוב

שני אבי הטיפוס שיוצרו בתעשייה האווירית של מטוס הלביא, יקורקעו בקרוב לצורך החלפת כנפיים.

הכנפיים עימן טסים כיום שני אבי הטיפוס של הלביא אינן מתאימות ומתכנני המטוס הזמינו כנפיים חדשות מהחברה המספקת אותן "גרומן קורפוריישן" מארה"ב.

הכנפיים החדשות שיותקנו במטוס יהיו רחבות יותר. רק לאחר שלב התקנת של הכנפיים החדשות יחול השלב הסופי של מבחני הטיסה והמערכות של הלביא.

גורמים בהנהלת הפרוייקט מעריכים, כי התעשייה האווירית תהיה מסוגלת לספק רק 100 מטוסים עד 1997 אך רק אם הייצור יחול מיד. כידוע הושמעו בשבוע האחרון טענות קשות כלפי התעשייה האווירית עד שהחלו בייצור למרות שטרם נפלה החלטה סופית לגבי גורלו של מטוס זה.

אריה רוזנפלד מונה למנכ"ל "סאיטקס"

המנכ"ל הקודם, ד"ר בן ציון נוה מונה למשנה לנשיא

מאת סופרת "דבר"

אריה רוזנפלד, נשיא סאיטקס אירופה, חברת הבת של סאיטקס האחראית למכירות ולשיווק באירופה, מונה לתפקיד מנכ"ל סאיטקס במקומו של ד"ר בן ציון נוה.

נשיא סאיטקס, אפי ארזי ציטט את השינוי ברגש על שיווק שאפיין את החברה בתקופה הקרובה.

סאיטקס פרסמה לפני שבוע תוצאות עסקיות לרבעון הראשון של 1987 שהצביעו על הפסד של 5 מיליון דולר והפסד מצטבר במשך 6 רבעונים רצופים של 52 מיליון דולר.

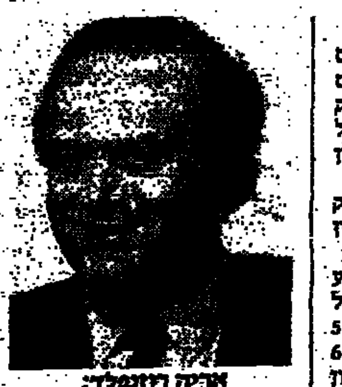
אריה רוזנפלד: "חילופי שחקנים"

המנכ"ל הקודם, ד"ר בן ציון נוה, שמונה לתפקידו לפני שנה וחצי בלבד, בעקבות הפסדים שנרשמו לחברה, ושתחת הנהגתו התבצעה תכנית התייעלות חריפה שכללה פיטורי 600 עובדים (מתוך 2,000), ימלא תפקיד של מישנה לנשיא ויהיה אחראי לפיתוח החברה ותוכניותיה לכניסה לשווקים נוספים.

במסיבת עתונאים שקיים ארזי לפני שבוע ציין נשיא סאיטקס כי צפויים "חילופי שחקנים" בצמרת הניהול אך לא "גלי פטורים" נוספים בחברה.

המכס יחזיר ליצואנים 10 מיליון דולר מס רציף

מאת דני גוב

אגף המכס והבלו יהיה אחראי מעתה להחזר מס רציף ליצואנים במקום רשות הנמלים. כך סוכם בין מנכ"ל מכון היצוא יוסי גבוסר ושר התחבורה חיים קורפו. להערכת גבוסר סך ההחזרים ליצואנים יגיע לכ־10 מיליון דולר.

גבוסר יזם את השינוי בנהלי ההחזר לאחר שנתקבלו תלונות קשות מיצואנים על הביורוקרטיה והסחבת שהיו נהוגים ברשות הנמלים בכל הנוגע להחזר מס רציף.

עם העברת האחריות לאגף המכס פושטה שיטת ההחזרים והיא תקיף את כלל ציבור היצואנים. עד כה נהנו מהחזר רק יצואנים שיצאו בדרך הים. מעתה יחול ההחזר גם על אלה המייצאים בדרך האויר.

תשואה נמוכה על ההון באמפא השקעות

מאת מאיר תרמור

חברת ההשקעות של אמפא, שמניותיה נסחרות בבורסה, פירסמה את הדו"ח הכספי לשנת 1986, וממנו עולה, כי הרווח הנקי המותאם היה 28,975 ש"ח, וההון העצמי המותאם 8.7 מיליון ש"ח והיינו התשואה הגיעה ל־3 פרומיל לשנה. מנהלי החברה אומרים כי חלק מההפסדים מפעולות רגילות בדו"ח המאוחד הכולל את החברות הבנות, נבע מהשקעות בניירות ערך צמודים לדולר, שלא הרוויחו את העליה במדד המחירים לצרכן.

שש שותפויות שיווק הוקמו בשנה האחרונה עם ארה"ב

מאת דני גוב

שש שותפויות שיווק הוקמו במהלך תשעת החודשים האחרונים בין ישראל וחברות אמריקאיות. על הקמת שותפויות שיווק החליט מכון היצוא כאמצעי לקידום היצוא לשוק האמריקאי.

עד כה הוקמו שותפויות עם מפעל לעיבוד שבבי, הגיע לקבלת משנה, יציקות וחלקים מעובדים שייצאו כבר ב־2.5 מיליון דולר, שותפות עם מפעל ליצוא חלפים לרכב, שותפות לאבזרי בית, שותפות למוצרי אלקטרוניקה ושותפות במוצרי השקייה וחקלאות.

נתן תשן מנהל אגף מוצרי תעשייה במכון היצוא אמר ל"דבר" כי בכוונת ישנו עוד שלוש שותפויות, האחת לציוד רפואי המאגדת 12 מפעלים ישראלים שהתקשרו עם אחת הספקיות הגדולות בארה"ב לבתי חולים, שותפות נוספת בתחום האוטומציה ואחת בתחום החקלאות.

במכון היצוא נבחנת עתה הצעה להקים שותפויות שיווק דומות גם לשאר חלקי העולם ולא רק לשוק האמריקאי.

השותפות השיווקית מבוצעת על בסיס קשר עם יבואן מוכר ומבוסס בארה"ב: זה חותם הסכם עם מכון היצוא במסגרתו מוצגת תכנית עבודה מפורטת עבור קבוצת המפעלים בארץ הכוללת תערוכות, תצוגות, פרסום וכד'. עם השלמת התכנית מקצה מכון היצוא סך של 50 אלף דולר לנושא. כל מפעל מחויב בשלב מאוחר יותר את חלקו הפרופורציונלי בהשקעת המכון.

חברה אמריקאית בודקת אפשרות לבטח סיכוני השקעות בישראל

מאת מאיר תרמור

החברה הניו־יורקית לילנר, אובריאן, רובינשטיין, המתמחה בביטוח תיקי השקעות של משקיעים מוסדיים, קרנות נאמנות וקרנות פנסיה, בודקת את השוק הישראלי.

החברה היא הגדולה בארה"ב לביטוח השקעות מוסדיות ותיק הביטוח שלה מקיף השקעות בסכום כולל של 22 מיליארד דולר.

ביטוח תיקי השקעות הוא ענף חדש בתחום הביטוח, שהחל את צעדיו הראשונים ב־1981 בארה"ב, ועתה נהוג כבר בכמה מארצות אירופה. השיטה שעל פיה מבוטחים, או מוגנים נכסי הקרנות, פותחה לראשונה על פי תיאוריה חדשה של תמחיר פיננסי ומבוססת על מודל למעבר מהיר מהשקעות מסוכנות בשוק יורד, אל נכסים יציבים ומוגנים. ההגנה הניתנת לתיק ההשקעות יכולה להיות לתקופה קצרה, נניח תקופת בחירות, או תקופה ארוכה של כמה שנים, ובהתאם לכך דמי הפרמיות שגובה החברה המבטחת.

רצפת הביטוח היא בדרך כלל מדד שוק ניירות הערך, כלומר החברה ממצה את קרנות המבוטח, שסך כל שווי השוק של ניירות הערך שבתיקו ירד מתחת למדד שנקבע.

מומחים שבדקו את שיטת הביטוח החדשה אומרים, כי השיטה טובה בעיקר בשווקים שבהם מתרחשות עליות מהירות ואחריהן נסיגה חדה, ולמשקיעים מוסדיים המוכנים לשלם פרמיות גבוהות תמורת ניטרול סיכונים.

על פי סיכומים ראשונים של אפריל ומאי, מעריכים מקורות בנקאיים:

התוצאות העסקיות ברבעון השני לא יפלו משמעותית מהרבעון הראשון

מאת מאיר תרמור

מקורות בנקאיים מעריכים כי התוצאות העסקיות של המערכת הבנקאית ברבעון השני (אפריל־יוני) לא יפלו באורח משמעותי מהתוצאות הטובות של הרבעון הראשון.

התוצאות הטובות ברבעון הראשון מיוחסות בעיקר למרווחים הפיננסיים (הכנסות מריבית לעומת הוצאות על ריבית), כאשר בנק ישראל העלה את שער הריבית, וההוצאה על ריבית לפקדונות נשארה ברמתה הקודמת.

הבנקאים קובעים, כי המרווח הפיננסי במאי ירד לעומת המרווח ברבעון הראשון. המרווח החודשי הממוצע ברבעון הראשון (שונה מבנק לבנק) היה כ־2%, ואילו ברבעון השני תירשם ירידה של כמה עשיריות האחוז.

גורם שני לרווחיות הוא הגידול המשמעותי בפעילות על בסיס שקלי, גידול באשראי ופקדונות.

המקור השני להכנסות הבנקים הוא העמלות, ששיעורן לא השתנה מאז הועלה בנובמבר ב־8%. בבנקאות העולמית מקובל, שהעמלות מכסות את הוצאות התפעול, אולם בארץ המצב שונה ודוחק מלכסות הוצאות אלה, ולכך נודעת השפעה ישירה על הרווחיות הכוללת.

בנק ישראל בודק את מערכת העמלות וככל הנראה המגמה היא לחלקן לשתי קטיגוריות, עמלות חיוניות ששיעורן יהיה תחת פיקוח ועמלות שאינן חיוניות שיוצאו מהפיקוח.

עוד אומרים הבנקאים, שההפרשות לחובות מסופקים ברבעון השני יפלו באורח משמעותי מההפרשות אלה ברבעון הראשון, ובס"כ ההפרשות במחצית הראשונה של השנה יחול שיפור רב.

34% מהמענק האמריקאי מיועדים להחזר חובות, 66% – להוצאה

מאת דני גוב

רק 66% מהמענק האמריקאי מיועדים להוצאה אמיתית במשק כאשר היתרה – 34% מיועדים להחזר חובות ונתח זה הולך וגדל בצורה מדאיגה. כך אומר סגן נציב מס הכנסה, אבי אלחר.

לדבריו חלק מהמענק האמריקאי בסך 4.5 מיליארד שקל הוא למעשה גלגול חובות, ואינו מיועד לתקציב פיתוח או לתקציב הוצאות. זהו פרעון חובות על הלוואות שמדינת ישראל לקחה בעבר, הן הלוואות פנימיות והן הלוואות חיצוניות. חלק זה בתקציב, אומר אלחר, הוא אדיר. למעלה מ־33 אחוזים כ־50 מיליארד שקל שמדינת ישראל תוציא השנה מיועדים בעצם לפרעון חובות.

רק 48 מפעלים בערי פיתוח הם בעלי פוטנציאל ליצוא

פרויקט ניסיוני לבדיקת יצוא מעיירות פיתוח הביא הזמנות ב־100 אלף דולר

מאת דני גוב

פרויקט נסיוני של המכון לפריון העבודה והייצור לבדיקת פוטנציאל היצוא ממפעלי עיירות פיתוח הביא הזמנות יצוא בכ־100 אלף דולר.

במסגרת הפרויקט שאורגן עבור משרד העבודה והרווחה, ההסתדרות והארגונים הכלכליים, אותרו ונבדקו מפעלי תעשייה בעלי פוטנציאל יצוא לא מנוצל בשדרות, אופקים, כרמיאל, נצרת עילית, קרית גת, נתיבות, מגדל העמק ועפולה. נבדקו כ־120 מפעלים בערים אלה ומהם נמצאו כ־65 בעלי פוטנציאל יצוא. במשך הבדיקה הסתבר שרק 48 מפעלים נמצאו בעלי פוטנציאל יצוא ממשי והיו מוכנים להמשיך שיתוף הפעולה עם צוות בדיקה. מבצעי הסקר גורסים כי ניתן להסב חלק מהמפעלים ליצוא אך זמן רב עובר מתחילת תהליך ההדרכה ועד לשלב היצוא.

הסקר קובע כי מפעלים רבים בעלי פוטנציאל יצוא אינם מייצאים מחשש להסתבך ב"בעיות" יצוא, התמקדות בייצור לשוק המקומי, אי הכרת שווקי יצוא, ידיעה לקויה של נוהלי יצוא, חשש מבעיות תקשורת עם גורמים בחו"ל, איכות מוצר לקויה, חוסר אמון ביכולת להתמודד עם הנושא.

המכון ירחיב את ההדרכה וההכוונה ליצוא של מפעלים אלה באזורים באזורים בארץ כמו אזור חיפה והמפרץ ואזור באר שבע בהם שעור האבטלה גבוה.

בהחלטה המהווה תקדים משפטי:

בג"ץ חייב את עיריית אשדוד לקבל את ההצעה הזולה במכרז

מאת רני צוקמי

בהחלטה המהווה תקדים משפטי קבע בג"ץ, ש"ועדת מיכרזים" במקרה זה של עיריית אשדוד "לא הייתה רשאית לקבל אלא את ההצעה הזולה ביותר בהתחשב באומדן". כידוע מתלווה בד"כ לתנאי המכרז סעיף הקובע ש"אין ועדת המכרזים חייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר".

לפני כשנה פירסמה עיריית אשדוד מיכרז לעבודות חשמל. הצעתה של חברת "כספית" בגובה של 1,123,107 שקל. הייתה הזולה ביותר. במיכרז זכתה חברת "אש" שהצעתה הייתה בסך 1,300,960 שקל. הסתבר בבדיקה שערך מהנדס חשמל שבדק את ההצעות. כי בהצעת "כספית" נפלה טעות חשבונאית, ולמעשה הצעתה הייתה עוד נמוכה יותר 953,592 שקל.

"כספית" עתרה לבג"ץ.

הנימוק לדחיית הצעתה של העותרת היה שאין לו בית מלאכה באשדוד כפי שנדרש לפי אחד מסעיפי המיכרז, אם כי העותרת שהיא חברה אשקלונית הביעה נכונותה להקים בית מלאכה באשדוד. חברת "אש" היא חברה אשדודית, ויש לה בית מלאכה, כדרישות המיכרז בעיר.

המיכרז קבע כי "אין העירייה חייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה אחרת כלשהיא. כמו־כן, היא רשאית למסור כראות עיניה את העבודה כולה או חלק ממנה למציע אחד או מספר מציעים". כן נקבע שהיא תהיה רשאית למסור את כל העבודות למציע אחד ש"מעל 50% של פרטי הצעותיו היו זולות מהצעות אחרות".

השופטים, נשיא ביהמ"ש העליון מ.שמגר, מ.אלון וא.וינוגרד שדנו בעתירה קבעה שלא היה מקום לפסול את הצעתה של "כספית" על הסף בשל הנימוק שאין לה בית מלאכה באשדוד, ושהוועדה לא הייתה רשאית לקבל אלא את ההצעה הזולה ביותר בהתחשב באומדן.

בפסק דינם קובעים השופטים כי אמת המידה של ההצעה הזולה ביותר היא לא רק דרישה של תקנות העיריות, אלא גם "יסוד מרכזי בתורת המיכרזים, שרק במקרים מיוחדים ניתן לסטות ממנו". במקרים כאלה קובעים השופטים "על הוועדה לתת נימוקים כדי להסביר מה הניע אותה לסטייה כזו".

בג"ץ בהחלטתו ביטל את החוזה שנחתם בין עיריית אשדוד לחברת "אש", וציווה על העירייה לחתום חוזה במקום החוזה שבוטל עם חברת "כספית" לפי תנאי הצעתה.

שר הדואר האמריקאי פרסטון טיש סייר אתמול במתקני הדואר בארץ. בתמונה: השר טיש (באמצע) ולידו מימין מנכ"ל רשות הדואר יצחק קאול ומנכ"ל משרד התקשורת (משמאל) בן עמי גוב ליד מכונת המיון החדשה במרכז המיון ביד אליהו.

רווח והפסד / מנחם רהב

הוצאות למו"פ – יתרונות מס

הוצאות המחקר עבור מחקר ופיתוח, על פי אופיין, הן הוצאות הוניות שמטרתן ליצור כלים להפקת הכנסה בעתיד. לפיכך אין הן צריכות להיות מותרות לנכוי כהוצאה מתוך ההכנסה השוטפת. אולם על מנת לעודד השקעות יזמים במחקר ופיתוח ועל מנת לאפשר לנישומים להיעזר במערכת המס ולפתח את מפעליהם הוכנס לפקודת מס הכנסה סעיף 20 א' המתיר את ניכויין של הוצאות אלה.

תחומי המחקר והפיתוח הנכללים במסגרת ההטבה של סעיף 20 א' הינם תעשייה, חקלאות, תחבורה ואנרגיה. פיתוח מדעי בתחום שאינו נמנה על ארבעת התחומים הנ"ל לא יכלל במסגרת הסעיף.

המחקר עצמו, שאת הוצאותיו מבקשים לנכות, חייב להיות מאושר על ידי גורם ממשלתי מוסמך שלתחום פעולתו נוגע המחקר, הניכוי יתנן ל־3 סוגי נישומים: לבעל המפעל עצמו, למבצע מחקר כלשהו לשמו ולמי שמימן מחקרו של אדם אחר.

אנו נתמקד בדיון סב"ב הנישום מהסוג השלישי שנוסף ל"זכאי" סעיף 20 א' רק במסגרת תיקון 48 לפקודת מס הכנסה ב־27.5.81.

נישום זה, שיכול להיות יחיד (שכיר או עצמאי) או חברה יוכל לנכות מהכנסותיו את ההוצאות שנצמחו במימון מחקרים מדעיים שבהם השתתף ובלבד שיתקיימו שני תנאים:

א. למשתתף במימון ניתנה זכות סבירה להשתתף בתוצאות המחקר. כלומר: חייב להתקיים קשר הגיוני בין זכות המממן בפירות המחקר לבין השקעתו.

ב. המדינה נוטלת חלק במימון המחקר באמצעות מענק. בענק זה יופחת מסכומי ההוצאות שניכויין יותר.

מסלול זה מאפשר לכל אדם לבצע השקעה בפעילות מחקרית שהחסכון במס מממן את חלקה בהתאם לשיעור המס החל, אלא שעל מנת להבטיח את הותרת ההוצאה על ידי פקיד השומה יש לוודא את קיום התנאים שפורטו לעיל.

תיקון מס' 58 לפקודה שנכנס לתוקף משנת המס 1983, הגביל במידת מה את הנגבישות בניצול ההטבה על ידי האדם ה"אחר" המממן את המחקר.

הוצאות ההשתתפות במחקר לא הותרו עוד לנכוי במלואן בשנה בה הוצאו אלא רק חלק יחסי כיחס מספר החודשים שלאחר חודש התשלום עד תום השנה, למספר חודשי השנה. הסכום שלא הותר בשנה מסויימת נדחה לשנה שאחריה.

בנוסף לכך הוגבל הנכוי ל־40 אחוז מההכנסה החייבת, וזאת על מנת למנוע מצב של "ריקון" כל ההכנסה החייבת להוצאות מחקר ופיתוח.

נדגים את משמעותן של מגבלות אלה בעזרת דוגמה מספרית:

שנת מס 1985	
דמי השתתפות במחקר שולמו בינואר, 1986	54,000
ההכנסה החייבת לשנת 1985	100,000
נכוי שוטף מגיע 2 × 54,000 / 12	9,000
מגבלת הנכוי ביחס להכנסה 40% × 100,000	40,000
נכוי מועבר לשנת 1986 (40,000 פחות 9,000)	36,000
שנת מס 1986	
דמי השתתפות במחקר שולם 1.5.86	45,000
הכנסה חייבת	90,000
בנכוי סכום מועבר משנה קודמת	36,000
הכנסה חייבת לצורך חשוב תקרת הנכוי	54,000
נכוי שוטף מגיע 7 × 45,000 / 9	35,000
מגבלת הנכוי (40% מ־45,000)	18,000

מכיוון שמגבלת הנכוי נמוכה מהנכוי השוטף המגיע, לא יועבר סכום כלשהו כנכוי לשנת המס 1987.

אדם המשתתף במימון מחקר של אדם אחר ואשר הוראות חוק האינפלציה חלות עליו לא יהנה מכפל הגנה כפי שניתן אולי לחשוב.

בתקופת חוק המסוי (עד סוף 1984) נכללה ההשתתפות במימון מחקר במסגרת ההון העצמי אלא שהיא נטרלה על ידי מבלול שיטת החוק.

הוראת השעה קבעה כי הוצאות למחקר שנרשמו כנכס בספרים לא תחושבנה כנכסים קבועים (למרות שנחשבו כנכסים מוגנים במסגרת חוק המסוי) ואולם מכיוון שהן לא נחשבות עוד כחלק מההון, ההשפעה הכוללת מתאזנת.

באשר למס ערך מוסף שעשוי להתחייב בעסקה שבין החוקר והממנן, יש לשקול את האפשרות להירשם לצורך העניין כעוסק אחד, משותף לעניין מע"מ ולהימנע בכך מחיוב במע"מ.

מנת דם
חיים לאדם
זכרו, תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם שנתי למשפחתך ולך.
לתרומת דם פנה לסניף מגן דוד אדום הקרוב.

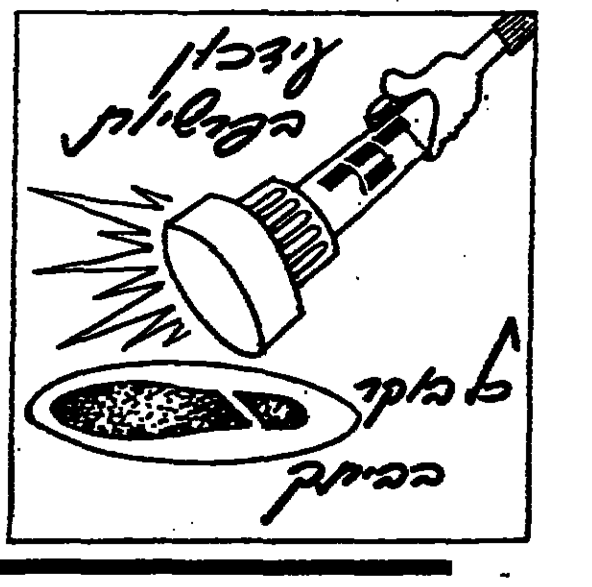

שערי מטבע חוץ ביום 27.05.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	+0.009	1.56	1.63	1.56	1.63	1.56	1.63	1.5891	1.6089	1.5891	1.6089	1.5891	1.6091	1.5890
1 מארק גרמני	-0.001	0.85	0.89	0.86	0.90	0.85	0.90	0.8695	0.8804	0.8719	0.8828	0.8736	0.8845	0.8757
1 ליש"ט	-0.051	2.51	2.62	2.52	2.64	2.53	2.65	2.5600	2.5919	2.5664	2.5984	2.5727	2.6050	2.5776
1 פרנק צרפתי	-0.003	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2606	0.2639	0.2608	0.2641	0.2613	0.2646	0.2625
100 ינים יפאניים	-0.005	1.08	1.13	1.08	1.13	1.08	1.14	1.1012	1.1150	1.1012	1.1150	1.1046	1.1185	1.1088
1 גולדן הולנדי	-0.009	0.76	0.79	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7725	0.7822	0.7733	0.7829	0.7751	0.7849	0.7777
1 פרנק שוויצרי	-0.019	1.03	1.08	1.04	1.09	1.03	1.09	1.0538	1.0669	1.0580	1.0712	1.0565	1.0698	1.0603
1 כתר שוודי	-0.003	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2497	0.2528	0.2496	0.2527	0.2499	0.2531	0.2508
1 כתר נורבגי	-0.003	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2347	0.2376	0.2346	0.2375	0.2350	0.2380	0.2358
1 כתר דני	-0.003	0.23	0.24	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2314	0.2343	0.2313	0.2342	0.2318	0.2347	0.2326
1 מארק פיני	-0.004	0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.37	0.3589	0.3633	0.3589	0.3633	0.3595	0.3640	0.3604
1 דולר קנדי	+0.006	1.16	1.21	1.16	1.22	1.16	1.22	1.1819	1.1967	1.1820	1.1967	1.1805	1.1954	1.1893
1 דולר אוסטרלי	-0.002	1.06	1.17	1.09	1.17	1.10	1.18	1.1338	1.1480	1.1321	1.1463	1.1314	1.1456	1.1387
1 ראנד דרא"פ	-0.003	0.51	0.61	0.47	0.79	0.50	0.69	0.7842	0.7940	0.7841	0.7939	0.7838	0.7937	0.7884
10 פרנקים בלגיים	-0.005	0.41	0.43	0.41	0.43	0.41	0.43	0.4186	0.4238	0.4226	0.4279	0.4197	0.4250	0.4228
10 שילינגים אוסטריים	-0.008	1.22	1.28	1.22	1.28	1.22	1.28	1.2459	1.2614	1.2415	1.2570	1.2419	1.2575	1.2534
1000 לירטות איטלקיות	-0.014	1.16	1.24	1.19	1.26	1.18	1.26	1.2057	1.2207	1.2116	1.2268	1.2075	1.2227	1.2133
1 "סל" (ECU)	-0.024	—	—	—	—	—	—	1.8044	1.8269	1.8046	1.8272	—	—	1.8165
1 דינר ירדני	+0.025	4.53	4.81	4.50	4.79	4.53	4.84	—	—	—	—	—	—	4.7171
10 לירות לבנוניות	+0.001	—	—	0.12	0.13	0.12	0.16	—	—	—	—	—	—	0.1230
1 לירה מצרית	+0.004	0.69	0.73	0.71	0.75	0.70	0.77	—	—	—	—	—	—	0.7755

הודעה ללקוחותינו
הפחתה בשעורי ריבית החובה
החל מיום שני ד' בסיון תשמ"ז, 1.6.87, יופחתו שעורי ריבית החובה (ב־3% לשנה) והם יהיו כדלהלן: על יתרות החובה במסגרת המאושרת בחח"ד החל מ־18% לשנה (מותאמת שנתית 19.54%).
על משיכות יתר בחשבונות עו"ש משכורת עד סכום של 500 ש"ח 29.1% לשנה (מותאמת שנתית 32.9%).
על משיכות יתר בחשבונות "סופר עו"ש" החל מ־29.4% לשנה (מותאמת שנתית 33.3%).
תוספת ריבית חריגה בחשבונות חח"ד ובחשבונות סופר עו"ש תהיה 15% לשנה.
הודעה זו מתפרסמת במקום משלוח הודעות ללקוחות.
פרטים נוספים ניתן לקבל בסניפי הבנק.
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה הראשית
בנק הפועלים

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה
הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה באחוזי הבניה ותוספת קומה והיינו בית מגורים בן 4 קומות מעל לקומת העמודים בנצול של 101% בניה במקום 93% בניה המותרים שעל חלקה 38 בגוש 18167 רחוב ז'בוטינסקי 44 נהריה.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעירית נהריה.
לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
ח. לבב
יו"ר הועדה (מקומית) המקומית
לתכנון ולבנייה נהריה

חוזרים לעתונות טובה
דבר
קרא מחר
דבר השבוע
נפסו, פולארד, השב"כ
אמיר אורן, אמנון דנקנר
השנה של חריש
היועץ המשפטי והמערכת הפוליטית
טובה צימוקי
תרבות של פיראטים
רבע מיליון ישראלים רואים טלוויזיה בכבלים
ישראל לנדרס
מדור חדש
עוף הרקורד
שבעה גלגלים
אירוע פולני במוזיאון ישראל
אריה שור
פרופ' אריאל רוזן־צבי, פרופ' אמנון סלע, אבירמה גולן, נתן רועי, אמיר רותם, יאיר גרבוז, מירי פז, יגאל תומרקין, עופר עמירב, יגאל משיח, נועה גל, עירית נחמני, עמי דיקמן
בפרשנות מקיפה בתגובה עניינית
כיום אפשר להשיג בכל הקיוסקים בארץ

هكذا من الأصل

שר התחבורה חיים קורפו ניצל שלשום את סיורו במסגרת פתיחת משרד הרישוי החדש של הרצליה והתאמן, זו הפעם הראשונה בחייו, בירי בתת־מקלע עוזי במטווח העירוני של העיר. להפתעתו הרבה, מקבץ הירי היה כמעט מושלם. השר חובב־קליעה למטרה באקדח. בצילום: השר בעת המטווח ולידו ראש העיר הרצליה אלי לנדאו, שליווה את השר בעת הסיור.
(צילום: ישראל סמיונסקי – י.פ.פ.א)

„נעשינו נזקקים בעצמנו" מתלוננים העובדים הסוצ'

בדעתם להחריף צעדיהם ולפלוש גם היום למשרדים

מאת חיים ביאור, כתב „דבר" לענייני עבודה

1,800 העובדים הסוציאליים ברשויות המקומיות ממשיכים בצעדי המחאה שהם נוקטים. בדעתם לפלוש גם היום למשרדים המחוזיים של משרד העבודה והרווחה בערים הגדולות וללשכתו של השר קצב בירושלים.

לנוכח מאבקם של העובדים הסוציאליים, התכנסה אתמול ועדת העבודה והרווחה של הכנסת וחבריה קראו לראשי משרד העבודה לגלות גמישות כלפי תביעות העובדים.

במקביל, פנתה הוועדה לאיגוד העובדים הסוציאליים בבקשה להפסיק את השיבושים, הגורמים סבל רב לפונים.

לעובדים הסוציאליים שורה של תביעות לשיפור תנאי העבודה והשכר ובראש וראשונה – השוואת שכרם לזה המשולם לעובדי המוסד לביטוח לאומי.

לטענתם, מדובר בפער בשכר בשיעור של כ־38 אחוז. בין היתר, דורשים העובדים הסוציאליים תשלום אחזקת רכב, מאחר שעיסוקם מחייב ניידות.

מזכירת איגוד העובדים הסוציאליים, שרה זילברשטיין מסרה, שצעדי המחאה יוחרפו בשבוע הבא, אם לא תחול תזוזה בעמדת המעסיקים ביחס לדרישות האיגוד.

לדבריה, העובדים הסוציאליים הפכו כרובם בעצמם ל„מקרים סוציאליים" עקב השחיקה בשכרם לעומת מגזרי עובדים אחרים, בעיקר האקדמאים.

היא ציינה, שבשנים האחרונות קיימת נשירה חמורה מהמקצוע, דווקא על רקע ריבוי מקרי הסעד מאז הפעלתה של התוכנית הכלכלית, לפני שנתיים.

טונות של אגוזי־לוז נגועי רדיואקטיביות עוכבו בחיפה

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

שלוש עשרה טונות של אגוזי לוז נגועים בקרינה רדיו־אקטיבית בכמויות שמעל המותר התגלו אתמול בבוקר על־ידי צוות של משרד הבריאות בתחנת ההסגר של נמל חיפה. דגימות מן המטען נשלחו למעבדות הגרעין בנחל שורק ובבדיקתן אמנם נתגלתה כמות קרינה אסורה.

המטען הגיע מיוון כשהוא מלווה בתעודה, שמעידה כי המטען נבדק, כביכול, ואינו מכיל קרינה.

אולם, משרד הבריאות לא הסתפק בתעודה, שמהימנותה נבדקת עתה, ושיגר את המטען לבדיקה, כפי שהדבר נעשה לגבי כל סוגי המזון המיובאים לארץ מאירופה, מאז האסון בצ'רנוביל.

ראש מינהל המזון במשרד הבריאות דניאל רייכמן הורה אתמול ליבואן מטען אגוזי הלוז להשמיד את המטען, או להחזירו ללא דיחוי לארץ המוצא.

הוא ציין, כי משרד הבריאות רואה בחומרה רבה את העובדה שזו הפעם השנייה במהלך השבוע האחרון שמגיע לארץ מזון נגוע בקרינה.

דובר משרד הבריאות שמואל אלגרבלי אמר אתמול, כי בכל המזון המצוי בשוק בישראל ובזה המיובא לארץ אין כל חשש לסכנה, לאחר הבדיקות שנערכו ע"י משרד הבריאות.

אלגרבלי הדגיש, כי תפיסת המטענים הנגועים מעידה דווקא על הפיקוח ההדוק של משרד הבריאות בנושא יבוא המזון מחו"ל.

שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו שיגרה אתמול מברק ציון לשבח לצוות בתחנת ההסגר בנמל חיפה, על עירנותם ופעולתם במניעת החדרתו של מזון נגוע, האסור לשיווק בישראל.

במקומות עבודה בדרום הרגישו את עיד־אל־פיטר

מאת דני צדקוני, כתב „דבר" בדרום

במקומות עבודה שונים בדרום ובארץ „סבלו" אתמול מאי־הופעתם של הפועלים מעזה לעבודה. הייצור במפעלים נפגע, קבלני בנייה לקחו חופש, חקלאים לא קטפו ירקות, ובשירותים שונים נאלצו לאלתר פתרונות לתיפעול העסקים – כל זאת לרגל החג המוסלמי „עיד אל פיטר" לציון תום צום הרמדאן. עבודת הפועלים העזתיים בישראל תחודש רק ביום ראשון, מפני שרובם יעשו מחר „גשר".

חיילים יוטסו חינם בשבועות

מאת אריה ארד, כתב „דבר"

חיילים המשרתים באילת ובסביבתה יוטסו ערב חג השבועות לתל־אביב חינם על־ידי החברות הפנים־ארציות הפועלות בקו.

החיילים ייקלטו במטוסים על בסיס מקום פנוי, אולם למעשה צפוי שכל החיילים יוכלו לטוס במשך היום בשל הביקוש הגדול לבילוי החג באילת.

„ארקיע" ו„כנף" יקיימו לקראת החג עשרות טיסות לאילת והמטוסים ישובו לתל־אביב כמעט ללא נוסעים בתשלום.

הודות להסת' יימשכו חפירות בבית־שאן

החפירות הארכיאולוגיות בבית־שאן יימשכו גם בחודש יוני, עם 120 עובדים, ובמהלך חודש זה יתקיים דיון יסודי בהמשך העבודה במקום. הודעה זו, שבאה ממשרד האוצר, נמסרה ליו"ר ועדת התעסוקה של ההסתדרות, עליזה תמיר, בתשובה לתביעתה לא להפסיק את העבודה בחפירות ולגרום בכך לאבטלה.

לאור הודעה זו בוטלה ההפגנה שנועדה להיערך ביום א' הקרוב בירושלים, בתגובה על החלטה קודמת להפסיק את החפירות הארכיאולוגיות בבית־שאן.

ראשל"צ צמצמה העלאת מיסים

מאת דני צדקוני, כתב „דבר" בדרום

עיריית ראשון לציון החליטה לצמצם את העלאת שיעורי המיסים בעיר, שאותם העלתה תחילה ב־24 אחוז.

לפי הוראת משרד הפנים, ההעלאה היא של 22 אחוז, אך העיריות רשאיות לבקש את אישור המשרד להעלאה של 24 אחוז.

העירייה החליטה לא לבקש את האישור הזה ולהסתפק בהעלאה של 22 אחוז. מכיוון שכך, תזכה העירייה את התושבים ששילמו מראש בהחזר ההפרש – בתוספת ריבית והצמדה.

עמותה למורשת אשקלון תוציא ספר היישוב

(ע). – לקראת ציון 40 שנה לעיר אשקלון, נמסר על הקמת עמותה העוסקת באיסוף מסמכים, תמונות ותעודות מתקופת ראשיתו של היישוב.

למטרה זו פועל מזה כשנתיים גוף ושמו „עמותה למורשת אשקלון", בראשותו של מי שהיה מזכיר העיר הראשון ומראשוני המתיישבים באשקלון דוד אפל.

לרגל פתיחת משרד העמותה, השבוע, מסר ראש העיר עו"ד אלי דיין, שהעמותה עוסקת גם בהכנת חומר להדפסת „ספר אשקלון", שמחציתו תוקדש לעברה המפואר של העיר, הנחשבת לאחת הערים העתיקות באיזור, בהשתתפות טובי החוקרים וההיסטוריונים בישראל.

המחצית השנייה של הספר תוקדש לאשקלון החדשה, על תקופת התחלת הישוב והתפתחות העיר, כולל שיתוף הפעולה בין אשקלון ויהדות דרום־אפריקה, בשעתו, ובשנים האחרונות עם יהדות בריטניה.

צעירה בת 21 התאבדה בירייה בדירת חברים

מאת יוסי ליבוביץ, כתב „דבר"

סטודנטית בטכניון, תושבת חיפה, בת 21, התאבדה שלשום לפנות ערב, בירייה בראשה, בבית ידידים המתגוררים סמוך למקום מגוריה.

הבחורה, שנחשבה תלמידה מצטיינת, יצאה בערב לטייל עם כלבה. הוריה ביקשו ממנה שלא תאחר, שכן התכוונו לערוך ארוחת ערב.

משבוששה הצעירה להגיע, יצא אביה – מרצה במוסד חינוכי – לחפש אחריה. במהלך החיפושים, נכנס האב לדירתם של ידידים ושם מצא, לתדהמתו, את בתו שרועה בשלולית דם.

למקום הוזעק אמבולנס מד"א, אולם לרופא בצוות לא נותר אלא לקבוע את מותה של הצעירה.

מחקירת המשטרה מתברר, כי הבחורה נכנסה לדירה כאשר דייריה נעדרו ממנה. היא נטלה אקדח שהיה בדירה – וירתה בעצמה. נמסר, כי המשטרה בודקת את הסיבות להתאבדות.

4 ק"ג תכשיטים גנובים נלכדו בחנויות בצפון

מאת יוסי ליבוביץ, כתב „דבר"

בפשיטה שערכו שלושה צוותים של משטרת מרחב זבולון על ארבע חנויות תכשיטים – שלוש בנהריה ואחת בעכו – נתפסו תכשיטים שונים, במשקל כולל של ארבעה קילוגרם.

המשטרה סבורה, כי כל התכשיטים האלה נגנבו לפני כשלושה שבועות מביתו של סוכן תכשיטים מקרית שמואל.

ב־10 במאי נגנבו מבית של צבי קרצבי שני תיקי „ג'יימס בונד" וכן תיק צד עם מסמכים, שהכילו תכשיטים במשקל עשרה קילוגרם זהב מעובד, בערך כולל של 200,000 דולרים.

הסוכן, המשמש מפיץ תכשיטים של יבואן מירושלים, זיהה חלק מסחורתו הגנובה במספר חנויות תכשיטים בצפון.

שלשום פשטו על החנויות מספר חוליות של שוטרים ועצרו את ארבעת בעלי החנויות. שניים מהם, תושבי נהריה, הובאו אתמול להארכת מעצרם, ושוחררו ע"י השופט בערבות של 100,000 שקל כל אחד. אצל אחד מהם הוחרמו 111 פריטים גנובים, ואצל השני 34 החשודים כגנובים.

כ־100 נשות דיפלומטים המשרתים בישראל הוזמנו על־ידי אשת השגריר המצרי לבילוי במועדון „באמר־בבק" ביפו, לערב על טהרת האמנות המצרית. במקום היו הזמרת בת 18 [illegible], הזמרת סמה אגאל והרקדנית בטן בת 16 מאיסטאמבול. בצילום: אשת השגריר המצרי בחברת רקדנית הבטן.
(צילום: ישראל סימיונסקי – י.פ.פ.א)

ישראל היא המובילה בעולם בצפיפות רכבים לק"מ כביש

(ע). – מדינת ישראל מובילה בעולם בצפיפות כלי הרכב לכל קילומטר של כביש – כך אמר ראש המינהל לבטיחות בדרכים איתן בן־יהושע, בפגישה שקיים עם משקיפי תנועה בצפת.

בן־יהושע אמר עוד, כי מערכת הכבישים הבין־עירונית זקוקה בדחיפות לשיפור, שמחירו מוערך בכ־180 מיליון ש"ח. ובנוסף יש לסלול בדחיפות מערכת כבישים חדשה, שעלותה מוערכת בכ־450 מיליון דולר, כדי להקל על העומס בדרכים.

דייג הציל תינוקת שאמה קברה אותה בחוף בלדתה

מאת יוסי ליבוביץ, כתב „דבר"

תושב עכו, שהגיע לחוף הים בעיר, הציל אתמול ממוות ילד בן יומו, לאחר שנקבר חיים על ידי אימו, דקות ספורות לאחר שילדה אותו בלידה עצמית.

האורח הבחין בבחורה שהתהלכה על החוף עם דלי. היא שטפה את הדלי במי ים והלכה. מתוך סקרנות, ניגש האיש לערימת חול במקום ששהתה האישה ולתדהמתו העצומה, הבחין ברגל קטנה מבצבצת מבעד לחול: כל הגוף והראש היו קבורים בתוך החול.

האיש הצליח להוציא את הוולד מן החול ולהזעיק סיוע של משמר הגבול שהיה באזור.

במד"א עכו התקבלה הודעה בשעה 15.28 וצוות שכלל את הנהג חובש פיני קרן ושני נערים מתנדבים יצאו למקום. שוטר שהגיע לפניהם מסר לטיפולם את הוולד העירום, שהתברר כי היה תינוקת בת יומה.

מסר פיני קרן: „מצאתי את התינוקת, שנולדה זמן קצר קודם שהגענו, במצב אנוש. חבל הטבור שלה נותק בצורה פרימיטיבית, כנראה על ידי מכות אבן.

„התינוקת הייתה מלוכלכת בחול ובדם, וכנראה נולדה על החוף הסמוך. בראשה הבחנתי בחבלות, גבה היה שרוט ושפתה התחתונה קרועה. זה היה מחזה שקרע לב".

הצוות חתך את חבל הטבור של התינוקת באופן סטרילי, כראוי, פינה את דרכי הנשימה שלה מלכלוך ומנוזלים ורחץ את גופה בפדים רטובים. לרווחת אנשי הצוות, הגיבה התינוקת לגירויים והחלה לבכות.

לאחר שנעטפה בסדין סטרילי, פונתה לפגייה של בית החולים הממשלתי בנהריה.

הצוות הרפואי, שנדהם לקבל תינוקת בלי אמה, קבע כי התינוקת נולדה כרבע שעה לפני שנמצאה.

בסיום הפרשה אמר החובש: „אין ספק, שאם היינו מגיעים כמה דקות מאוחר יותר, היינו מוצאים תינוקת ללא רוח חיים. בגרונה מצאנו גרגרי חול ואין ספק שתוך דקות היתה נחנקת".

משטרת עכו החלה בחיפושים אחר האם שקברה את התינוקת בחוף.

מהבוקר שבים בתי החולים לכבד טפסי 17 של קופ"ח

חברי קופ"ח לאומית עדיין ישלמו במזומן בעד אשפוז

מאת רנקה הרציג, סופרת „דבר"

החל מהבוקר, ישובו בתי החולים הממשלתיים לכבד טפסי התחייבות של קופת חולים מאוחדת (טופס 17) ולא ידרשו ממבוטחיה תשלום במזומן עבור טיפולים ואישפוז. לגבי מבוטחיה של קופת חולים לאומית, עדיין תקפה הוראתו של ממלא מקום מנכ"ל משרד הבריאות ד"ר משה משיח, והם נדרשים לשלם במזומן עבור כל שירות בבתי החולים הממשלתיים.

בפגישה שנערכה אתמול במשרד הבריאות, הסכימו נציגי ההנהלה של קופת חולים מאוחדת לשלם את מלוא החוב עבור השירותים שצרכו מבוטחיה בבתי חולים הממשלתיים מתחילת אפריל השנה.

הם גם התחייבו התחייבות עקרונית לפרוע את החובות מן השנים הקודמות. הוחלט על הקמת צוות משותף למשרד הבריאות ומאוחדת לסיכום גובה החוב ודרכי פרעונו.

לסופרת „דבר" נמסר, שמשרד הבריאות טרם הגיע לסיכום עם קופת חולים לאומית בעניין חובותיה, ומשום כך בתי החולים הממשלתיים יחייבו מבוטחי לאומית לשלם במזומן עבור כל שירות.

עוד נודע, כי שרת הבריאות פנתה אתמול שוב למשרד האוצר בבקשה לסייע לקופות החולים הללו בפרעון חובותיהן.

הקואליציה העירונית בחיפה הצליחה „להעביר" התקציב

– תוך התנגדות הדתיים להקצבה לתיאטרון חיפה

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

מועצת עיריית חיפה אישרה אתמול ברוב של 17 קולות הקואליציה את התקציב החדש לשנת 1987־1988, בסך 330 מליון שקל חדש. נגד אישורו של התקציב הצביעו שבעה נציגי האופוזיציה, ואחד נמנע.

ההצעה של נציגי הסיעות הדתיות במועצת העיר להצביע בעד התקציב, תוך הסתייגות משני סעיפים: [illegible] 750,000 שקל לתיאטרון העירוני [illegible] התקציב כולו.

סופרת „דבר" מציינת, כי לו הצביעו נציגי הסיעות הדתיות נגד התקציב, היה עליהם לפרוש מהקואליציה העירונית.

לאישור התקציב קדם ויכוח, שבו התייחסו נציגי הסיעות השונות לסעיפי התקציב הרגיל ותקציב הפיתוח.

יו"ר הסיעה הדתית המאוחדת משה בליטנטל טען, כי בחיפה חל כרסום רב בנושא השבת וכי כמחאה על חילול שבת בפרהסיה במהלך החודש בבורדאו ובשל הרפרטואר האנטי־דתי של התיאטרון העירוני בעיר, הנתמך בכספי העירייה, מתנגדות הסיעות הדתיות לאשר את התקציב בשני הסעיפים הללו.

במהלך הדיון התגלע ויכוח קולני גם בין חברי סיעת הליכוד במועצת העיר, לאחר שנתגלו ביניהם חילוקי דעות לגבי ההצבעה על התקציב.

בסופו של דבר הצביעו שני נציגים נגד התקציב, אחד נמנע ואחד נעדר מן האולם.

שוב הרעלת דגים, הפעם בצפון הכנרת

מאת שמעון ויס, כתב „דבר" בצפון

הרעלת דגים רבתי נוספת, שנייה בחודש האחרון נתגלתה אתמול במפרץ אמנון שבצפון הכנרת. בהרעלה שנתגלתה אתמול בבוקר מתו כמה מאות דגים, בעיקר אמנונים לסוגיהם. ככל הנראה, נגרמה ההרעלה מחומר רעיל שפוזר באיזור על־ידי דייגים.

למשטרת טבריה הוגשה אתמול תלונה, והיא פתחה מיד בחקירה. דגים המורעלים הועברו לבדיקה מעבדתית. שני דייגים, תושבי טבריה, נעצרו לחקירה.

ח"כ בני שליטא, ראש המועצה המקומית מנחמיה, פנה למפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס, בדרישה שהמשטרה תנקוט צעדים חריפים יותר כדי ללכוד את מבצעי ההרעלות ולהעמידם לדין בהקדם, למען „ישמעו וייראו".

מפלגת העבודה הישראלית

ישיבת מרכז דחופה

תתקיים היום, יום חמישי, כ"ט אייר תשמ"ז (28.5.1987)
בשעה 17.00 באולם "אוהל שם", רח' בלפור 30, תל־אביב

בהשתתפות: מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ

שמעון פרס

הרבנות הראשית לישראל

ועדת השמיטה – אוצר בית הדין

הודעה לציבור

ברשות בית הדין לימונים מפרדסים אשר הופקרו ע"י המגדלים ומוחזקים ע"י שלוחי אוצר בית הדין.

בימים אלה יוצעו פירות אלה לציבור. השיווק ישיר לצרכן במידת האפשר. הפרי קדוש בקדושת שביעית ומותר למאכל אדם בלבד. כל אריזה מסומנת בפתקית של אוצר בית הדין בהתאם למקום הגידול.

בית הדין מינה את המועצה לשיווק פרי הדר ואת הח' יוסי זכאי מהשוק הסיטוני בתל־אביב כשליח לחלוקת הפירות הנ"ל בהתאם להזמנות.

המעוניינים יפנו לח' יוסי זכאי, מס' טלפון 03־268029 להזמנת הפרי.

יאכלו ענוים וישבעו

מפלגת העבודה הישראלית / המרכז

האגף ההסתדרותי (האגף לאיגוד מקצועי)

מועצת הוועדים והתאים הארציים

הנך מוזמן/ת

לישיבת מועצת הוועדים והתאים הארציים

שתתקיים ביום שני ד' בסיון תשמ"ז 1/6/87 בשעה 15.30 באולם הישיבות בבית מרכז המפלגה רח' הירקון 100 ת"א.

על סדר היום:
א. דו"ח פעילות
ב. בחירת מוסדות
ג. סיכום: יו"ר האגף־הח' ג. בר־ישראל

בברכה

חיים לכטנברג

יו"ר הוועדים והתאים הארציים

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
המועצה הארצית של קופת־חולים

קופת חולים

ישיבת המועצה הארצית של קופת חולים

תתקיים ביום ראשון ג' סיון תשמ"ז – 31.5.87 בשעה 16.30, באולם הישיבות, בבית ההנהלה המרכזית של קופת־חולים, רחוב ארלוזורוב 101, תל־אביב.

סדר היום:
1. תקציב הפיתוח בקופת־חולים לשנת 1987/88
2. שונות.

א. מויאל
יו"ר המועצה הארצית

39 שנים לקרב על גזר

יום ראשון, ג' סיון תשמ"ז, 31.5.87
בשעה 16.45 בבית הקברות של קבוצת גזר

אזכרה

לחברים שנפלו בקרב

★

לאחר האזכרה נקיים בגזר
מפגש עם הדור הצעיר
אסיפה כללית של חברי האגודה

האגודה להנצחת זכרם של מגיני גזר

אוטובוס ייצא מתחנת אגד ברמלה בשעה 16.15

לרפי צייזל

משתתפים באבלך הכבד
במות

אביך ז"ל

תעשית אבן וסיד
ההנהלה והעובדים

יקירנו

עו"ד משה גרוסמן ז"ל

יקיר ירושלים ומותיקי עורכי הדין בישראל
נפטר בשיבה טובה.

השבעה בבית בתו ברחוב ברודי 6, ירושלים.

המשפחה

לחברנו רפי צייזל ומשפחתו
משתתפים בצערכם במות האב

ירוחם צייזל ז"ל

סולל בונה
ארצות חוץ בנ"מ

ביום השלושים לפטירתה
של הדרתנו – בתנו היקרה

אסתר זהבי

נעלה לקברה לגילוי המצבה
היום יום ה' 28.5.87 בשעה 15.00.

המשפחה
וקיבוץ דן

לרפי צייזל

עמך באבלך על מות אביך

ירוחם צייזל

ראש עיריית חיפה לשעבר

דני רחוליו
חבריך בחברת העובדים

למשפחת צייזל

אתכם באבלכם הכבד
על מות אבי המשפחה

ירוחם צייזל ז"ל

קראוס ,זבולון
(מיסודה של קרית חיים)

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

נתן אשל (ווגשול) ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה בקיבוץ אפק
ביום ראשון 31.5.87 ג' סיון תשמ"ז.
היציאה מחדר האוכל בשעה 15.00

המשפחה
ובית אפק

למשפחת ברקאי

אנו משתתפים בצערכם
על מות יקירכם

מאיר ברקאי ז"ל

משפחת לנדסברג
ועובדי חברת סנו

דבר היום

אחריות בלי משמעות

לאחר שקראה בעיון רב את המלצות ועדת הבירור לענייני פרשת פולארד ולא גילתה ביניהן המלצה מפורשת להתפטרותה, נשמה הממשלה לרווחה ואימצה את הדו"ח. חזקה על ראש הממשלה יצחק שמיר ועל חבריו כי לו העזו רוטנשטרייך וצור לחרוג מהציפיות מהם והמליצו על התפטרות שרים, היו בכירי הממשלה ממהרים להסביר את ההבדל המכריע שבין המלצות לבין החלטות. המלצות צריך לשקול בלי חובה לאמץ, שאם לא כן מתנערת הממשלה מסמכותה ומעבירה אותה לחברי ועדת הבירור.

הממשלה אינה מייחסת שום משמעות מעשית לקבלת ההמלצה על הכרתה באחריותה המשותפת. הכרה זו מילולית בלבד ואין בה כל חידוש. למעשה, היא מסתפקת בציטוט החוק, כמו בשינון באוזניים למתחילים. צפוי שבעקבות הודעה מדינית בכנסת על דו"ח ועדת הבירור יבקש ראש הממשלה את אמון הבית, הנתון לו בתוקף הרוב הגדול של הקואליציה הממשלתית. לאחר הצבעה זו יוכלו שמיר ושריו לטעון כי בכך תם התהליך הפרלמנטארי של פרשת פולארד, כפי שסברו אתמול לטעון כי הפרשה עצמה הסתיימה.

ברוב שעליו היא נשענת יכולה הממשלה לעשות או להימנע מלעשות כל שברצונה. היא נבדלת מקודמותיה שלאחר דו"חות אגרנט וכהן לא רק בתחושתה כי ועדות החקירה הממלכתיות הן מחייבות יותר מוועדת בירור אלא גם בהחלטת ראשי הממשלות מאיר ובגין לגזור על עצמם את המשתמע מההמלצות שבדו"חות, אם כי שניהם עשו זאת באיחור. ממשלת שמיר פוטרת עצמה מייסורי מצפון, הן על גודל הדרג המבצע הכפוף לה והן על התרוקנות מוסד האחריות המיניסטריאלית מכל תוכן. רוב חברי הממשלה הצביעו אתמול בעד הנצחת מעמדם כשרים מדרגה שלישית באשרם בדיעבד כי היו שותפים סבילים בהחלטות שלושה מחבריהם והעניקו להם זכויות יתר בלי יתרת חובה. אלא שקבלת האחריות הקולקטיבית על-ידי כל השרים בלאו הכי נשארה חסרת משמעות מעשית.

הממשלה הצליחה למנוע את התפרקותה בגלל פולארד, אך המריבות הנמשכות בין רכיביה השתקפו גם אתמול בהתנצחות בין נציגי הליכוד והמערך בוועדת אבן ועוד יוסיפו לקעקע את השרים שהוכתמו ידיהם בדו"חות. פוליטית וציבורית, כילתה הממשלה את התועלת שבקיומה, גם אם עוד ימים ושבועות יסרב העומד בראשה לרחות את ההמלצות לפרקה ולהקדים את הבחירות לכנסת.

בשולי דברים / מאיר בראלי

„באמצעים פסולים"

טוב היו עושים חסידי הנסיגות שבתוכנו — ביחוד הקיצונים שבהם — אילו הנמיכו פרופיל בביקורתם על השב"כ. מוזר מאוד שאין הם חשים שחלק גדול מאוד בציבור הישראלי חושד בהם שאין הם רוצים בהמלצות השב"כ, כדי שיגבר הלחץ על ישראל למען נסיגות.

טוב היו עושים אנשי שב"כ ותומכי שיטותיהם אילו הסבירו את עצמם בגלוי. העם שבשמו משרתים אותו אינו מוכן לגישה של „מוטב שלא תדעו" ולכך שיעשו בשמו דברים הסותרים את הנורמות המוסריות שהוא אמון עליהן, כמו השגת הודאות ב„אמצעים פסולים", ביטוי נקי לעיניים. ברור שאפשר להשיג כל הודאה שהמענה מוסמך — אמת או שקר. עוד זכורה לרעה הפרשה של רצח רחל הלר.

טוב היו עושים מומחי המשפט בתוכנו אילו הסבירו לקהל הרחב היטב, שאי-אפשר כלל להיות בטוח באשמתו של אדם כאשר אין הוכחות משפטיות לאשמתו. דיני הראיות וההוכחה המשפטית הכרחיים כדי שהצדק ייעשה. עוולות רבות היו נעשות אצלנו אילו היה הדבר נהוג גם ללא משפטים.

לעומת זאת עובדה היא שעינויים נהוגים בכל מקום בעולם, גם בדמוקרטיות הנאורות. מדוע אסור לטאטא הכל מתחת לשטיחים, [illegible] בגלוי, להסביר הכל ושהכל יעמוד למבחן ביקורתי.

פיטורי מורים

הדעת אינה סובלת שהעובדים הקבועים היחידים שמפטרים אותם בלי בעיות הם דווקא המורים. זאת מעבר לתביעה הצודקת, שקיצוצי התקציב ייעשו בלי קיצוץ בחינוך — לא על חשבון השכלת הדור הצעיר.

פיטורי מורים אפשריים רק כשמקטינים את שעות ההוראה בכיתות, כלומר פוגעים באיכותה של ישראל בדור הבא. פגיעה זו לא תתוקן אלא בדור שאחרי הבא. אין אנו פוגעים בקביעות של עובדי המדינה, אם כי לכל הדעות יש אצלנו יותר מדי עובדי מדינה ורשויות מקומיות. לכל היותר מקפיאים תקנים ומקומות שמספרם יצטמצם בתהליך טבעי של התפטרויות ויציאה לגימלאות.

לעובדי מדינה יש תעסוקה מחוץ לשירות הציבורי: יש להם סיכוי למצוא תעסוקה במקצועותיהם. מורה מפוטר איבד את כל השנים שבהן למד להיות מורה. אין כל הצדקה לאפליה לרעה של מורים מכל ציבור העובדים.

חוששני שהשתרשה אצלנו הגישה הגלותית ל„מלמד", בלי הגישה החיובית שהיתה להורי הגולה לחינוך ילדי ישראל.

פלשתינאית או פלשתינאים

הסיבה החשובה ביותר להתנגדותה של ישראל להקמת מדינה פלשתינאית בין ישראל לירדן היא, שהקמתה של מדינה כזאת תפתור, אולי, את בעייתם הלאומית של הפלשתינאים, אבל לא את בעייתם האנושית. במדינה פלשתינאית קטנטנת זו לא יהיה פתרון לבעיית הפליטים הפלשתינאים — לא אלה שבארצות ערב, לא אלה שבירדן ואף לא אלה היושבים במחנות הפליטים שממערב לירדן. גם מי שמאמין שבעיית הפלשתינאים אינה רק פליטים, חייב להבין שכל עוד לא נפתרה בעיית הפליטים לא נפתר דבר וכל ויתור ישראלי הוא ללא תמורה ממשית.

בין שנכונה הטענה, שמשמיעים בעיקר יהודים, שבעייתם הלאומית של הפלשתינאים תיפתר אם תהיה להם מדינונת („מיני-פלשתין" הם קוראים לזאת), ובין שהם שואפים לשני דברים שונים לגמרי: הכחדתנו מלב העולם הערבי והיותם הגורם המרכזי שיביא לאיחודו של העולם הערבי — בעיית הפליטים היא ראשונה במעלה. אסור — וגם אי-אפשר — לפתור את הבעיה הפלשתינאית על חשבון בעיית הפלשתינאים, הפליטים.

„מקומיים"

יותר ויותר משתמשים אצלנו במלה „מקומיים" להגדרת הערבים, בייחוד מעבר לקו הירוק. זהו, כמובן, תרגום של הביטוי הקולוניאלי הבריטי „נייטיבס", ביטוי שהזלזול מילא בו תפקיד בולט. אסור להתיר לביטוי הזה להכות שורש בקרבנו — הן בשל משמעותו הקולוניאלית והן מפני שהוא ביטוי של שקר. אין יותר מקומי בארץ-ישראל מאשר בני ישראל. איננו שליטים אימפריאליים בארצנו ואין אנו מהגרים, כמו הבריטים באמריקה או באוסטרליה ובניו-זילנד. אנחנו בני הארץ הזאת. אנחנו המקומיים.

התרגלנו לקרוא לכפרים הראשונים שיסדנו כאן בסוף המאה הקודמת בשם „מושבות" ובלעז „קולוניות". זו שטות, זה גורם נזק, אולם מסופקני אם אפשר לעקור ביטוי זה, שכל-כך הורגלנו בו. אל נוסיף חטא על פשע בעזרת ביטוי קלוקל נוסף.

„תנובה" ו„קראופ"

חברי ההסתדרות, לפחות רבים מאתנו, דורשים ממזכיר ההסתדרות לזמן אליו את מנהלי „תנובה" ו„קראופ" ולומר להם: אינכם זזים מפה עד שתשכינו שלום ביניכם. כך זה לא יכול להמשך.

המריבה הטפשית, שאין לי כל עניין לברר מי הצודק בה, חייבת להיפסק. היא גורמת בושה להסתדרות כולה ולשני בעלי הריב, וגם נזק ניכר.

נראה שהעניין לא יסתדר מאליו, בלי טיפולו הנמרץ של המזכ"ל. בינתיים קל יותר להשיג מוצרי „תנובה" מחוץ לסופרמרקטים של רשת „קראופ". האם זה מוצדק? האם יש בזה הגיון?

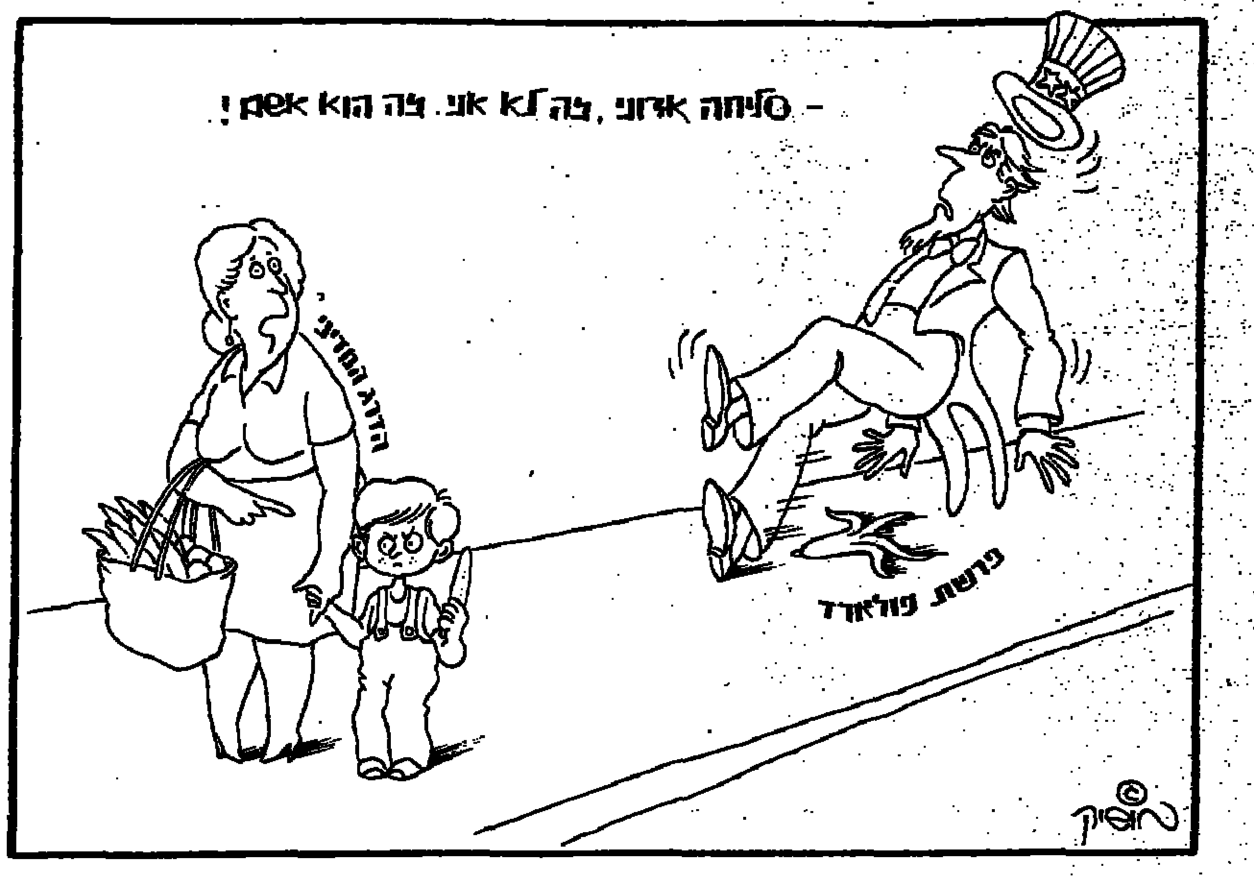

הצופן הגנטי של ועדת אבן

מאת שלמה גינוסר

ברגע שהסכימה הממשלה, שפרשת פולארד תיבדק על-ידי גוף פרלמנטרי, קבעה את אופי תגובתה על תוצאות הבדיקה הזאת: תגובה פוליטית

ייחודו של דו"ח ועדת המשנה לענייני מודיעין ובטחון של ועדת החוץ והבטחון על פרשת פולארד בכך, שהוא מפענח את הצופן הגנטי של ועדת המשנה הזאת. צופן זה כבר מכתיב — ואף יכתיב בעתיד — את ההתייחסות לצד הציבורי הגלוי של פעילות ועדת המשנה לענייני מודיעין.

עיקר עבודתה של ועדת משנה זאת, במסגרת ועדת החוץ והבטחון, הוא חסוי. החיסיון, הנובע מכוח הנושאים שבהם היא עוסקת ומהותם, מעניק לעבודת הוועדה ממד של ענייניות ומעשיות בתפקידה כגוף הפרלמנטרי המפקח על השירותים החשאיים. עבודתה החסויה של ועדת המשנה לענייני מודיעין מנוטרלת משיקולים מפלגתיים צרים אך ורק כאשר היא עוסקת בעבודתה החסויה השגרתית (אם אפשר, בכלל, להשתמש במלה הזאת כדי להגדיר את עבודתה של הוועדה) ומגישה את המלצותיה ומסקנותיה בחשאי לגורמים הנוגעים בדבר. וגם אז קשה לסגור הרמטית את התייחסותם העניינית של חברי הוועדה לנושאים המצויים בטיפולה מפני הסתננות של שיקולים זרים, היינו שיקולים פוליטיים-מפלגתיים. איך אומר חבר הוועדה ח"כ שמחה דיניץ: בוועדה הזאת לא יושבים רבנים, אלא נציגי מפלגות. וגם הרבנים בימינו כבר אינם דמויות א-פוליטיות.

מכל מקום, כאשר ועדת-המשנה לענייני מודיעין עושה את עבודתה העניינית, חבריה הרבה יותר „רבנים" מאשר במקרים שבהם מוטל עליהם לבדוק את מעורבותו של הדרג המדיני בנושאים שבתחום עיסוקם, כגון פרשת פולארד. במקרים כאלה על חברי הוועדה להימנות עם ל"ו הצדיקים כדי לעקור מקרבם את הליבה הפוליטית, שהיא תמצית קיומם הציבורי, ולהתייחס לנושא המטופל התייחסות אקדמית-ביורוקראטית.

ואכן, ברגע שהסכימה הממשלה שפרשת פולארד תיבדק על-ידי גוף פרלמנטרי (בצד ועדת רוטנשטרייך-צור), היא כבר קבעה את תגובתה על תוצאות הבדיקה הזאת, יהיו אשר יהיו: תגובה פוליטית. לפיכך אין מקום לתמיהה או לביקורת על התגובות הראשוניות של אנשי הדרג המדיני בעניין דו"ח „ועדת אבן", המתייחס למעורבותם ולאחריותם בפרשת פולארד. זו התייחסות פוליטית לדו"ח של גוף פרלמנטרי, שעשה כמיטב יכולתו לא להיראות יותר מדי פוליטי, אבל שמעצם טיבו אינו מנוטרל משיקולים פוליטיים.

חברי הוועדה, הן מהליכוד והן מהמערך, טורחים אמנם להבהיר עד כמה הם ניסו לשוות לעבודתם חשיבות לאומית-עניינית, החפה מכל שיקולים זרים, אבל גם הם עצמם יודו כי הנסיון הזה עלה יפה רק בחלקו. די היה לעקוב אחרי דראמת-הניסוח ב„ישיבת ההסגר" במיתקן המשטרתי „בעודים" בחציו הראשון של השבוע, ועל אחת כמה וכמה די לקרוא את הדו"ח המלא בחלקיו הגלויים, כדי „לחשוף זרם" מהמתח הפוליטי הגבוה המחשמל את הדו"ח הזה לאורכו ולרוחבו.

אין פירוש הדבר שדו"ח ועדת-המשנה לענייני מודיעין אינו מנתח את מעורבותו של הדרג המדיני ב„פרשת פולארד" ניתוח רציני. צריך רק להסיר ממנו את הדגשים הפוליטיים המובהקים (ולצורך זה, לא קשה לחשוף את המניעים המפלגתיים שגרמו לניסוח זה או אחר אחרי כיפוף ידיים מאראתוני) כדי ללמוד את המסקנות העניייניות של הוועדה. בסך-הכל אפשר לומר, שהדו"ח הצמחוני במקצת של ועדת רוטנשטרייך-צור והדו"ח החריף יותר של ועדת-המשנה לענייני מודיעין מנטרלים האחד את האחר. הוועדה הראשונה הגישה מסקנות מתונות-יחסית, שמתינותן שואבת הערכת-יתר מכך שזאת ועדה א-פוליטית מובהקת. הוועדה השנייה הגישה דו"ח חריף יותר, אך על הדו"ח הזה יהיה להתמודד עם הטיעון, ששיקולים פוליטיים הנחו, פה ושם, את מחברי הדו"ח. בשני המקרים מדובר, כמובן, אך ורק בחלקים הגלויים של הדו"חות.

ועדת-המשנה לענייני מודיעין פעלה בנסיבות פוליטיות ייחודיות, בחסות המטריה של האחדות הלאומית. הרכב הוועדה (שלושה נציגי מערך מול שלושה נציגי ליכוד: נציג המפד"ל יוסף בורג הפגין „בעודים" פרטיים משלו ונעלם זמנית בגולה הדוויה) מכתיב תיקו כמעט בכל ההתנגשויות הפרונטאליות (להוציא את הצטרפותו של ח"כ אבן לעמדת הליכוד בקביעת אחריותו הפארלמנטרית העודפת של שמעון פרס כראשון בין שווים). מה היה קורה אילו נקראה ועדת-המשנה לבדוק את פרשת פולארד בנתונים פוליטיים רגילים, כלומר במצב שבו רק אחת משתי המפלגות, מערך או ליכוד, היו בשלטון? הרכבה של ועדת-המשנה לענייני מודיעין היה אז כזה, שהרוב הקואליציוני היה מכריע את הרגשים הפוליטיים שהיו משתרבבים לדו"ח.

הצופן הגנטי של כל גוף פארלמנטרי, ובמיוחד של ועדה כה רגישה כוועדת-המשנה לענייני מודיעין ובטחון, מציג דילמה קשה. מצד אחד אסור, בשום פנים, לשלול מגוף פארלמנטרי — אפילו הוא מטפל בנושאים חסויים ובעלי חיוניות קיומית ממש — את הזכות והחובה לבדוק לעומק נושאים שעליהם הוא מופקד על-פי חלוקת-העבודה הדמוקראטית. שלילה כזאת תהיה בבחינת נעיצת-שיניים אחרונה ביוקרתו המכורסמת של המוסד הנבחר הראשון במעלה בישראל.

מהצד האחר, קיומם של עכבים פוליטיים שוטים, שאי-אפשר לנכש אותם לחלוטין מבדיקתו של כל גוף פארלמנטרי בהתייחסו לדרג המדיני, פוגם ממילא ביוקרה שכל גוף פארלמנטרי היה מבקש לזכות בה. צריך יהיה ללמוד לחיות עם האילוצים הללו ולהתאמץ היטב כדי לא להפר את האיזון העדין שנוצר כאן בין יוקרתו של הפארלמנט לבין חשיפת האמת האובייקטיבית בפרשיות עדינות, שהדרג המדיני מעורב בהן.

(צילום י.פ.פ.א.)

המתבודדים במתקן המשטרתי

פרשני האחריות

מאת עליזה ולך

בהשוואת שני הדו"חות בפרשת פולארד נוצר הרושם שדו"ח ועדת אבן אמיץ וחושפני יותר — רק כיוון שדו"ח ועדה זו בן 36 העמודים פורסם כולו, בעוד שמיסמך ועדת רוטנשטרייך-צור בן 50 העמודים סודי בעיקרו והציטוטים הם מתוך שש עמודיו שהותרו לפירסום

מי שסבור שעקרון האחריות המיניסטריאלית חל גם על אי-ידיעה, מדוע לא טען כך בפרשת השב"כ (הראשונה) ואוטובוס 300? — אמר לפני כמה שבועות שמעון פרס בלשכת מפלגת העבודה, בהתרסה כלפי ההדלפות המגמתיות מ„ועדת אבן". לגופה של הצביעות הפוליטית היה הגיון רב בגזירה שגזר ראש הממשלה לשעבר בין פרשת השב"כ והאחראים לה בדרג המדיני לבין פרשת פולארד והאחראים לה בדרג המדיני. בשתי הפרשות פעל הדרג המבצעי בסמכות וברשות ו„פטר" את הדרג המדיני הממונה מפיקוח הדוק.

התזכורת הזאת מכוונת לחוגים פוליטיים, העשויים להיות מעוניינים בניגוח יריביהם בעקבות פרסום מסקנות דו"ח ועדת אבן. בנושא האחריות, וכן גם בכמה היבטים אחרים של המעורבות בפרשת פולארד, יש שוני מהותי בין מסקנות ועדת אבן ובין מסקנות ועדת רוטנשטרייך, שנמסרו באותו יום לנמענים שונים. דו"ח הוועדה הראשונה נמסר ליו"ר הכנסת, ואילו הדו"ח השני — לקבינט, ובאמצעותו למליאת הממשלה. דו"ח רוטנשטרייך-צור קובע, ש„הממשלה כולה חייבת לקבל על עצמה את האחריות על כל המחדלים שצויינו בדו"ח ולהודיע על כך ברבים". לעומת זאת מפרט דו"ח ועדת אבן את דרגות האחריות האישית או המיניסטריאלית של בכירי הדרג המדיני שהיו מעורבים בפרשה.

כיוון ששתי הוועדות, על-פי חוסר-סמכותן, לא ניסחו המלצות במימד האישי, סומך מי שסומך על לחץ הציבור, שיקרא לדרג המדיני להסיק מסקנות אישיות. לא מן הנמנע שיהיו גורמים אינטרסנטיים שיפרשו את המושג „אחריות" כנקבה של המושג „אחרי", במשמע: אחרי דעת חברי הליכוד בוועדת אבן להטות. משום-מה חזרה ונשמעה, עם פרסום דו"ח ועדת אבן, המחמאה שחלקו לעצמם כמה מחבריה, כאילו על-אף חילוקי-הדעות המפלגתיים ועל-אף האינטרסים המנוגדים של מרכיבי הוועדה, ברוב מסקנותיה היא הצליחה לגבור על הפערים הללו ולהוציא מתחת ידה ניסוחים מקובלים על הכל.

[illegible] הדעים המהוללת כפי בעליה. לא רק במה שנוגע לאחריותם של רבין ופרס היתה לחברי הליכוד בוועדה עמדה משלהם. אפילו לגבי אחריותו של רפי איתן היה מי שהסתייג, ולא במקרה, ממסקנות עמיתיו. יתר-על-כן, היה מקום להפריך חשד בכשרים, אילו לפחות בעניין כלשהו, ואפילו שולי, היה מישהו מחברי הליכוד מצטרף לעמדת הח"כים של מפלגת העבודה. אלא שדוגמה כזאת אין בדו"ח הגלוי, ולעומתה — לפחות כלפי פרס ורבין גילה יו"ר הוועדה, ח"כ אבא אבן, אובייקטיביות על-מפלגתית.

יוצא איפוא שהמשותף היחיד לכל חברי ועדת אבן הוא השפה שבה נכתב הדו"ח. אף שמעייניו של ח"כ אבן היו נתונים גם לרושם שיעשה הדו"ח בארצות-הברית — ותרומתו לתיקון הנזק שגרמה לעצמה ישראל במסדרונות השלטון ובדעת-הקהל, על כל גווניה — הדו"ח שהוצג שלשום כתוב בשפה העברית.

מן ההתחלה ניטשה תחרות סמויה, יוקרתית במהותה, בין חברי שתי הוועדות שעסקו בפרשת פולארד. זה שיגיש ראשון את הדו"ח שלו יקטוף זרי דפנה, סברו המתחרים למיניהם. לא במקרה פורסמו שני הדו"חות באותו יום; במידה לא מבוטלת השפיעה מסירת דו"ח ועדת רוטנשטרייך-צור בשעות הבוקר שלשום לרביעיית צמרת הדרג המדיני על זירוז סיום ניסוחו של דו"ח ועדת אבן. סמיכות הפרסום חוללה תחרות חדשה, עניינית כביכול: איזה משני הדו"חות מטייח ואיזה מהם הוא האמיץ והחושפני. לא במקרה לא טרח עד אתמול איש להסב את דעת הקהל לטעות האופטית שבהשוואה מן הסוג הזה. הדו"ח של ועדת רוטנשטרייך-צור הוא, בעיקרו, סודי והוא משתרע על יותר מ-50 עמודים. ששת העמודים שנמסרו לפרסום היו בבחינת מס לציבור ו„פרס" למנסחי הדו"ח, הזדמנות לחשיפה כלשהי. הדו"ח הגלוי של ועדת אבן מונה 36 עמודים, ולכן התהווה הרושם שהוא ממצה יותר.

בלבול נוסף של הציבור יש גם בניסוחים עצמם. רק משפטנים ובקיאים בדקויות הניסוח יידעו להבחין בין אחריות אישית לאחריות מיניסטריאלית לאחריות קולקטיבית. מי שמבקש את משפט הציבור לשליחיו, מפני שהוא עצמו נטול סמכויות לחרוץ משפט, היה צריך להבהיר את מילון-המונחים שלו, כדי שהציבור יבין מה שנדרש ממנו.

מלה אחרונה והיא מכוונת לשרים שהדו"חות מטפלים בהם. איש מהם לא יקבל פרס על התגובה ההולמת על מסקנות הוועדות. הגדיל לעשות ראש הממשלה, שקבע כי „ההר הוליד עכבר והאדמה אינה רועדת", אך גם עמיתיו ל„מועדון-ראשי-הממשלה" לא הצטיינו באמירות שיוסיפו להם כבוד. יש גבול גם לזלזול שנוהגים שרים במסקנות של ועדות בירור, אפילו הן „חסרות שיניים". אילו עוגנה בחוק האחריות המיניסטריאלית ואילולא התמידו הפוליטיקאים, בעקביות ראויה לשמצה, בהתחמקות מכינון ועדות חקירה משפטיות, היו בוררים יותר את המלים שלהם, שלא לדבר על מעשיהם.

אגב, ועדות-חקירה משפטיות, אילו אלה היו בודקות אירועים מהסוג של פרשת השב"כ ופרשת פולארד, לא היו חבריהן מעלים על דעתם לקטוע את עבודתם בהן לטובת נסיעות לחו"ל. כמעט כל חברי ועדת אבן שהו במהלך עבודתה תקופות כאלה או אחרות בחו"ל. כל שני חברי ועדת רוטנשטרייך-צור אף הם התאווררו בחו"ל במשך עבודתם. עם זאת, את השיא [illegible] לשמור על קשר עם הוועדה, שהוא היה אחד מחבריה [illegible], מפני שהוא מצפצף על חוות-דעתם של עמיתיו הפארלמנטריים והמפלגתיים על סף פרישתו מהחיים הפוליטיים הפעילים. אלא שגם ד"ר רוטנשטרייך בחר להיעדר מהארץ ביום מסירת הדו"ח ועל הפניות אליו שלשום הגיב בשיחות טלפוניות בין-יבשתיות.

השאלה הפעם ערכית

מאת ישראל כהן

שוב התלקח הוויכוח התקציבי בין משרד החינוך והתרבות לבין משרד האוצר. השאלה הפעם ערכית. לא כלכלית. כלומר, האם מערכת החינוך והתרבות במדינה היא, לא עלינו, נטל תקציבי שאין לסבול, כפי שניתן להתרשם מהתבטאויותיהם של כמה כלכלנים ועתונאים, או שהיא-היא המערכת שבכוחה טמונים עתיד החברה הישראלית, איכותה ורמתה.

חשוב לזכור כי הוויכוח התקציבי הפעם שונה מקודמיו, שכן בשנתיים האחרונות עברו מוסדות החינוך והתרבות לא-פחות משלושה קיצוצים קשים שהשאירו את חותמם השלילי על כל גן ילדים וכל תיאטרון.

הקיצוצים החוזרים ונשנים יצרו תהליך חברתי מסוכן שרבים בארץ ידעו עליו אך לא דיברו בגלוי על קיומו. שר החינוך והתרבות יצחק נבון, בנאומו בטקס חלוקת פרסי ישראל ביום העצמאות, חשף את העובדה שבגלל הקיצוצים נוצר מצב שבעלי-יכולת מממנים מכיסם את שירותי החינוך והתרבות שקוצצו בעוד שחסרי-יכולת, שאין בכיסם שקלים מיותרים, יוצאים נפסדים.

תהליך זה — „חינוך אפור" קראה לו סופרת „דבר" — עדיין בראשיתו ולא מאוחר לעצרו, אך חובת הצעקה והאזהרה, מפני הידרדרות נוספת, מוטלת על כל מי שמאמין כי מתן חינוך ותרבות שוויוני לכל הוא אחד מערכי היסוד של החברה הישראלית, על כל גווניה האידאולוגיים והפוליטיים.

אי-אפשר לקצץ עוד ועוד בחינוך ובתרבות שעה שהמדינה מוכנה לוותר על הכנסות של כ-880 מליון שקל, בשנה זו בלבד, על-ידי הורדת תקרת-המס או כאשר בקופת האוצר נוצר עודף תקציבי של 1.2 מיליארד שקל.

על כן, אמרנו, השאלה היא הפעם ערכית ולא כלכלית. אפשר להחליט על קיצוצים נוספים בשעות הלימוד ועל סגירת מוסדות תרבות ואמנות. השאלה היא „רק" מה המחיר החינוכי והתרבותי שיהיה לכך. המחיר שכבר התחלנו לשלם, הוא גבוה מדי ועומד בסתירה לכל הערכים שגדלנו עליהם.

(הכותב הוא דובר משרד החינוך והתרבות)

„ב.א.א."

מאת אריה לובה אליאב

בחרדת כבוד ובהתרגשות אפסע על מדרגות האבן של האמפיתאטרון שעל הר-הצופים כדי לקבל באהבה ובתודה מגילה מידי ראשי האוניברסיטה העברית בירושלים.

האוניברסיטה הזאת היתה והנה ה„אלמה-מטר" — האם המאמצת רחם של רבבות הסטודנטים, ואני בתוכם, אשר למדו ולומדים בה מאז נחנכה לפני שבעים ושתים שנה במעמד ד"ר חיים ויצמן ולורד בלפור מול הנוף השגיא הנשקף לעינינו היתה מאז לבית היוצר העליון של החיים האקדמאיים המתחדשים בארץ-ישראל.

* * *

להר הצופים עליתי ולחומת האוניברסיטה נכנסתי בהיותי בן ח"י בשנת 1940. נרשמתי למחזור הראשון של למודי חקלאות. בארץ שרר באותה שנה שקט מוזר. לאחר שלוש שנות מאורעות-דמים היינו מטיילים עתה ומסיירים עם יחידות השדה של „ההגנה" לאורך הגאיות והמצוקים בין ירושלים וים המלח, לומדים בימים ומתאמנים בנשק בלילות במרתפים ועל גגות. הרגשתי יותר ויותר, תוך החיים המתוקים אותם שאבתי מלוא ריאותי כי מלחמת העולם שזה עתה פרצה תסחף גם אותי לתוך לועה.

בין הסטודנטים, כמו בישוב היהודי כולו, נחלקו הדעות באשר למעשינו במלחמה. חלק אמר כי את כל כוחנו עלינו להשקיע בעצמנו. לפתח ב„הגנה" כוח-מחץ ניידים ולהתמסר כל כולנו למשימה זאת לקראת ימים באים. אחרים אמרו כי אנו חייבים ללכת לצבא הבריטי ללחום בגרמנים ותוך כדי כך נחשל גם כוח עברי. במחלוקת זאת צמחו, בסופו של דבר, גם „הבריגדה היהודית" וגם הפלמ"ח ושניהם הוכיחו עצמם ביום פקודה, כל אחד בדרכו.

אך כל זה היה טמון עדיין בחיק העתיד. בינתיים, ולאחר ויכוחים ללא סוף באולמי הרצאות, במעבדות, על ספלי קפה ובתוך ענני עשן ב„מנסה" של הסטודנטים בעיר החליט כל אחד בלבו מה יעשה. הלכתי ללשכת-הגיוס לצבא הבריטי וגויסתי לחילות הוד-מלכותו. הוצבתי לחיל התותחנים.

כעבור כמה חדשי טירונות קשים ומפרכים החלטתי לנסות לגשת גם לבחינת שנה ראשונה בבוטניקה כדי ש„קרדיט" זה ייחשב לי בתום המלחמה (מי חשב על ארבע שנים?).

עליתי להר-הצופים לבוש מדי תותחן והתייצבתי לפני מורי הצעיר דוקטור מיכאל אבנארי. הייתי עייף ויגע. סוגי, מיני ומחלקות הצמחים התערבבו לא מעט בראשי.

הפרופסור לבוטניקה הציץ בי מבעד למשקפיו ולאחר כמה שאלות מאד בסיסיות וקלות בבוטניקה שאל אותי: „ואיך השרות בתותחנים?" ועל איזה תותחים אתם מתאמנים? ו„איך הסרג'נטים הבריטים?" ו„כמה חופשות מקבלים?" ו„איך הנא"פי — הסק"מ?"

עניתי לו, בתמיהה, על שאלותיו אלה.

קיבלתי ציון „טוב מאד".

כעבור חודשים מספר נפגשתי עם התותחן מיכאל אבנארי ליד עמדות תותחים בחיפה כשאנו מגינים על שמיה ומימיה מהתקפות אויב.

* * *

ב-1953, לאחר שנות מלחמת העולם, ההעפלה ומלחמת העצמאות ולאחר ארבע שנות עבודה צמודה עם מורי ורבי לוי אשכול בנושאי קליטה והתיישבות פניתי אליו ואמרתי לו:

„אשכול, יש לי רק שנת לימודים אחת באוניברסיטה העברית, אני רוצה לסיים תואר ראשון".

ענה לי אשכול:

„אנו בתוך תוכה של עבודה משותפת, עלה ועולה אלינו המיליון הראשון של יהודים. התואר שלך לא יברח." והוסיף בהומור הנפלא שלו „ואתה יודע מה, אתה הרי רוצה לקבל תואר „ב.א." אני אעניק לך תואר „ב.א.א.""

„ומהו תואר זה?" שאלתי

„בוגר אסכולת אשכול" ענה אשכול בחיוך.

עבדתי אתו עוד ארבע שנים, בתחילה כמדריך עם עולי קוצ'ין במושב נבטים שבנגב ולאחר זאת בהקמת חבל לכיש.

* * *

ב-1957 ביקשתי שוב חופשת למודים והפעם התעקשתי ונעניתי. שנתיים למדתי היסטוריה וסוציולוגיה בקמפוס בגבעת-רם. ואז, בטרם סיימתי את בחינות הגמר, קפץ עלי רוגזו של עוד „פרופסור" מאותה אסכולה של אשכול הלא הוא שאול אביגור, מפקדה ואגדתה של ההעפלה.

הוא הפציר בי, כלומר פקד עלי, לצאת לכמה שנות שליחות בשגרירות ישראל במוסקווה כדי לרכז פעילות בין

(המשך בעמ' 10)

هكذا من الأصل

هكذا [illegible] الأصل

מכתבים למערכת דבר

אין לפסוק חד־משמעית

במכתבו למערכת („דבר" 21.4.87) „הפיסות שגויות והערכת טעות הרסנית" מתייחס ד"ר רוזנטל מרמת הדר למאמרו של מאיר בראלי („דבר" 22.2.87) תחת הכותרת „מהשמצת כרומפלדור להוקעת בר־כוכבא" והוא מסכם את מכתבו: אחרי שידועות לנו ותוצאות של כשלון מרד בר־כוכבא אין להעריך כישלון הרסני. והו. זאת בהסתמך על דעותיו של הפרופ' יהושפט הרכבי בעניין מרד בר־כוכבא.

אין אנו יודעים אם הפרופ' הרכבי הנכבד הוא ה„בר־סמכא" היחיד בעניין מאורע היסטורי גורלי זה של מרד בר־כוכבא — וזוכרים אנו את הופעותיו של הפרופ' יגאל ידין ז"ל בכלי התקשורת בהם נתבקש להתייחס לעמדתו של פרופ' הרכבי בעניין התוצאות של מרד בר־כוכבא.

באותו מעמד שלל פרופ' ידין דעותיו של פרופ' הרכבי בנימוק, שהיות ואין בידינו ידיעות היסטוריות מוסמכות לפיהן ראשים ומסוגלים אנו בימינו אלה לפסוק חד־משמעית בנוגע לתופעה ההיסטורית של מרד בר־כוכבא. הוסיף פרופ' ידין: מי יודע איך היו נכתבים פרקי ההיסטוריה בדורות הבאים אחרינו על קורות מלחמת הקוממיות בשנת 1948 — שבמקום ניצחון מעטים נגד רבים, מחוסרי אמצעי לחימה — היתה מלחמה נוראה גורלית זו נגמרת בתבוסה ח"ו, וכי הסיכויים לנצח היו 50 על 50 לפי כל הדעות האופטימיות ביותר...

ככל הידוע לנו פעל בר־כוכבא בהשראתו ותמיכתו של רבי עקיבא — האישיות הדגולה בחכמה ואהבת ישראל — שהוציא נשמתו תוך כדי עינויים בידי הרומאים. ונתאר לעצמנו איך היו מתייחסים מעצבי הקורות של עמנו להתקוממות של החשמונאים לו ההצלחה לא היתה מאירה להם פנים ומנצחים!..

ישראל פולישצוק
בית עובד

ההוראה בעניין שוויון מיני בגני ילדים

אנו מתייחסות לכתבה שפורסמה על אודות מהאתו של פרופ' ש. טיאנו בעניין הוראת משרד החינוך לשוויון מיני בגני הילדים („דבר" 26.3.87) ולהלן תגובתנו:

תיאוריה פסיכודינמית לפני מלחמת העולם השניה טוענת, שחשוב להדגיש את הדיפרנציאציה בתפקידי המינים. אולם מאז נעשו מחקרים רבים בהם הוכח, שאנשים שחונכו לתפקידי מינים פחות סטריאוטיפיים, הסתגלותם לחברה המסובכת בה אנו חיים יותר טובה מאשר אלו שחונכו בצורה סטריאוטיפית טיפוסית (בם, ספנס ואח') וזה נכון גם לגבי התנהגותם המינית (הוק ואח').

רוב הפסיכותרפים רואים היום את יסוד הבעיות של זהות מינית או של הומוסכסואליזם בהפרעה ביחסים בין הילד לבין אחד או שני ההורים, ובשום מחקר או ניתוח מקרה לא מדובר על חשיפת הילד במסגרת הגן לאפשרויות תגובה או משחק רחבות אשר עשויה ליצור בלבול בזהות המינית. עד היום טרם ברור מה הן הסיבות להומוסכסואליות ולסביות. לרוב האנשים הנוטים לכיוון זה הזהות המינית ברורה להם ואם ישנה בעיה היא בכיוון בחירת האובייקט המיני. ידוע לנו, שגידול ילדים על־ידי משפחות הורים הומוסכסואליות או לסביות, צאצאיהם כמעט בוודאות מוחלטת לא יהיו כאלה (גרין ואח').

ברצוננו לציין, כי ישנם מחקרים רבים שהוכיחו, שלפסיכיאטריה ולפסיכולוגיה יש סטנדרטים כפולים לגבי האדם המאוזן נפשית היטב ולגבי האשה, ומה ההתנהגות הנכונה לגביהם (ברוורמן ואח'). בארה"ב הובע חשש רב לגבי השוני בהתייחסות לגבר המאוזן ולאשה שתכונותיה הן דומות יותר לאדם לא מאוזן לגמרי כמו פסיביות, חוסר אסרטיביות וכד'. ישנה השערה, כי ילדים החשופים לגירויים ותיוקים לא סטריאוטיפיים יותר גמישים מילדים החשופים לגירויים סטריאוטיפיים עפ"י מינם, וכמבוגרים יהיו יותר פתוחים להגיע לאינטגרציה של הזהויות שונות ולהעביר את יכולתם להתאים את התנהגותם לדרישות המצב.

משרד החינוך הכיר בחשיבות החינוך לשוויון מיני החל בגן הילדים ויהיה זה מצער מאוד אם הגלגל יחזור עתה אחורנית. ידוע לנו, שלזהבה מלכיאל יש עשרות עבודות על מעמד האשה שמוכיחות עמדה זו. אנו תומכות בעבודה הנעשית על־ידה ועל־ידי הוועדה למעמד האשה במשרד החינוך, ונשמח לקחת חלק בפגישה שתיערך בין פרופ' טיאנו, זהבה מלכיאל וכל אדם אחר המתעניין בנושא.

ד"ר מרילין ספר
יו"ר המועצה הלאומית לקידום מעמד האשה
פסיכולוגית קלינית
ד"ר דפנה יזרעאלי
פרופ' גליה גולן
חברות הנהלת שדולת הנשים
פרופ' עמיה ליבליך
פסיכולוגית קלינית
דיקן הסטודנטים
האוניברסיטה העברית

האם דם ילד יהודי — אדום יותר?

רצח הילד מאלון־מורה עורר זעזוע כללי בארץ. תגובות זעם ומחאה נשמעו מכל רחבי הקשת הפוליטית, מן הימין ועד השמאל הקיצוני. ואכן, כך צריך להיות — רצח אכזרי שכזה אינו יכול שלא לזעזע כל אדם.

אולם דבר אחד מפתיע ומצער אותי. לפני מספר חודשים, בדצמבר 1986, נרצח ילד ערבי במחנה הפליטים בלאטה — לא הרחק מהתנחלות אלון־מורה. רוצחיו לא נתפסו עד היום. לא זכור לי, כי אז התעוררה בציבור הישראלי תחושת זעם ומחאה. לא זכור לי, כי הפוליטיקאים שהשמיעו דברי זעם (ומוצדקים לחלוטין) על רצח רוני חבה, הגיבו אז, כאשר הילד הנרצח היה ערבי. האם לגבי אנשים אלה, דמו של ילד יהודי אדום יותר מזה של ילד ערבי?

ואגב, האם אלה הדורשים עונש־מוות לרוצחי הילד מאלון־מורה ידרשו אותו עונש לרוצחי הילד ממחנה הפליטים בלאטה או שמא, כאשר יתפסו רוצחי הילד הערבי, יתייצב „לובי המחתרת" לצידם, יקרא להם „בחורים טובים" וידרוש לשחררם?

מאיה טרכטנברג
גבעת שמואל

„יד לאחים" ומיסיונריות

ידיעה שהתפרסמה ב„דבר" (11.5.87) בתיאור לחץ שמפעילים רבנים ואנשי „יד לאחים" לביטול מופעים בטבריה ודרישה התייחסות מיתתה. האם נתן מישהו את דעתו על כך, שגם הופעותיהם של רבנים ומטיפים ל„חזרה בתשובה", הנערכות בבתי־קולנוע ובבתי־החלמה, המלוות לא אחת במופעי להטוטים ומזמורים דתיים, הוי מיסיונריות? האם האמונה בדת היהודית מורידה מראש מעל הפרק כל אפשרות, שמקרא הקיצוניים עושים לא אחת אלא עבודה מיסיונרית? כיצד יקבל העם היושב בציון צורה של מתאהדמאבק, אם, למשל, יופעל לחץ נוצרי או מוסלמי לביטול מופעים חרדיים?

„למרבה ההפתעה", מוסיף כתבנו שמעון וייס ומספר, „נענו רבים (ללוחצים) והאמרגנים נאלצו לבטל את המופע". כניעה ללחץ היא עדות נפלאה להגברת לחצים בעתיד, ואין שונה לחץ מרדי מכל לחץ מאפיונרי או לחץ פלילי. חברה דמוקרטית, סובלנית ולבולנית אסור לה שתיכנע ללחצים, גם אם הלוחצים חרדים ליהדותם.

נאוה שמואלי
בת ים

הורדת פרופיל

היהדות האורתודוכסית מתעקשת להימנע מהפרדת הדת מהמדינה, מתעקשת להחריב את הדת מ„בית, בריב ומדון פנימי. במצב זה אין מנוס מלהוריד פרופיל, היינו, התקפלות...

הציבור החילוני, החושב עצמו לנאור, חולש על כל אמצעי התקשורת, מזין אותם בהסתה פרועה נגד דת ישראל ומייצגיה. אבל, לצערנו, „כלי הקודש", האפוטרופסים על הדת בישראל, „מצליחים" יותר מהכופרים, לפגוע בערכי היהדות, באמצעות דוברים עילגים וכבדי לשון.

היהדות הדתית, חייבת לחזור לשפיות (וזאת באמצעות התקפלות) חייבים לשנן: „כשם שמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע".

כל עוד רובו ככולו של העם היושב בציון לא מוכן להודות בחטא ועונשו והכל עבודו מקרה, קרי: מזל... ותו לא, יש „לרדת" ומיד מכל התיאוריות שיש להם סימוכין, או אין להם, המעוגנות בהלכה או ב„זוהר".

רק בדרכי נועם ונתיבות שלום, נוכל להעביר את המסר האמיתי של היהדות ורק בזאת נוכל „למצוא חן ושכל טוב בעיני אלוהים ואדם". *וטוב שעה אחת קודם.*

אריה טהורי
בת ים

ארץ ישראל יפה

יש לנו ארץ יפה. היא יכלה להיות יפה יותר לו למדנו לשמור על נקיונה. מפעם לפעם מכריזים בקול תרועה על מיבצע ניקיון, ובגמר אותו מיבצע נשכח העניין, והעם כמנהגו נוהג.

נזדמן לי באחת השבתות לטייל באזורי פלג. נכנסנו לשמורת הטבע. ציפיתי למצוא מקום מסודר ונקי, אך מרוב לכלוך כמעט ולא ראו את העצים. אפילו מטיילים לא היו. כנראה, שאלה שרצו לבלות בשמורה ברחו מן הלכלוך.

אני מבינה שבחגים ובשבתות זרם המטיילים גדול. אך לשם מה קמה החברה לשמירת הטבע? האם אי־אפשר לקיים תורנות של שומרים ומנקים גם בימים שהתנועה של מטיילים רבה? הלכלוך שאני ראיתי שם לא היה מיום אחד בלבד. עמד שם מיכל ענק לאשפה — הצפרדע — ועל ידו שקיות אשפה מלאות, ובין העצים מצאת מכל מה שאנשים מסוגלים להשליך מידם. כך צריכה להיראות שמורת טבע?

מדברים על חוסר עבודה, והנה אין ידיים עובדות שתשמורנה על נכס יקר לכולנו.

אני תקוה, שהחברה לשמירת הטבע תמצא דרך לתקן את הנדרש ואולי גם לקנוס את העבריינים, וארצנו תהיה לא רק יפה אלא גם נקיה!

דלילה וידרא
כפר סבא

תודה לכם

תודה לכם אחי בני העם היהודי אשר חיים בחלקי ארץ־ישראל המשוחררת (יהודה ושומרון). תודה לכם על כך שחרף מעשי האיבה הרצופים מקרב הערבים באותם האזורים אין אתם עוזבים בתיכם ונוסים אחר פתרונות קלים.

תודה לכם על כך שחרף ההשמצות השמאלניות שנתמכות על־ידי כלי התקשורת אינכם נרתעים וממשיכים את מפעלכם הציוני. אין ספק, שהחלוצים של שנות ה־80 אלה הם אתם אשר דואגים ליישב את ארצנו ולתבוע בעלות העם עליה.

בועז דיגלבוים
חיפה

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים •

שם ותואר

טדי קולק, ראש עיריית ירושלים, „הדיח" את שמעון פרס ומינה את דוד לוי (בתמונה) במקומו, לפחות על הנייר... במסגרת חגיגות 20 שנה לאיחוד ירושלים ייקראו 18 רחובות בשכונת פסגת זאב על־שם יחידות ההגנה וצה"ל. בהזמנה לטקס, שנשלחה על־ידי קולק, נכתב כי האירוע יתקיים במעמד דוד לוי — ממלא מקום ראש הממשלה ושר השיכון והבינוי. בירושלים מלחשים שכנראה היתה זו עיסקה, בה ויתר לוי, בגן ראש הממשלה, על קריאת שמות על־שם גדודי האצ"ל והלח"י בשכונה הנקראת על־שם זאב ז'בוטינסקי, ובתמורה הרוויח תואר חדש...

נח זבולוני

צעד לאוסקר

ב־15 ביוני 87 באולם לינקולן־סנטר שבניו־יורק, בנוכחות מאות מוזמנים מצמרת עולם הפרסום באירופה ובארה"ב, יקבע עולם הפרסום מי הם נבחריו. 25,700 סרטוני פרסום מ־50 ארצות, הוגשו לפסטיבל הסרטים המסחריים „קליאו". בין הסרטונים שהוגשו לתחרות, גם שניים מישראל, שהופקו ע"י משרד הפרסום גבאי־כהן (ויעקובזון). הסרטונים — „בצעד עם גלי" ו„הפתעה — פלא פון" זכו לפרסים בתחרות הישראלית בתחום זה, שנערכה החודש ע"י „אותות". שני הסרטונים מישראל הם בין הנבחרים שעלו לשלב הגמר ויתחרו על הפרס הראשון של הפסטיבל. בחירתם לשלב הסופי נחשבת כהישג חסר תקדים בקנה מידה בין־לאומי. „הליגה שלנו, היא בתחום הרעיונות המקוריים", אומר דוד סמיר, מבעלי משרד הפרסום הישראלי המשתתף השנה לראשונה בפסטיבל הנחשב כ„אוסקר" של עולם סרטי הפרסום הבינ"ל. זאת, הוא מסביר, מכיוון שבסדרי־גודל תקציבי אין ישראל מסוגלת להתחרות.

מעוז השמרנות

שר החינוך הבריטי קנת בייקר, המשתייך למפלגה השמרנית, יצא אתמול במתקפה על מפלגת הלייבור, כשהוא מאשים אותם בעידוד העדפות סקסואליות „אבנורמליות" בבתי־הספר. בייקר, שהסתמך על כתבת מאמר במגזין של קבוצה בלייבור, נוטף בטענה זו על רקע סימני עלייה של הלייבור בסקרי דעת־קהל, 15 יום לפני הבחירות בבריטניה.

מייסדי כפר שמריהו הגיעו אמש למשכן הכנסת בירושלים, כדי לחגוג יובל 50 שנה. לחגיגה הצטרפה גם „בת־הכפר", חברת הכנסת שולמית אלוני (במרכז התמונה).
צילום: יצחק הררי

הקץ לדמוקרטיה

קרוב למחצית האוכלוסיה היהודית הבוגרת, 47%, סבורים כי יש יותר מדי דמוקרטיה בארץ, לעומת 12% האומרים כי יש בארץ פחות מדי חופש דמוקרטי, ו־40% המגלים אדישות לגבי השאלה של צורת המשטר הפוליטי. מימצאים אלה מתפרסמים בגליון הקרוב של „מוניטין" בשתוף עם מינה צמח. 28% מן הציבור תומכים במפורש בדעה שצריך לשנות לחלוטין את המשטר הפוליטי ולהנהיג בישראל משטר אוטוריטארי חזק של מנהיגים שאינם תלויים במפלגות. לדעת 30% המפלגות הפוליטיות מיותרות ואפשר או צריך לוותר על קיומן. 21% מן האוכלוסיה תומכים בהשקפות של הרב כהנא ותנועת „כך", אם במלואן ואם ברובן הגדול, 47% פוסלים את השקפות הכהניזם מכל וכל, ל־6% אין דיעה. רוב של 50% תומכים בדעה שאמצעי התקשורת מזיקים למדינה ו„צריך לרסן אותם ולהגביל את פעולתם", מול 48% הדוחים דיעה זו. המדגם נערך בסוף חודש מרץ, והקיף 1185 מרואיינים, המייצגים את כלל האוכלוסיה היהודית הבוגרת בארץ, למעט תושבי קיבוצים ומתיישבים מעבר לקו־הירוק.

הפסידו

מועצת פועלי חיפה ערכה אתמול מסיבת פרידה למנכ"ל הפורש של „כור־מזון" בנימין גבלי. מזכיר המועצה הגיש לחתן המסיבה מדליית ההסתדרות עם הקדשה ואמר: „מצער הדבר שהמערכת ההסתדרותית, ההולכת ומתדלדלת, לא הצליחה לשמור אותו בתוכה. במפעלי 'חברת העובדים' יש מאזן חברתי לצד מאזן כלכלי וגבלי הקפיד על כך במפעלים שהיה ממונה עליהם". במסיבה דובר בשני פרוייקטים גדולים של חברת החשמל: תחנת הכוח החדשה ובניין המשרדים הראשי של החברה. גבלי, המכהן כיו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל, מצדד בביצוע הפרוייקטים בחיפה, בין השאר כדי להקל על מצוקת האבטלה בעיר. הוא הביע תקוה שאמנם יצליח להתגבר על הקשיים הקיימים במישור הממלכתי למקם את התחנה בחיפה. באשר לבניין המשרדים — הקשיים הם פחותי משקל.

יוסף מיכלסקי

ייבוא

הבמאי הרוסי הגולה, יורי לובימוב, הנעשה עתה בארץ עם רעייתו ובנו בן ה־7, התקבל אתמול בלשכתו של ראש עיריית חיפה אריה גוראל ושוחח עמו על כוונתו להשתקע בחיפה. לובימוב, הנחשב לאחד הבמאים החשובים בעולם בתחום הקלסיקה, אמור לביים בעונת התיאטרון הבאה מחזה בתיאטרון „הבימה" ואת המחזה „ליבו של כלב" בתיאטרון העירוני של חיפה. לובימוב סיפר כי התאהב בנופה של חיפה ובאורח החיים בה וברצונו להתגורר בה. מכאן, אמר, יצא לניהול בימוי באירופה ובארה"ב. הוא חתום כבר על חוזים לבימוי בתיאטראות ובתי אופרה ברחבי העולם עד שנת 1992. גוראל התעניין באיזו מידה יוכל הבמאי הרוסי לתרום מנסיונו ומכישוריו לתיאטרון העירוני בחיפה ואמר כי ישקול בחיוב העמדת דירה בעיר לרשות האמן ומשפחתו אם תכניותיו אכן יתמזגו עם הקהילה האמנותית בעיר הכרמל.

אילאלה ראובני

שיחת קיבוץ

דיאלוג ערבי־קיבוצי במלאות עשרים שנה למלחמת ששת הימים נערך שלשום בקיבוץ עין־שמר והוקלט למגאזין הוידאו של ברית התנועה הקיבוצית, „עירץ לקיבוץ". בדיאלוג השתתפו אנשי רוח ואינטלקטואלים ערבים משני צידי הקו הירוק וחברי קיבוצים, גם הם מגוש עירון ומתחומי הקו הירוק. בצד הערבי השתתפו, בין השאר: נעים אריידי, משורר דרוזי ממראר, העו"ד המזרח־ירושלמי מוחמד נאסר, לשעבר משפטי שהוא עתונאי תושב נצרת ועורך העתון „אי־סונארה", שתקף את התנועה הקיבוצית על חוסר מעורבותה ומעשיה בנושא היהודי־ערבי ורבים אחרים. בין מייצגי הצד הקיבוצי היה גם אהרון ידלין, מזכיר התק"ם. מנחה הדיון היה הסופר אמנון שמוש ממעין ברוך. לנושא הדיון נקרא „שנאה כבושה" והוא נסב על חשבון הנפש ההדדי של שני הצדדים לנוכח מה שהתרחש בעשרים השנים האחרונות ומיקומה של התנועה הקיבוצית בכל אלה. „המסר שיצא מהערב הזה", סיכם שמוש „הוא שעל התנועה הקיבוצית להפסיק לעסוק בבורסה ולשוב להיות ראש החץ של החברה הישראלית באתגרים העומדים לפניה ובראשם — השלום". הדיון שהוקלט יוצג בקרוב בקיבוצים ברחבי הארץ.

שמעון וייס

תחתוני נסיך

הנסיך צ'רלס מבריטניה נראה משועשע למדי מהמתנה, המביכה במקצת, שהוגשה לו בעת ביקור במרכז מעצבי האופנה הבריטים. המעצבת פני בירד העניקה לו „בוקסר שורטס", תחתוני מתאגרפים, בצבע כסף, והלהיט הלוהט באופנת הגברים לאחרונה.

חן המקום

לכפר נחום הקדומה

התכוונתי לפתוח רשימה זו בכתבי שאם מטיילים באתרים לחוף הכינרת וחם, הרי אפשר לטבול במים הצוננים. בינתיים קרה האסון המחריד של טביעת מעיין אירורכת בגינוסר, הילדה הקסומה שאם משפחתה עשתה עמנו הרבה בחפירות ולא נותר אלא להזהיר מראש עתה ותמיד, להיזהר בכינרת, בים התיכון ובכל מקווה מים בו רוחצים. בל יהיו טיולינו, שנועדו להנאה ולנחת, מלווים בצער, פגע ושכול.

כפר נחום הוא אחד המקומות החשובים לראות את עושרם של יהודי הגליל בתקופת התלמוד. הגישה למקום היא מכביש טבחה — גשר אריק (שעל הירדן). האתר הוא ברשות המנזר הפרנסיסקני, שחוקריו גם חופרים במקום. שעות הפתיחה 4־8. הכניסה אסורה במכנסיים קצרים ובכתפיים חשופות.

כפר נחום הוא יישוב הנזכר בברית החדשה כמקום בו פעלו ישו ואחד משליחיו, פטרוס הדייג. היה זה יישוב עשיר, ששרידיו נחשפו באיזור בית הכנסת וממזרח לו, בתחום המנזר האורתודוקסי (בו חופרים בשנים האחרונות וסיליוס צפירים ומיכל פלג, מטעם אגף העתיקות). עושרו של היישוב מתבטא בפארו של בית הכנסת. זה בנין גדול ויפה, בנוי כולו אבני גיר בהירות, למרות שבתי היישוב בנויים מאבן הבזלת המקומית, הכהה.

היה זה בית הכנסת היפה ביותר מכל אלה שנתגלו עד כה. יש לו מבנה של בסיליקה, כלומר אולם בעל שלוש שורות עמודים בצורת ח, המפרידות את הללו לאולם תוך ולסיטראות צד. על העמודים היו כותרות קורינטיות. לאורך הקירות יש ספסלים. מצפון לבניין שרד גרם מדרגות מובילות לקומה השנייה. מהסיטרה המזרחית יש מעבר ובראשו משקוף מעוטר אל רחבה צדדית, בעלת סטווים מקורים משלושה צדדים. גם בה מונחים פריטים ארכיטקטוניים, בהם משקוף גדול, ועליו תבליטים. רחבה זו היא יחידה במינה בבתי הכנסת הקדומים. זו מעין חצר ששימשה את הציבור, הן למיפגשים ואולי ללימוד ותפילה בצד האולם הראשי. יש לזכור שמבנה בית הכנסת הוא משוחזר. השחזור נעשה בשלבים ובאחרון שבהם הוקמו מחדש פתחי החזית של בית הכנסת.

בית הכנסת היה מפואר בפנים ובחוץ, כפי שהדבר מתבטא, למשל, במשקופי שלושת הפתחים בקיר החזית שבדרום, הפונה לירושלים. על הפתח הראשי היה מתואר עיט בעל כנפיים פרושות ובצדדיו זיזים תומכים (קונסולות) מקושטים בדקלים. במשקוף השמאלי היו מתוארים שני אריות (?) הקל. במשקוף הימני שרדו תיאורי דקלים אחרים. ריבוי הדקלים יכול להעיד על שכיחותם במקום זה בימי קדם. בכל המשקופים הושחתו דמויות האדם ובעלי החיים, בידי שוברי צלמים, אולי בעקבות הצו של יאזיד השני, 721 לספירה.

מספר רב של אבנים שקשטו את הבניין מרוכזות בסמוך לכניסה לאתר ואין לדלג עליהן — הן כוללות אבני כרכוב מעוטרות במקלעות צמחיות, שבתוכן ציורי פירות, עופות ובעלי חיים. יש משקוף שעליו תבליט של ארון קודש. בין העיטורים יש גם סמלי מגן דוד ומגן שלמה (כוכב מחומש) שאז היתה להם כנראה רק משמעות עיטורית. על אבן אחת יש תבליט של עגלה, דמות ארון־קודש של בית כנסת, אולי תיאור של עגלת ארון הברית, כמסופר במקרא. בתוך הבניין ראויה על אחד העמודים כתובת יוונית: "הורדוס בן מוקימוס ויוסטוס בנו הקימו עמוד זה יחד עם ילדיהם". בכתובת ארמית על עמוד אחר, בריכת האבנים, נאמר: „חלפו בר זבידה בר יוחנן עשה את העמוד הזה. תהיה לו הברכה". על עמוד בבית הכנסת חרותה כתובת לזכר הנזיר אורפאלי, שחקר במקום בשנות ה־20.

בדור האחרון נחקר הבניין בידי הנזירים הפרנסיסקנים, שקבעו, בניגוד למקובל שזה בית כנסת בן דרש ישן, או אולי מאוחר קצת יותר — כי הבנין הוקם בסוף המאה ה־4 — ראשית המאה ה־5.

עיטור דקל על קונסולה בבית הכנסת בכפר נחום

זאת, לפי גילוי אלפי מטבעות מתחת לרצפת בית הכנסת. מתחתיו אכן גילו בית כנסת קדום יותר, בנוי אבני בזלת.

ממערב לבית הכנסת יש ריכוז אבנים מעוטרות, בהן כותרת שעליה חקיקת מנורת שבעה קנים ועוד אבן שעליה תבליט מנורה. מדרום לבית הכנסת נחשפה כנסיה מתומנת (בעלת שמונה צלעות) ומתחתיה מה שהפרנסיסקנים חושבים שהוא בית פטרוס. בשטח מונחות עשרות אבני טחינה וחלקי בית בד, המעידים על כלכלת היישוב.

אפשר לערוך ביקור באתר סמוך — טבחה, עין שבע. הכנסיה הביזנטית שלה שוקמה לפני שלוש שנים. היא יפה ומאפשרת לערוך השוואות על הדמיון והשוני בין בית כנסת וכנסיה מאותה תקופה עצמה.

•••

עם תחילת הקיץ, החום והקרצים יוצא המדור לחופשה, עד לתחילת הסתיו. בעל המדור ישמח לקבל תגובות, הערות והצעות של הקוראים, לקראת תכנון עונת הטיולים הבאה.

מהר ב ידיעות אחרונות
נאפסו מדבר

„ידיעות אחרונות" רכש את הזכויות הבלעדיות לפרסום סיפורו האישי של הקצין הצ'רקסי, לרבות היומנים שהוא כתב בכלא
גורודיש: תכננתי לרצוח את דיין

אדם ברוך ביקר ברפובליקה של מרכז אפריקה אצל האלוף (מיל.) שמואל גונן שהודח מפיקוד דרום במלחמת יום הכיפורים
אומר גורודיש: „הייתי יורה בו, ישר בין העיניים. הוא הוציא להורג אותי ואת דדו, כדי להציל את עצמו. אני 9 שנים בג'ונגל, אך אחזור לישראל ואגלה את האמת"
7 ימים של השבוע —
מוסף למזכרת: 1967—1987

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב:
נוה ישראל — נוה ישראל 11 — 226545
קופת חולים כללית — אמסטרדם 7 — 225142
ירושלים:
צרפתי — גילה — מול המפגש — 766943
חיפה:
הנשיא — שד' הנשיא 33 — 333312
פתח־תקוה:
סופרפארם — שפירא 43 — 909050
בני־ברק — רמת־גן:
ירושלים — ירושלים 62 בני־ברק — 788515
המגן — ביאליק 30 רמת־גן — 723674
בת־ים — חולון:
מוזר — חביבה רייך 20 בת־ים — 583583
הודי — סוקולוב 70 חולון — 842433
רעננה — כפר־סבא — הוד השרון:
קופ"ח שרולי — א. יפה, רעננה

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא — 03-284649
בימים א' — ה' מ־21.00 עד 23.00

לחברנו דוד פרהצור ורעייתו
להולדת הנכדה
ברכת מזל טוב
ועדת העורכים

דבר של היום הוא דבר חדש

לפני 60 שנה

תביעות העבודה בנס ציונה

שלשום התאסף קהל רב של פועלים מחוסרי עבודה במטבח הפועלים בנס ציונה לדון על מצבם הקשה של פועלי המושבה. משם הלכו בהמון לישיבת המושבה והשלחת בת שלשה נכנסה פנימה, כשקהל בן 300 איש צבא על הדלתות והחלונות. המשלחת דרשה עבודה עברית וציינה שיש באפשרותה של המושבה לפתור את שאלת חוסר העבודה לחדשי הקיץ. ועד המושבה הבטיח לקרוא לאספה כללית של אכרי נס ציונה והכריז על רצונו האמתי לשאת בעול המצב לפי כחותיו.

איסור על שנוי־שמות בהונגריה

מיניסטר הפנים בהונגריה פרסם פקודה שלפיה אסור לזר לשנות את שמו לשם הונגרי, אלא אם פעל איזו פעולה יוצאת מן הכלל לטובת המדינה. פקודה זו מכוונת ביחוד ליהודים.

לפני 40 שנה

שלב חדש בציד מעפילים

גיברלטאר. אנית קיטור בת 497 טון בשם „קולני סריידר" הגיעה בשבוע שעבר לגיברלטאר כשהיא מניפה דגל קוסטאריקה. האניה נעצרה והיא עוגנת עתה ליד המזח הצפוני. הידיעה על מעצר האניה נתקבלה שעה קלה לאחר שנתפרסמה הודעה כי ניתן תוקף לפקודת חוק בדבר מעצר אניות שחושדים בהן כי הן משמשות להסעת עולים בלתי חוקיים לארץ ישראל.

ג'מאל חוסייני משמין

לונדון. הערבים פתחו במערכה להשחרת פני ועדת החקירה של האו"ם לא"י. ג'מאל חוסייני אמר לסופר „מנצ'סטר גארדיין" בקהיר: „השפעתם המדינית של הציונים ברחבי העולם חזקה מדי בשביל איזו ועדה לקביעת עובדות שהיא, חזקה מדי בשביל העובדות".

הספר לכובע רחצה ישן

כאן, בבית־החולים הסיעודי, רוחצים אותנו מדי בוקר.
בוקר אחד רוחצה אותי היה. ראתה את כובעי הישן ואמרה: „מחר אקנה לך כובע חדש".
למחרת נכנסה לחדרי ובידה כובע חדש.
כובע יפה, צבעו לבן כחלב והוא זרוע פרחים קטנים בצבע תכלת. אכן, מרנין הוא במראהו הרענן.
„את הישן נזרוק לפח האשפה", אמרה ויזה בשמחה.
ופתאום ראיתי והנה כובעי הישן מושלך בזלזול אל תחתית הפח.
ופתאום התחמץ לבי.
היה מונח שם בין שיירי מזון ורסיסי זכוכית וגרגרי עפר, ובדלי סיגריות מרוחים באודם שפתונים. אמנם נכון שמרופט היה, וכשחבשתי אותו ירד וכיסה את עיני ואת אפי ועד לשפתי הגיע. לא הועילה גם הסיכה שהדקתי לקצותיו. ומכל עבריו נתלו קרעים קרעים, כעין ציציות המשתלשלות מארבע־כנפות של חרדים. וצבעו, שהיה בראשיתו צהוב כחלמון הביצה, דהה ונראה מלוכלך וחסר כל צבע. אך הוא שרת אותי באמונה שנים בה רבות ועבר איתי גלגולים לאין ספור.
יחד ביקרנו באילת ועד שארם־א־שייח' הגענו. גם במכון התת־ימי ביקר איתי והציץ אל הדגים המוזהבים המתרוצצים במים, בין אלמוגים ושושנות־ים.
גם ב„בית־דמו" היה איתי ואף בגן־הנדיב בין הוורדים רבי הצבעים.
ב„מכטחים" בזכרון יעקב, השקיף יחד עימי אל בריכות הדגים המשתרעות לרגלי ההר. ואף לכינרת הגיע, שם נהנינו שנינו ממראה הימה הקטנה והיפהפיה שלנו, שמן ההר ניתן לראות כי אכן צורת כינור לה. ולגליל הגענו, לנוף המיוער במעלות. ומשם טיילנו יחד לפקיעין ולהר מירון המתנשא מלא הוד על שני גבנוניו.
חבשתי את הכובע החדש והנאה, ואכן הוא יושב היטב על מצחי, ואינו מגיע אפילו עד גבות עיני.
אבל הוא זר וקר ומנוכר.
לפתע גיליתי את אהבתי. במאוחר, כרגיל.

חמדה לויטמן

האנשים שמאחורי „אנוש"

מפגועי־נפש, מאושפזים־לשעבר, העמלים על שיקומם העצמי וקבלתם לחברה במסגרת מועדונים שמפעילה העמותה. אך במועדונים אין די. עזרתו של הציבור דרושה להסרת הסטיגמה של „משוגע" שדבקה במשתקמים ולגיוס משאבים להקמת כפר־עבודה למענם

מאת ניצה גורביץ'

כשהגיע יוסי תירוש לעבוד ב„אנוש", לפני כחמש שנים, היה לו הנושא שבו מתעסקת העמותה – בריאות הנפש – עולם זר ולא מוכר. שלא כמו רוב מתנדבי העמותה, לו עצמו לא היה כל מגע אישי עם הנושא. לא עבר זמן רב, ומתפקיד חבר ועד הפך ליו"ר העמותה. תירוש, עם היסטוריה צבאית נכבדה ונסיון בניהול כוח אדם בצבא ובאזרחות, מקדיש היום את מיטב זמנו לשיפור פעילותה של העמותה ולקידומה. העובדה שתירוש היום פנסיונר אינה משנה את נטל העבודה היומיומי; כמו השבוע, למשל, שבו מתקיים מבצע הסברה שנתי מטעם „אנוש".

כל השנים, יחד עם התחייבויותיו המקצועיות, עסק תירוש בפעילות התנדבותית זו או אחרת. ל„אנוש" הגיע לאחר שאורח, שהכירו בתפקידו כיו"ר ועדת פס"ח העוסקת בהכנות לשעת חירום, אמר לו: „אני צריך אותך. יש לי מועדון ואני צריך עזרה. בוא ותראה". זה היה סניף רחובות של העמותה. „ישבו שם אנשים נחמדים שנראו זקוקים לעזרה", נזכר תירוש, „אנשים כמו כולנו. וכך התייחסתי אליהם." וכך גם התחילה פעילותו הסדירה בעמותה. לאחר זמן לא רב ביקשו ממנו להצטרף להנהלה, מה שהוביל אותו לתפקיד יו"ר הוועד המנהל, ומאוחר יותר – עם פרישתה של תניתה הורדי, מייסדת העמותה, מתפקיד יו"ר העמותה – נפל תפקיד זה בחלקו.

סוזאן, גם היא מתנדבת ב„אנוש", מתנדבת מהשורה. היא מנהלת את המועדון בסניף בת־ים. בזמנה ארגנה חוג לספרות במסגרת המועדון, שחשף לא מעט כשרונות ספרותיים של חברי המועדון, גם מבחינה יצירתית וגם מבחינת הבנת החומר ופיתוח דיונים ספרותיים מעניינים ביותר. היום מקדישה סוזאן את כל זמנה לפעילות השוטפת במועדון והחוג הוקפא בינתיים. מטרת המועדון, לדברי סוזאן, היא לאפשר למשתתפים לעסוק בכל הפעילויות האופייניות להתכנסות חברתית רגילה.

לסוזאן חשוב שכולם ירגישו נוח, שימצאו שפה משותפת, חברים ועיסוקים מהנים במסגרת המועדון. לא מעניין אותה, למשל, בכלל, מהי ההגדרה הקלינית של בעייתו או של מחלתו של מי מהחברים. היא אינה שואלת ונושא זה אינו חשוב כלל, לדעתה, במסגרת כזו של מיפגש חברתי. סוזאן, אשה צעירה, חמה, דואגת באופן אישי לכל אחד מחברי המועדון, מכירה את כולם ומנהלת איתם קשרים בלתי אמצעיים. יש הרבה מקום לשיפור תדמיתם של נפגעי הנפש בציבור, לדברי חברי העמותה, ויש עוד הרבה מה לעשות כדי לסייע בהשתלבותם בקהילה. אחד הפרוייקטים שעל הפרק: הקמת כפר עבודה למשתקמים, דוגמת המודלים הקיימים זה שנים באנגליה, בשווייץ ובמדינות מתקדמות אחרות.

●●●

„לפני חמש־עשרה–עשרים שנה היתה רק דרך אחת לטפל בחולי נפש: לאשפז", אומר תירוש, „היום, בעזרת תרופות מודרניות, אפשר לדכא חלק גדול מתופעות של מחלות כמו סכיזופרניה דיכאון, או להוציא אנשים ממצב פסיכוטי. הצד השני של אותו מטבע הוא, שקורה, שלפעמים שולחים אנשים הביתה ואין גוף שיכול לטפל בהם. גם בביטוח הלאומי לא הכירו במחלת נפש כנכות. אנשים אלה נפלו בין הכיסאות. תניתה התוודעה לנושא כשבתה חלתה אחרי הצבא. באנגליה למדה על ארגון הדומה ל„אנוש", שמטרתו לשלב את החולה מחדש בקהילה לאחר תקופת המחלה. ישנן בעיות שונות במעבר לקהילה. התרופות, למשל, מצד אחד מרפאות, מצד שני – יש להן תופעות לוואי.

„מטרת הקמת המועדונים היא לאפשר לאיש שיוצא מבית־החולים לבוא לראשונה במגע עם החברה. אנשים רבים שהיו מאושפזים נושאים עימם סטיגמה של 'משוגע', הגורמת להם להתבודד ולהסתגר. היתרון במועדון, שזו חברה של אנשים מבינים, שעברו את אותן הבעיות. שם מרגיש פגוע־הנפש שווה בין שווים ושם הוא גם משתחרר מהלחץ המשפחתי. ישנן, למשל, משפחות התופסות את החולה כמתחזה. פתאום קרה לו משהו. נורמות שהיו לו נעלמו. לדוגמה: מישהו הפסיק לקום בבוקר יום אחד, הפסיק ללכת לעבודה, התחיל להסתכסך עם כולם. המתחים בבית מקשים לפעמים על אנשים, והמועדון מהווה להם מפלט. אלימות כמעט אינה קיימת. במשך חמש שנות עבודתי נתקלתי רק פעם אחת בקטטה בין שני חברים במועדון. הנושא היה, רדיו שהיה פתוח חזק מדי לדעת אחד מהם."

●●●

הנושאים העיקריים בהם מטפלת עמותת „אנוש" הם: מועדונים, תעסוקה ומגורים. לעתים מעוכב שחרורם של נפגעי־נפש מבתי־חולים כתוצאה מבעיית דיור (מספר חולי הנפש המאושפזים היום הוא כ־7,400). מנתוני משרד הבריאות לשנת 1986 עולה כי פיתוח שירותים קהילתיים מביא לירידה משמעותית במספר המאושפזים. משרד השיכון מסייע במציאת תנאי דיור הולמים לחולי נפש. בעייה מרכזית היא, גורלם של פגועי־נפש בודדים, בנים ובנות להורים מזדקנים. כדי להבטיח את עתידם של אלה שואפים אנשי העמותה להקים כפר עבודה למשתקמים. זוהי אחת התכניות החשובות של „אנוש", העומדת על הפרק באופן רציני, ומנהליה מנהלים כיום משא־ומתן על רכישת קרקע למימושה.

בינתיים עוזרת „אנוש" למשתקמים להיקלט במקומות עבודה מוגנים על־אף המיגבלות הנובעות אצלם כתוצאה מנטילת תרופות.

„אנוש" פועלת בשיתוף פעולה מלא עם המוסדות לבריאות הנפש. רוב האנשים מופנים אליה על ידי המוסדות; מיעוטם פונים אליה ביוזמתם. 23 הסניפים של העמותה כוללים סניף ראשון באוכלוסיה הערבית, בדבוריה שבגליל. 150 מתנדבים עובדים בסניפים, ובהם חברים, נכון לאוקטובר 1986, 1265 מאושפזים־לשעבר. מאז אוקטובר 86 נפתחו עוד סניפים והמספר של החברים בהם גדל.

היום, השנה העשירית לפעילותה, מבקשת העמותה את התייחסות הציבור לקשייהם של חולי הנפש במאבקם להשתלבות מחודשת בחברה ולשינוי תדמיתם. יש הרבה מקום לשיפור תדמית זו בציבור, אומרים חברי העמותה, ויש הרבה מה לעשות לסיוע בהשתלבותם בקהילה. הפרוייקט של כפר עבודה למשתקמים, שעליו מדובר, יפעל כדוגמת מודלים שקיימים זה שנים באנגליה, בשווייץ ובמדינות מתקדמות אחרות.

כמי שזכתה בפרס יו"ר הכנסת לאיכות חיים, מצפה העמותה לתרומות הציבור למימון פעילויותיה ולמימוש תכנית בניית הכפר למשתקמים.

מרכז „אנוש", ת"ד 2433 רמת השרון, מיקוד 47216. פרטים אפשר לקבל גם אצל משה דיין, יחסי ציבור, טל' 03־226308.

במסגרת ביקור במועדון „אנוש", שמנהלת סוזאן בבת־ים, שוחחנו עם א., חבר במועדון, בן 28, המתגורר היום בהוסטל עם עוד כמה מאושפזים־לשעבר, הנמצאים בתהליך שיקום. הראיון עימו יתפרסם במדור זה בשבוע הבא.

תמית חזה בת החמש־עשרה וחצי מרמלה היא תלמידה בבית־ספר מקצועי של נעמת. היא לובשת חליפת מכנסיים מכותנה, אחד מהדגמים שעוצבו ונתפרו בידי תלמידות של בתי־הספר המקצועיים של נעמת, ודוגמנו על־ידן בתצוגת אופנה חגיגית, שהתקיימה ביום א' השבוע במלון דן בתל־אביב, לרגל פתיחת מגבית נעמת השנתית. הכספים שייאספו במגבית מיועדים לאחזקה ולפיתוח ההכשרה המקצועית בנעמת.

נשים מישראל לוועידה במוסקווה

משלחת של נשים ישראליות מכל גוני הקשת הפוליטית, תשתתף השנה בוועידת הנשים העולמית שתיערך במוסקווה ביוני השנה, כך מסרה „תנועת נשים דמוקרטיות בישראל". בין הנוסעות: נציגות ארגונים ציבוריים שונים, חברות כנסת, חברות תנועת נשים דמוקרטיות – יהודיות וערביות ועוד.

הוועידה נערכת ביוזמת הפדרציה העולמית של נשים דמוקרטיות וסיסמתה: „לקראת שנת 2000 – ללא נשק גרעיני, לשלום, לשוויון זכויות והתפתחות". ישתתפו בה למעלה מ־2000 נציגות מרחבי העולם. תהיה זו ועידת הנשים העולמית הגדולה לאחר ועידת עשור־האשה בניירובי (1985) ומטרתה: להיאבק לביצוע ההחלטות החשובות בדבר ביטול כל צורות האפליה נגד נשים וקידום הנשים בכל שטחי החיים. הנושאים בוועידת מוסקווה ילובנו בוועדות ובסדנאות, בדיאלוגים ובדיונים.

אידי לונג
ממליץ ולהיפך

דרכון לבטחון

יש דברים, שתמיד יש לך ואין לאחרים, למשל – חוש הומור.
ויש דברים, שתמיד קורים לאחרים ואף פעם לא לך, למשל – לך אף פעם עוד לא גנבו את הפספורט ואת הכסף ואת כרטיסי האשראי כשנסעת לחו"ל. תמיד זה קרה למישהו שאתה מכיר.

אבל זה לא משחרר אותך מהפחד והדאגה שזה עלול לקרות גם לך.
לא עוד!
לאון רגון בע"מ מייבא נרתיק מיוחד בדיוק בשביל זה, שצבעו חום, הוא גדול מעט מדרכון ישראלי, שטוח, כמעט ללא נפח ותולים אותו על הצוואר מתחת לחולצה. זה גם לא עולה הרבה, רק 15 ש"ח, אבל אל תראה את הידיעה הזאת לגנבים, שלא ידעו איפה אתה מסתיר את הכסף.

הקץ לקיפוח

סוף סוף – סינורים חד־פעמיים לתינוקות. ולמה אני אומר סוף סוף? מפני שלכל קיפוח יש גבול.
כי הרי אנשים הם חד־פעמיים, נכון?
ובעולם שלנו, האכזרי, הקשוח, נוהגים להשתמש באנשים ולזרוק אותם אחרי השימוש, אז למה דווקא סינורים צריכים להיות לנצח.

אז סוף סוף סינורים חד־פעמיים, מניילון, עם כיס שקולט פירורים, מעוטרים בציורים חביבים ואין צורך לכבס. פשוט – קונים! משתמשים! זורקים!
כמו אנשים...
והקץ לקיפוח ולאפליה.
המחיר: 6.60 ש"ח לחפיסה של 20 יחידות, להשיג ברשתות הסופר־פארם, השופרסל ובבתי המרקחת.

כדורים להורדת הצריכה

תשמעו פטנט להורדת משקל:
לוקחים כדורי „פיברקל" העשויים מסיבי דגנים ופרי הדר.
(לכדורים האלה, אגב, יש תכונה חשובה: הם סופחים לעצמם מים, מתנפחים בקיבה ונותנים לך הרגשה שאתה שבע).
בולעים חמישה כדורים כאלה לפני הארוחה –
ושותים הרבה מים. זה גורם לך להרגיש שבע ואז אתה אוכל פחות.
ואז אתה מוריד במשקל והרי בדיוק בשביל זה מייצרים את „הפיברקל".
בכל זאת מעניין מה היה קורה אם היו נותנים את זה לשחקני כדורגל בזמן שהם רעבים לכדור...
אבל זה לא כ"כ חשוב מה שחשוב הוא שזה עולה 17 ש"ח לשמונה ימי דיאטה וזה מחיר לא גדול בשביל לאכול פחות ממה שהיית רגיל...

אלכוהוליזם: כבר אי־אפשר לעצום עיניים

מאת נעה גל

ביתו שיכור? מה ההבדל בינו ובין שתיין או אלכוהוליסט?

פנינה אלדר, עובדת סוציאלית ומזכ"ל האגודה למניעת אלכוהוליזם בישראל, שהגיעה לתפקידה בזכות הרבה שנות טיפול בקרב אלכוהוליסטים, הסבירה את ההבדלים בין שלושתם בהרצאה שנשאה ביום עיון שקיימה המחלקה לרווחת המשפחה והקהילה של ויצו. הראשון, [illegible] גם מדי פעם כוסית משקה אלכוהולי ושתייתו היא תופעה חולפת. השני – הרגלי השתייה שלו עדיין בשליטתו, אולם הם מכוונים לבריחה מן המציאות והוא כבר נוהג ללגום פעמיים או שלוש בשבוע. השלישי הוא זה, ש"עברו" האלכוהולי נמשך על פני עשר וחמש עשרה שנות שעבוד לבקבוק ולנוזל שבתוכו, והוא כבר חייב לשתות כדי לתפקד, משום שגופו דורש זאת. זהו האלכוהוליסט.

בגופו כבר מבחינים בהשפעתו של החומר הכימי (האתנול) על מערכת העצבים, ובניגוד למכורים לסמים, שם התופעה היא מהירה, ההתמכרות לאלכוהול נמשכת על פני שנים ורק כעבור עשר שנים, בממוצע, ניכרות תוצאותיה, כשהגוף לומד ליהנות מהמשקה והוא משעבד את הלוגם.

בישראל יש היום כ־15,000 אלכוהוליסטים. 80% מתוכם גברים נשואים. פנינה אלדר אומרת: הגרעין המשפחתי הישראלי חזק דיו כדי להחזיק את הגבר המכור לאלכוהול בבית. הוא אלים, אינו עובד למחייתו והורס את חיי אשתו וילדיו, אבל המשפחה לא פולטת אותו. ישראל היא אחת המדינות היחידות בעולם שבה מסוגלת המשפחה להחזיק באלכוהוליסט בביתו למשך שנים.

עשרה אחוזים מאוכלוסיית המכורים לאלכוהול הם נשים. כאן התמונה שונה: נשים שאינן מסוגלות לתפקד במשפחה, בודדות עקב ההתמכרות, והן מוצאות עצמן גרושות בודדות, ללא תמיכה. מצבן מעורר אותן להמשיך ולשתות כדי לברוח, כדי לשכוח, ומקשה עליהן את הגמילה.

עשרה אחוזים הנותרים הם הבודדים. כושרם להיגמל נפגע במיוחד.

רק 50% מקרב המכורים לאלכוהול בישראל מגיעים למצב של גמילה מוחלטת. בקרב 50 האחוזים הנותרים רב מספרם של הבודדים.

עד 1974 לא נעשו נסיונות שיקום וטיפול באלכוהוליסטים בארץ. האלכוהוליזם נחשב למחלת נפש, האלכוהוליסטים טופלו בידי פסיכיאטרים ואושפזו במחלקות סגורות של בתי־החולים לחולי־נפש.

מחקר, שנעשה ב־1960 בירושלים ובישובים בסביבתה, איתר 51 אלכוהוליסטים בעיר בית שמש. עובדה זו היתה ראשית תהליך ההכרה בתופעה ובנחיצותם של מוסדות שיקום מאורגנים. באוכלוסיה זו נעשה נסיון ראשון לפנות אל יצר הקיום החבוי באלכוהוליסט – למנוע ממנו את קצבת האבטלה שלו כדי שלא יוכל לספר שהוא קונה בה חלב לילדיו ובעצם לקנות עוד בקבוק עראק, ובנוסף לחסוך לעצמו פרוטות פרנסה תוך קיום עצמאי מכובד.

„פניתי אל השכל הישר של המכורים", אומרת פנינה אלדר. „עבדתי איתם בשיטה מיוחדת שפיתחתי, שאני קוראת לה 'השיטה האקזיסטנציאליסטית'. ניסיתי להוכיח שגם לאנשים האלה – מזונחים, מלוכלכים, אסומים ככל שיהיו – יש שכל ישר ותבונה, ומעל לכל – רצון לחיות, והצלחתי".

על־ידי החזרת כבודם העצמי, על־ידי חיזוק ההערכה העצמית, תשומת הלב וגילוי הטוב והחיובי שבאלכוהוליסט חשפה פנינה אלדר את הרצון לחזור לחיים נורמאליים. „אני לא אתן לכם קצבה, אני אתן לכם בריאות ואתם תרוויחו לקיומכם", אמרה למטופליה. התהליך היה – ועודנו – חינוך לערכים עצמאיים של קיום.

לפני ארבע וחצי שנים הוקם, באזור המרכז, בית־החולים היחיד בארץ לנגמלים, ביוזמתה של פנינה אלדר ובשיתוף עם משרדי הרווחה והבריאות.

הגמילה קשה ומכאיבה. יש לחדול לחלוטין לשתות, ולו כוסית אחת, ובמשך כחודש מאז התחלת הגמילה ממשיך הגוף לעמוד בצורך לשתות ולהתנקות מהשפעת האלכוהול. כוסית אחת בלבד עלולה להחזירו ל„הרגל הישן".

התופעה של שתיה כבילוי רווחת בשנים האחרונות גם בין בני־נוער. 4000 קטינים עד גיל 18 באזור המרכז אותרו במחקר שנעשה על־פי בקשת בית החולים לגמילה. ארבעה אחוזים מהם שותים בקביעות יותר מפעם בשבוע.

„אלכוהוליזם פירושו גזר־דין מוות", אומרת אלדר. "30% מתאונות העבודה בשנה בישראל נגרמות כתוצאה משתיה מופרזת. אנשים לוגמים חצי בקבוק במקום תה לארוחת עשר. לפי המשטרה, כ־100 תאונות דרכים קטלניות בשנה נגרמות כתוצאה משכרות".

כל נגמל מאלכוהול עולה למדינה שלושה מליון ש"ח. הורים חוששים ליצור עימות עם ילדיהם ומשום כך נמנעים להעניש או מלהגיב בחומרה כשהם שומעים שבנם הצעיר מבלה בפאב בערבי שישי באופן קבוע ומפתח הרגלי שתיה. דעתה של גב' אלדר בנושא נחרצת: „יש להגיב באופן גלוי וחד־משמעי ואפילו במחיר קצר בתקשורת עם הנער או הנערה. אין בנושא זה פשרה, או דרך ביניים. יש לחסום את התופעה באופן ברור".

בעשור האחרון מופעלת תוכנית הסברה בנושא ביותר מ־100 בתי־ספר תיכוניים, כדי ללמד את הצעירים את השפעת הצריכה של אלכוהול: לאחר שתי פחיות בירה כבר אסורה הנהיגה במכונית. ארבע פחיות פירושן שכרות, אובדן היכולת הוויזואלית וכושר התגובה המוטורי.

עד שנות השמונים לא השלימו בארץ עם העובדה, שאלכוהוליזם פוגע בכל רבדי החברה, ללא הבדל גיל, מעמד חברתי, או מאפיין סוציו־אקונומי כלשהו. בסקר שנערך ב־1980 התברר, כי 25 אחוז מצרכני האלכוהול הקבועים הם ילידי הארץ, דור שני במדינת ישראל.

המודעות לנושא גברה גם בקרב הרשויות הממלכתיות. היום מטופלים בבית החולים לגמילה 25 אלכוהוליסטים, ועשרה מרכזי־גמילה לטיפול אמבולטורי פועלים במקומות שונים בארץ. בשבעה מקומות ישוב – אשקלון, אשדוד, באר־שבע, חיפה וקרית־שמונה, מגישה הרשות המקומית עזרה לתושביה. בירושלים, ברמת־גן ובחיפה ניתן יעוץ וטיפול ממלכתי בלשכות הרווחה. משרדי הרווחה והבריאות ומרכזי הגמילה משקמים כ־130 משפחות מדי שנה, ע"י טיפול בראש המשפחה המכור לאלכוהול.

„לאחר שהוכחה הבעיה בכל חריפותה והוכר הצורך בטיפול ובעובדה שאפשר להציל כל אלכוהוליסט אם נוקטים את השיטה הנכונה, אפשר להתפנות למניעת התופעה. בעייתו של האלכוהוליסט הנה בעיה אישית, אבל גם חברתית־קהילתית ואי־אפשר להשאירה בידי המשפחות בלבד", סיכמה פנינה אלדר.

מספר הטלפון למתן יעוץ בגמילה – 03־721161.

מריבה טפשית וניכור ממושך

ספר לילד

מאת מאיר בראלי

סיפורו המחורז של אפרים סידון „אוזו ומוזו מכפר קאקארוזו" הוא סיפור טוב לילדים. המסר הכפול שלו הוא, שמריבה טפשית יכולה להימשך גם לאחר שבעלי הריב שכחו את הסיבה הפעוטה; וסופה – ניכור ואי־הכרת הזולת, הגורמים חשדות נוראים. במסר זה אין חידוש מהפכני, כמובן, אולם יש לו משמעות רבה בשביל ילד שלא קרא כל מה שאנו (המבוגרים) קראנו (יש להניח), ואינו מכיר כל מה שאנו מכירים. הוא ייהנה מהסיפור וגם יפיק ממנו תועלת.

המדובר בשני אחים, אוזו ומוזו, שאהבו זה את זה אהבה רבה ויום אחד רבו על שאלה חסרת כל ערך, ומאז התגלגלו הדברים למדון ממושך, [illegible] בין שני ביתיהם, ובכל זאת יש לסיפור סוף טוב [illegible], אחרי דורות רבים, הגיעו להשלמה ולהבנה ואפילו לנישואין.

הניכור, שגרמה החומה, שאחז ומוזו בנו בין דירותיהם, נפרץ, כמובן, בזכותו של ילד קטן, גם הוא אוזו, על שם סבו־סבו־סבו, שהציג סימן שאלה על חכמת המבוגרים וסקרנותו התגברה על הפחדים שבהם הלעיטוהו. מאז כתב אנדרסן את „בגדי המלך החדשים" הבינו סופרים רבים, שעל שטות מוסכמת יכול להתגבר דווקא ילד קטן, טוב יותר מהמבוגרים.

כל זה מסופר בחרוזים נאים, להוציא חרוז עקום אחד (מחצה – חצה) בעמוד כלשהו – איני יודע באיזה עמוד משום שאין מספור לעמודי הספר הזה. המו"ל של הספר הוא הוצאת „כתר" (ספריית „כתר לי" בעריכת אסתר סופר) ואת הציורים הנאים צייר יוסי אבולעפיה, שותפו של סידון לכמה וכמה ספרים.

ילדים כמו גדולים

המפעלים לייצור בגדי ילדים בארץ הולכים ומתרבים. ל„גדולים" (במידות 4 עד 16) מציעה „אופנת קיי" בגדים כמו למבוגרים בסגנונם: אריגים בהדפסים אפריקאיים, דגים, ג'ינס צבעוני וכד'. אלא שלחצאיות ולמכנסיים גומי מאחור כדי להתאימם למבנה גוף ולגילאים שונים.

ב„שילב", חברה ששיווקה עד כה מוצרי תינוקות בלבד, נפתחו גם מחלקות לבגדי ילדים עד גיל שש. בגדי־ים, מכנסיים קצרים, חולצות טי, חליפות, שמלות ואוברולים בגוונים פסטליים.

ורדה צימרמן

"שילב"

„קיי"

הזיקנה – נסיון והרגשה

מאת עירית נחמני

זיקנה איננה שאלה של גיל אלא שאלה של הרגשה. זוהי, על רגל אחת, תמצית של ספרו של ד"ר דוד לוצקי „גרונטולוגיה – מבוא לחקר הזיקנה", שיצא לאור בימים אלה.

חברי הסתדרות הגימלאים, שבאו לערב עיון שהתקיים באחה"צ של יום חמישי שעבר בבית הוועד הפועל של ההסתדרות לרגל הוצאת הספר, מילאו את האולם הגדול מקיר לקיר ישבו בשקט והקשיבו בסבלנות לכל דברי השבח שהורעפו על הספר ועל מחברו.

הספר הופיע בחסות מוסדות מספר: הביטוח הלאומי, ההסתדרות, נעמ"ת, הסתדרות הגימלאים, המחלקה להשכלה גבוהה ומיכללות הגימלאים. וכמספר הגופים כך מספר הדוברים, וכולם כולם הילילו את נימתו האופטימית של הספר ואת מחברו, שהוא בבחינת „נאה כותב נאה מקיים".

לוצקי כותב כי „הזיקנה היא המשך החיים הרגילים תוך שינויים מסויימים בגוף האדם ובתוכן חייו. שינוי זה הוא לברכה או לקללה, הכל בידי האדם". ומה אם האדם חולה? זה בידיו? טוב, שם דיברו, כנראה, רק על הבריאים, ולכן, כאשר אמר מרדכי גני, יו"ר אגודת האקדמאים למדעי החברה והרוח כי „הזיקנה איננה הכנה לקראת המוות כי אם תקופה להתחיל בחיים חדשים עם תוכן", נשמעו הערות של הסתייגות. הקהל שישב באולם לא קונה כל קלישאה: הוא חי את הזיקנה ובעיותיה יום יום ושעה שעה והוא יודע בדיוק היכן נגמרת האופטימיות ומתחילה המציאות.

אבל, כאמור, נערך ערב העיון לרגל הופעת הספר ונועד בין השאר לקדם את מכירותיו. המנחה, שמעון אביזמר, יו"ר המחלקה להשכלה גבוהה ומכללות הגימלאים כרח הסביר בפרוטרוט מדוע כדאי לרכוש את הספר. נכון שמחירו 20 ש"ח וזו הוצאה כבדה לחברים, אבל כדאי להקריב את הקרבן ולרכוש אותו שכן הוא כתוב על נייר כרומו, כריכה הדורה, סגנון קריא, הדפסה מעולה ואותיות גדולות ונוחות לקריאה, מותאמות לקהל הקוראים הפוטנציאלי.

מסע השכנוע האינטנסיבי לא הניב את התוצאות הרצויות כי על הוצאה של 20 ש"ח כבד ספר חושבים הגימלאים פעמיים ולא בכדי.

צעיר הדוברים, יעקב אוניקובסקי, מזכ"ל המה"ר (הסתדרות האקדמאים) טען כי אחת הבעיות היא, איך גיל הזיקנה רואה את עצמו ולא איך החברה רואה אותו ואישש את דבריו בדוגמה אמריקאית: בארה"ב אין גיל פרישה, אתה עובד כל זמן שאתה טוב. הוא רק שכח לציין שבארה"ב אין גם הסתדרות ואפשר לפטר עובדים מהיום למחר גם אחרי 20 שנות עבודה. לכן רק עובדים טובים מאריכים ימים במקום עבודתם, אבל נראה לי לאור מוסר העבודה שאותו פוגשים לפעמים במקומות עבודה בארצנו, חוק הפנסיה יש בו גם תועלת למשק. כי בלעדיו ידבקו במשרותיהם גם עובדים גרועים עד קץ הימים מבלי יכולת לפטרם.

ובכן, חלקו הראשון של ערב העיון, שאמור היה לעסוק ב„זיקנה ובעיותיה בחברה המודרנית", הפך לסידרה של דברי ברכות ונאומים קצרים שהקשר ביניהם לבין הנושא היה רופף ולעתים מקרי. אוריאל אברהמוביץ, יו"ר הסתדרות הגימלאים הציע להעלות את גיל הפרישה; מאשה לובלסקי, מזכ"ל נעמ"ת שאלה מה המחוייבות של מעצבי המדיניות לקשישים, אם בכלל יש מחויבות כזו, וישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות קרא לעזרה הדדית ממוסדת.

הרצאתו של פרופ' ישעיהו ליבוביץ – „הזיקנה בתודעה האנושית" לא זכתה לאהדה רבה. הפרופ' קנה את לב קהלו כאשר סיפר שהוא בן 85, עובדה שזכתה למחיאות כפיים אוהדות. אולם אופיה הפילוסופי הגבוה של הרצאתו היה, כנראה, למעלה מכוחותיו של הקהל, שהתעייף לאחר שעה וחצי של מלל חצוב. אנשים החלו לצאת את האולם, תחילה בקילוח דליל ואחר כך בזרם הולך וגובר, והכל, למרבה המבוכה, לעיניו של פרופ' ליבוביץ, בעודו מדבר.

מאחורי ישבה אשה שהסבירה: „טוב, מה אתם רוצים? זקנים, צריכים לאכול ארוחת ערב בשעה שבע בדיוק, אז הולכים הביתה". הציצה בשעונה והלכה אף היא.

☆☆ עשור למרכז ספורט ונופש חולון ☆☆

מאת סופר „דבר" בחולון

לפני 10 שנים, ליתר דיוק בסוף שנת 1976 הוחלט במחלקה לנוער ולספורט של ההסתדרות להקים מרכזי ספורט ונופש, כדי לתת תוכן לזמן הפנוי של העובד ומשפחתו. הוגה הרעיון היה לא אחר מאשר מזכ"ל ההסתדרות הח' ישראל קיסר, אז יו"ר האגף לצעירים, נוער וספורט בועד הפועל.

כאשר הרעיון החל קורם עור וגידים הוקמה „החברה למרכזי תרבות וספורט לעובד ומשפחתו בע"מ" בשיתוף עם מרכז „הפועל" אשר תפקידה היה לאתר מקומות יישוב המתאימים לרעיון, לפתח ולהפעיל את המרכזים. ליו"ר מועצת המנהלים של החברה נבחר הח' ישראל קיסר המלווה עד היום את המפעל. כמנכ"ל החברה התמנה הח' א. אלון. הח' קיסר מסכם כיום את פעולות החברה כ„הצלחה חברתית גדולה ביותר" באר־שבע חולון והמרכז הימי בקיסריה נבחרו כיעדים ראשונים להקמת מרכזים ובימים אלו מצטרפים מרכזים חדשים בנס ציונה וברעננה. מרכז הספורט והנופש בחולון החוגג בימים אלה מלאת עשר שנים לקיומו, הינו יוצא דופן כמרכז ספורט חברתי־תרבותי תוסס, גדוש פעילות ואירועים, הפועל 16 שעות ביממה בצורה שוטפת ורצופה.

העובדה שבעיר חולון ומסביב לה הוקמו מועדוני ספורט חדשים והתחרות גברה – לא פגעה במרכז, אשר הרחיב את שטחי פעילותו והפך למוקד הספורטיבי־חברתי של העיר חולון. לימים הוא הפך מודל לחיקוי אשר רכזי ספורט וראשי עיריות ומועצות אזוריות באו כדי ללמוד בו שיטות תיפעול ודרכי ניהול של המרכז המצליח.

המרכז בחולון נבנה על „הביצה של חולון" בסמוך למשרד הרישוי שמבנה הקרקע שלה הוא אדמת חרסית שאינה סופגת מים. קברניטי העיר חשבו אז להקים את „עיר התנ"ך" שתהווה אטרקציה לתושבים ולכל הבא בשערי העיר, אולם לאחר שהתוכניות לא מומשו הוקמה במקום „בריכת הנצחון" אשר היוותה למעשה את אבן הפינה למרכז הספורט הגדול ביותר באיזור.

עשר שנים לאחר הקמתו רשומים במרכז כ־10,000 מנויים המבלים את זמנם במתקנים, דשאים ומגרשי ספורט המשתרעים על 70 דונם כשבעתיד הקרוב ישתרע המרכז על כ־80 דונם. במקום 3 בריכות שחיה כולל בריכה מחוממת ומקורה עם גג חשמלי משוכלל – היחידה מסוגה בארץ בשל רוחבה 20 מ'. כמו כן מצויים במקום 12 מגרשי טניס מוארים, מגרשי כדור־סל, מגרשי כדור־עף, מגרש כדורגל, משחקיית ילדים גדולה, משטח גלגיליות, חדרי כוח, אולם התעמלות, אולם טניס שולחן, חדרי חוגים ועוד. בימים הקרובים יסתיימו עבודות הבנייה של אולם רב תכליתי שישמש את החברים לצרכי תרבות וספורט. האולם יהיה בעל תכולה של 500 מקומות ישיבה, אליו יהיה צמוד אמפיתאטרון וכן מגרש טניס מרכזי עם יציעים ל־400 צופים.

הבריכה היחידית המחוממת והמקורה של מרכז הספורט והנופש חולון

בחודשים הקרובים יחלו עבודות הבניה של מועדון בריאות שיכלול בין היתר גם סאונות רטובות ויבשות, ג'קוזי ואולם מנוחה.

תנופה גדולה קיבל המרכז מאז נכנס יאיר טאו לנהל את המקום. יאיר בן 47 נשוי + 2 תושב חולון הינו איש ספורט ותיק ודמות ידועה בחולון. לשעבר מורה לחינוך גופני, כן היה שחקן כדוריד מצטיין ואתלט מצטיין. את דרכו התחיל במרכז כרכז הספורט בשנת 1977 ובשנת 1982 מונה למנהל בשל כישוריו המקצועיים בתחום הספורט והארגון. השינויים שהנהיג בדפוסי החשיבה בכל הקשור לנוהלים, לתוכן ואיכות החיים תרמו לפופולריות של המרכז ולתפוסה מלאה בכל השנה. על מידת הפופולריות של המרכז בחולון תעיד העובדה שבכל שנה נדחות כ־1000 פניות של מבקשים להיכלל בין חברי המרכז.

יאיר טאו מציין: „המרכז שלנו אינו מתבסס אך ורק על פעילות ספורטיבית אלא גם על פעילות חברתית־תרבותית הקשורה בערכי תנועת העבודה. זו גם הסיבה שחברים כה רבים העידו שהם רואים במרכז את ביתם השני. אחת ההצלחות עליהן מצביע יאיר היא מוסד ערבי הראיונות בנוכחות קהל של יותר מ־2000 איש ולעיתים גם יותר. בערבים אלו מתארחים אישי צבור ומימשל המייצגים את כל גוני החברה על דעותיהם הפוליטיות והחברתיות. כמו כן נערכים במרכז אחת לחודש מפגשים ב מסגרת המועדון לליבון נושאים חברתיים־אקטואליים בשם „רגע חושבים". אלה נערכים בשיתוף עם „מופת" ומועצת פועלי חולון. במסגרת המפגשים האלה מעלים על המוקד נושאים כמו דת ומדינה, רפואה ציבורית, ערביי ארץ־ישראל, הפאשיזם ועוד. למותר לציין כי לערבים אלה מוזמנים מומחים בתחומים השונים ומנחים מקצועיים המנווטים את הדיונים בצורה אובייקטיבית ועניינית.

יאיר טאו אומר כי למרות הפעילויות והחוגים (כ־60 במספר) בתחומי התרבות והספורט, הרי שמחיר המנוי הוא מן הנמוכים ביותר בארץ ולחברי הסתדרות ניתנת הנחה של 20%. לדוגמא: זוג הורים + שני ילדים חברי הסתדרות שילמו השנה 970 ש"ח לעומת כ־1600 ש"ח במועדונים האחרים. המחיר כולל כמובן שימוש במתקנים והשתתפות בחוגים כגון: ריקודי עם, התעמלות, חדרי כוח, כדורסל, כדורעף, כדורגל, קרטה, ג'ודו, יוגה, בלט, אירובי, ביה"ס לאנגלית, ברידג', טלאים, ציור ועוד ועוד.

לרשות המרכז גם קבוצת כדורגל וקבוצות טניס מעולות שאחת מהן העפילה השנה לליגה הארצית של ישראל. במרכז לספורט ולנופש כ־80% מהחברים הינם חברי הסתדרות וניתן למצוא ביניהם שכירים ועצמאים שחלקם נרשם באופן עצמאי וחלקם באמצעות ועדי עובדים.

הדגש במקום, וזאת אפשר לחוש מיד כשנכנסים למרכז, הוא על איכות חיים גבוהה במיוחד בכל הקשור לנקיון, לטיפוח המקום, לסדר ומשמעת כדי לאפשר לחברים ליהנות מהמקום. לשם כך פועלת ועדת משמעת מטעם החברים עצמם העוזרת להנהלה במקום לשמור על היפה והנעים הזה.

מתקני המרכז לנופש וספורט לעובד ולמשפחתו מבוטחים באמצעות אברהם זמירי ושות' סוכנות לביטוח בע"מ, על ידי „ררתם" חברה לביטוח בע"מ מקבוצת „הסנה" – חברה ישראלית לביטוח בע"מ.

לחברי מרכז הספורט והנופש בחולון
ולבני משפחותיהם
לצוות העובדים המסור
ולהנהלת המרכז בראשותו של הח' יאיר טאו
ברכת
מועצת פועלי חולון
להמשך שגשוג והתפתחות
משה רינת
מזכיר מועצת הפועלים

למרכז ספורט ונופש חולון
בחג העשור
שאו מיטב ברכותינו
להמשך פעלכם המבורך
למען תושבי חולון והאזור
י. גולדשטין
מהנדסים יועצים
תכנון מיזוג אויר, קרור, אוורור והסקה
תל־אביב, אנטוקולסקי 13, טל' 03-245017

למרכז ספורט ונופש חולון
בחג העשור
שאו ברכת ידידים חמה
להמשך הדרך
משה רוזנר
וצוות מפעילי המסעדה
★ ארוחות בוקר צהרים וערב ★

למרכז ספורט ונופש חולון
מיטב הברכות
לחג העשור
והמשך שיתוף פעולה פורה
מבני ביתכם
יאיר, אבי ושמוליק
ב.מ.ע. —
שרותי משרד והדפסה
תל אביב, רח' הנגב 4 טל' 03-376180

למרכז
ספורט ונופש חולון
ברכות לבביות
ליום חגכם
עלו והצליחו!!
סולל בונה
מרחב ת"א
הקבלן הראשי בונה הפרויקט

למרכז ספורט ונופש חולון
מיטב הברכות
לחג העשור
מאחל:
אריה קינסברונר
אדריכל

למרכז ספורט ונופש חולון
במלאת עשור
לפעילות תרבותית, חברתית
וספורטיבית ברוכה
עלו והצליחו!
ג'.פי.אי. בע"מ
מתקני משחקים בלעדיים
נס ציונה, אזור התעשיה ב' טל' 08-472166

עירית חולון
לחברה למרכזי תרבות וספורט
לעובד ומשפחתו
להנהלת מרכז הספורט והנופש חולון
ליאיר טאו – מנהל המרכז
ולצוות העובדים
לרגל העשור
שאו ברכתנו
להמשך פעילות ספורטיבית־חברתית מהנה
פ. אילון
ראש העיר
וחברי מועצת העיריה.

מרכז הפועל
שולח מיטב ברכותיו
למרכז ספורט ונופש חולון
לצוות העובדים ולהנהלה בראשותו
של הח' יאיר טאו
לרגל העשור
יצחק אופק מזכ"ל הפועל

למרכז ספורט ונופש חולון
שאו ברכה חמה
לרגל חג העשור
עלו והצליחו
אחים לוי
חמרי בנין
חולון, רח' שנקר 65,
טל' 03-854472

ליאיר טאו
ולצוות מרכז הספורט
ברכות ביום חגכם
חברת
זום מחשבים וצילום
חולון, סוקולוב 51,
טל' 03-845672, 03-848051

למרכז ספורט ונופש חולון
להנהלה
ולצוות העובדים
בחג העשור
לפעילותכם המבורכת
שאו ברכת שכנים חמה
להמשך הדרך
מרכז ספורט „השלום"
חולון

פלרינג נאות
תעשיית אריגי פלסטיק
מברך את
מרכז ספורט ונופש חולון
לרגל חג העשור
עלו והצליחו
פלרינג נאות —
[illegible] טל' [illegible]125
רח' עקיבא איגר 28 [illegible]
טל' 03-578082 [illegible]

למרכז ספורט ונופש חולון
ביום חגכם
שאו ברכה
א. שורץ – ג. עמית
ניהול ופיקוח על הקמת המועדון
תל אביב, רח' שפרינצק 5,
טל' 03-255999, 03-217564

למרכז ספורט ונופש חולון
בחג העשור
שאו ברכה חמה
להמשך הדרך
צור נעמן ועובדי המשרד
צור נעמן – יעוץ חשמל והנדסה
תל־אביב, רח' הארבעה 10

„ב.א.א."

(המשך מעמ' 7)

ולמען יהודי ברית־המועצות. היות שאצה לו הדרך סכם שאול אביגור עם שלטונות האוניברסיטה כי את בחינת הגמר האחרונה בהיסטוריה אגיש בכתב בשגרירות במוסקווה תחת עינו הפקוחה של השגריר.

מורי להיסטוריה פרופסור יעקב טלמון שהיה נערץ עלינו הסכים בכל לב להסדר זה. קבענו כי נושא הבחינה יהיה „נפוליאון ותקופתו". בחודשים הראשונים לשהותי במוסקווה כמעט נשכח ממני כל הענין. צללתי בעבודה שנראתה לי כאוקינוס שבו עלי ועל חברי לשחות נגד הזרם ולהגיע ל„ארכיפלג של היהודים".

רק בהתקרב מועד הבחינה התישבתי לקרוא כשני תריסרי ספרים עבי כרס, אשר הבאתי מהארץ, על תקופת נפוליאון.

ביום הקבוע והגדול, יום הבחינה, התישבתי בחדרו של השגריר, ידידי ד"ר אריה הראל שפתח בחילו ורחימו את החותמות האדומות הסוגרות על מעטפה בתוך מעטפה והוציא דף נייר ובו השאלות שעלי לענות ומסרן לידי. התישבתי, העפתי עין על הדף ובבעט פרחה נשמתי. השאלות היו: „תאר את האסכולות הפילוסופיות והספרותיות בתקופת לואי ה־14 והשפעתן על חיי הרוח ועל חצר המלך", וכן „מה היו השינויים במאזן הכוחות האירופי מזמן הקרדינל רישליה ועד סוף תקופת לואי ה־14". נעשה לי חושך בעיניים.

הבינותי כי מורי הטוב הפרופסור טלמון שכח, תוך פיזור הדעת, את ההסכם בינינו והחליף תקופה בתקופה.

מה לעשות? מה לעשות?

קראתי לשגריר וסיפרתי לו בקול נכאים את „התקרית" שקרה לי. התיעצנו איך לתקן את המעוות.

רצתי לחדר האלחוט ואמרתי לאלחוטאים: „אנא, הבריקו לארץ מברק דחוף למשרד החוץ בזו הלשון: ,אל משרד החוץ מחלקת מזרח אירופה מאת המזכיר הראשון אריה אליאב: תמצאו מיד, חוזר מיד, את פרופסור יעקב טלמון במחלקה להיסטוריה של האוניברסיטה העברית בירושלים ותודיעו לו כי שלח אלי שאלות על תקופת לואי ה־14 בעוד שנדברנו על תקופת נפוליאון, חוזר נפוליאון. בקשו כי יעביר דרכם שאלות על נפוליאון ותעבירון אלינו באלחוט למוסקווה'". אמרתי לאלחוטאים: „הענין הולך לי בחיים, הבריקו בלי להצפין אלא בפליין לנגוויץ'" („שפה פשוטה" בלשון האלחוטאים) זה יהיה יותר מהר ותבקשו מחבריכם בירושלים כי גם התשובה תהיה „בשפה פשוטה" ולא מוצפנת. וכך היה. ידידי בירושלים רצו, דחופים ובבוהלים, למצוא את פרופסור טלמון, משמצאו אותו התנצל לפניהם פעמים רבות וחיבר בו במקום שאלות על תקופת נפוליאון.

כעבור שעות מספר יצא מברק לא מוצפן מירושלים למוסקווה שכלל שאלות כגון:

„מה היו ההשפעות הכלכליות של ההסגר הימי הבריטי על האימפריה של נפוליאון?"

מה היתה האסטרטגיה של קוטוזוב בתחילת המלחמה, בזמן כיבוש מוסקווה ובסופה של המלחמה?"

היה זה דבר מאד נדיר כי שגרירות ישראל תשלח ותקבל מברקים לא מוצפנים ועוד בתוכן אשר כזה. יתכן שמישהו מאנשי חולית הק.ג.ב. המצותתים והאמורים לפענח את כל מברקינו קיבל לאחר קריאת המברקים הללו איזה „קריזה" קטנה או נזקק לטיפול פסיכיאטרי.

אני על כל פנים סיימתי את התואר „ב.א.".

★ ★ ★

עברו שנים. בסוף שנות הששים רציתי להמשיך ב„קריירה" האקדמאית שלי. בשיתוף עם כמה פרופסורים מידידי החלטתי לכתוב עבודת מחקר – לשם קבלת תואר שני או אולי אפילו דוקטוראט – על „קהילת יהודי פורט־סעיד מאז קומה".

היתה זאת קהילה קטנה אך מעניינת להפליא, מורכבת מיהודים ספרדים, יהודים תימנים ויהודים אשכנזים. קהילה אשר הקימה מקרבה הן סוחרים גדולים והן רבנים גדולים כמו הרב נסים בנימין בן מסעוד אוחנה אשר תרגם את התלמוד לעברית שוטפת וצחה.

נקשרתי בקשרים מיוחדים לקהילה זאת לאחר שהיתה לי יד במבצע הצלת יהודי פורט־סעיד והעלאתם ארצה במלחמת קדש ב־1956. התחלתי להכין חומר, לרכז תיקים, לראיין אנשים ולערוך רשימות.

אך אז קפצה עלי רוגזת הויכוח הפוליטי הסוער והנמהר שפרץ לאחר מלחמת ששת הימים. ויכוח אשר סחף אותי כל כולי.

החומר הגולמי עדיין בביתי ואני מוכן לתתו לכל מעונין ודורש.

★ ★ ★

בשמונה השנים האחרונות אני מורה. מלמד מבוגרים, חיילים משוחררים ונוער בעיירות פיתוח בגליל ובנגב ובאזורי מצוקה חברתית. בספסים הניתנים לי על ידי מעסיקי: משרד החינוך התרבות והמועצות המקומיות אני ממלא בגאווה כמור „השכלה" את התואר הראשון אשר ניתן לי על ידי האוניברסיטה העברית בירושלים אך איני שוכח לרגע את מורי ורבותי הגדולים אשר הנחו ולימדו אותי בדרכי החיים ובסרנאות הגורל של דורנו.

★ ★ ★

זה כעשרים שנה שאני נאבק בתוך תנועתי מנוער, תנועת העבודה, ובתוך עמי, עם ישראל, בנושאי השלום והשוויון.

דרכי היתה דרך חתחתים מלאה מהמורות בין מעדתי ומוקשים עליהם עליתי אך מאמונתי ודעתי לא הרפיתי ואמשיך להיאבק עליהן כל עוד כוחי אתי.

מר וצר לי כי ממשלת ישראל – ולמרבה האירוניה העומד בראשה מקבל יחד אתי את תואר הכבוד של האוניברסיטה – שמה אבני נגף על דרך השלום תוך פשרה עם שכנינו הערבים ונוקטת בנושא השוויון – שוויון לאזרח ולגר, ללא הבדל דת, גזע ומין – עמדות המנוגדות לתורת האמת והצדק של נביאי ישראל ולמגילת העצמאות של מדינת ישראל.

★ ★ ★

כיום אני עוסק בהקמת קהילית נוער חינוכית־התישבותית בניצנה שבנגב ליד מסוף הגבול הישראלי־מצרי.

תקותי ותפילתי היא כי עוד יבוא יום אשר בו הניצנים ייראו בארץ עת השוויון תגיע וקול תור־השלום יישמע בארצנו.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לבינוי שנקבע בתכנית 1680 ברחוב רבי עקיבא מס' 14 גוש 6917 חלקה 59

תיק בנין 3/121־914
בקשה מס' 870470

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להצעת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסאי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
51294

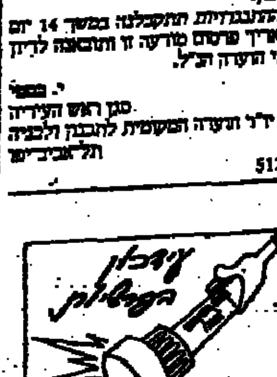

מדינת ישראל
לשכת ההוצאה לפועל
ירושלים
תיק מס' 4868/86

מודעה בדבר מכירת מקרקעין

מוצעים בזה למכירה המקרקעין המתוארים להלן לסילוק חוב בסך 49,285.73 ש"ח + הוצאות המגיע מהחייב עפריה לוי.

לזכות [illegible] המיוצגת על ידי עו"ד [illegible].

על המעונין בקניית המקרקעין להגיש ללשכה זו הצעה בכתב תוך 30 יום מפרסום הודעה זו. ההצעה תפרש את שמו, מענו ומספר הזהות של המציע, את הסכום המוצע, ויצורף להצעה ערבון בסכום שלא יפחת מ־10% מהסכום המוצע (במזומנים או בהמחאה בנקאית לפקודת לשכת ההוצל"פ).

פירוט המקרקעין:
המקום: רח' הרי ארם 16 ירושלים.
מספרי הזיהוי:
גוש 30062 חלקה 73 (כרך 61 דף 175).
השטח:
109 מ"ר

תאור המקרקעין, טיבם ושימושם כעת: על החלקה בית מגורים משותף בן 2.5 קומות (5 חדרים מטבח ושרותים) כמפורט בצו"ד השמאי.

המקרקעין נשומו למכירה כשהם חפשיים מכל חוב עיקול או משכנתא ופנויים מכל מחזיק והנך בסך 150,000 ש"ח כמפורט על ידי ויד [illegible] (הבעלים הנוכחי) אך חופשיים מכל חוב, עקול או משכנתא בסך של 40,000 ש"ח.

בביצוע הרית
מנהל המכירות
בתי המשפט ירושלים
8.2.87

תורכיה ניצלה יכולת מאכזבת של נערי ישראל לנצחון 0:1

נבחרת הנעריים של ישראל איכזבה אתמול קשות, לאחר שהובסה בפאריס ע"י נבחרתה הצעירה של תורכיה בתוצאה 1:0 – (1:0).

יאמר מייד, כי התורכים זכו בנצחון מוצדק, שכן ברוב דקות המשחק הם היו טובים יותר והצליחו לנצל את יתרונם הגופני עד תום.

הנבחרת הישראלית גילתה חולשה רבה לעומת משחקה המשובח נגד דנמרק. הנערים שלנו התקשו לתפקד על המגרש הכבד ונאלצו להיבלע ברוב התיקולים שלהם עם התורכים. יתכן כי תנאי המגרש השפיעו, בסופו של דבר, על יכולתם של הנערים, אבל אלה המלווים את הנבחרת מאז הקמתה טענו בסיום כי היתה זו ההופעה הגרועה ביותר שלה.

פתיחת המשחק היתה שייכת דווקא לישראלים. כבר בדקה השניה ניתנה להם הזדמנות נוחה לעלות ליתרון, אך מוחרד התמ"א מקרוב. כעבור 11 דקות ניתנה גם לססטורוסה הזדמנות נוחה להבקעת שער, אבל גם הוא החטיא מקרוב.

בהמשך עברה היוזמה לידי התורכים. כבר בהתקפתם המסוכנת הראשונה הם הצליחו לעלות ליתרון, לאחר שאוגון בולגם הצליח בדקה ה־16 להבקיע את השער הישראלי.

גם בהמשך היו התורכים טובים יותר וכל ניסיונות הישראלים להציל מפלה עלו בתוהו.

היום תתמודד ישראל מול נבחרת יוון שסיימה בתיקו 1:1 עם דנמרק.

בדירוג אחרי היום השני של אליפות אירופה מובילה תורכיה עם 3 נקודות, אחריה יוון ודנמרק עם 2 נקודות כ"א, ובמקום הרביעי והאחרון מדורגת ישראל עם נקודה אחת בלבד.

שאר תוצאות אתמול: צרפת – סקוטלנד 1:1 ופורטוגל – מזרח־גרמניה 0:1 (בית ב'); צפון־אירלנד – איטליה 1:1 ומערב־גרמניה – צ'כיה 1:1 (בית ג'); נורווגיה – יוגוסלאביה 0:2 וברה"מ – אוסטריה 0:1 (בית ד').

פורטו לעגה לכל התחזיות: הכניעה את באיירן 1:2!

שחקניה האלמונים של קבוצת פורטו מכדורגל חוללו אמש בוינה את הבלתי־יאומן, לאחר שהצליחו לגבור על האלופה המערב־גרמנית הוותיקה, באיירן מינכן, בתוצאה 1:2 (1:0) וזכו בגביע אירופה לאלופות.

60,000 הצופים שנדחסו לאצטדיון הכדורגל של וינה חזו בדראמה שלא נראתה זמן רב במשחקי גמר גביע אירופה. הגרמנים הוליכו בביטחה עד לשלהי המשחק ואז הצליחו הפורטוגלים הזריזים לחולל תוך שלוש דקות את המהפך הגדול.

רבים מחובבי הכדורגל באירופה התאכזבו לפני חודש, כששחקני פורטו הצליחו להעפיל למשחק הגמר, לאחר נצחונם המפתיע על דינאמו קייב. כולם חשבו, כי הפורטוגלים יובסו בנקל ע"י הגרמנים המנוסים.

פתיחת המשחק אכן רמזה, כי כך עומד לקרות. הגרמנים המנוסים פתחו את המשחק היטב ותקפו ללא הרף את שערה של פורטו. היתרון הגרמני בא לידי ביטוי ממשי כבר בדקה ה־24, כאשר קוגל הצליח לקבוע בנגיחת ראש מרשימה – 0:1.

גם לאחר הבקעת השער המשיכו הגרמנים לתקוף ללא הרף את שער יריבתם ולכולם נדמה היה, כי השער השני לזכות הגרמנים לא יאחר לבוא.

באותן דקות קשות לא איבדו הפורטוגלים את עשתונותיהם ובמשחק הגנתי מתוכנן הם הצליחו לרדת להפסקה עם פיגור מינימאלי.

במחצית השניה לא האמינו הצופים למראה עיניהם. שחקני פורטו הצליחו להציג את הגרמנים במערומיהם. במשחק צרפים, שהתבסס על מסירות קצרות, חדרו הפורטוגלים מבעד להגנתה החזירה של באיירן מינכן ולהוכיח לכולם, כי הכדורגל הפורטוגלי חזר לימי הוהד שלו.

הגרמנים, במאמץ רב, הצליחו להחזיק מעמד עד לדקות הסיום. אז הגיע המהפך הגדול. בדקה ה־78 הצליח מג'ר להבקיע בעקב נעלו את השער הגרמני חסר האונים – 1:1.

שחקני פורטו לא הירפו וכעבור שלוש דקות היה זה השחקן שחום־העור, ג'ואר' פילו להבקיע מקרוב את השער הגרמני – 1:2.

באותן דקות נראו הגרמנים חסרי אונים ולא היה ביכולתם להשיב מלחמה שערה. שריקת הסיום נתנה את האות להתפרצות אדירה של שוקי האוהדי פורטו, שלא ידעו את נפשם מרוב שמחה. כוכב המשחק, ג'וארי פילו מיהר להצטלב, כדי להודות לאל על זכייתה הראשונה של פורטו בגביע אירופה לאלופות.

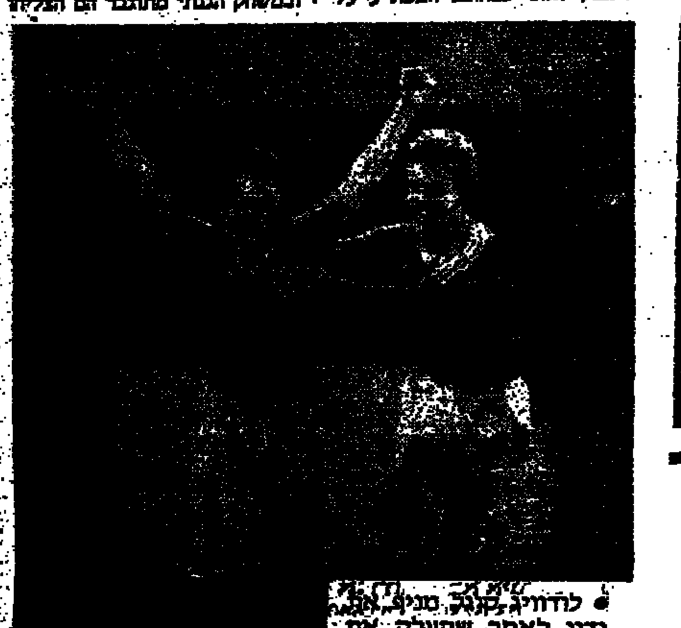

● לודוויג קוגל מניף את ידיו לאחר שהעלה את קבוצת באיירן מינכן ליתרון 0:1 על קבוצת פורטו

● מגן פורטוגלי נתלה על חלוץ באיירן מינכן כבר בדקה הראשונה למשחק גמר גביע אירופה לאלופות, אמש בוינה

מאמנים ושחקנים על הליגה בכדוריד

שילוב זרים יעניק דחיפה מקצועית גדולה קדימה

מאת שמואל קליגר

הדרך הטובה ביותר לסכם את הליגה הלאומית בכדוריד היא להתחיל עם זיו קושניר ולסיים עם אהוד סלע. די במבט חטוף בתעודות הלידה שלהם כדי להבין במה העניין. אהוד סלע, בכיר שוערי הכדוריד של ישראל בן 41, מבוגר בעשרים שנה מזיו קושניר, שחרף גילו הצעיר כבר ידע שנים יפות גם בנבחרת.

אין זה כבר סוד שקבוצתו של סלע, מכבי ראשון־לציון, שזכתה גם העונה ב"דאבל" הכדוריד לאחר שגברה ללא תנאי על היריבה העירונית הפועל ראשון־לציון, נטלה שוב את התואר הנכסף בשל יכולתו הגבוהה של אודי בין הקורות. ממש כמו בכדורסל העיקר בכדוריד היא ההגנה, והשוער הוא, וודאי, מילת המפתח. יכולתו הגבוהה של סלע, כפי שהתבטאה במשחקי הגמר־פייד הביאה, למעשה, את הכיבוציות.

זיו קושניר, שהחל צעדיו ככדורסלן בהפועל רמת־גן, הכיר במוקדם, כי עיקר כישרונו ויכולתו ככדוריד, ועד מהרה חשו שוערים רבים בנחת זרועו. זיו זמן עד מהרה לנבחרת אף כי הוא מככב גם במדי נבחרת הנוער של ישראל. כיום הוא ממקד את עיקר תשומת הלב ככוכב ההתקפה של הפועל ראשון־לציון. באופן טבעי מטרתו המוצהרת היא להכניע את אהוד סלע, אשר שומר עדיין על הבכורה העירונית. כבוד למבוגרים הוא אחרי הכל עדך עליון גם בכדוריד.

זאב זילברברג הוא מאמן האלופה. חרף גילו (35) כבר הספיק לאמן בכמה קבוצות לאומיות, ועתה הוא מאמנו של סלע עימו היה לו העונג לחלק את המישטה גם במדי השחקן. הליגה התקדמה, הוא קובע בפסקנות, שעה שהוא מנתח את העונה, שהסתיימה לא מכבר. לדעתו, המאבקים בצמרת הפכו קשים יותר. אם בעבר היתה זו קבוצה אחת, ששלטה ללא מיצרים, עתה מדובר בתחרות קשה בין 4 קבוצות.

קבוצות כמו מכבי ראשון־לציון והיריבה העירונית, הפועל, וגם הפועל רמת־גן, מכבי רחובות והפועל פתח־תקוה יתנו את הטון גם בעונות הבאות. כל זאת, מבלי לגרוע מאפשרות של הפתעה כמו זו של מכבי ארזים רמת־גן, שגילתה התקדמות. תנאי הכרחי וכל יעבור להתקדמות בענף – הכנסת זרים לכדוריד, לפחות זר אחד בכל קבוצה. שחקנים זרים מיוגוסלאויה, למשל, מרוויחים באוסטריה רק 1500 דולר בחודש ואת זה יוכלו להשתכר גם אצלנו.

זילברברג מצדד גם בשינויים בחוקת המישחק כמו הגבלת זמן ההתקפה לחמישים שניות, אבל גם הוא מסכים שהכדוריד התעדן בהשוואה לכדורסל.

כל הדוברים חורים במיוחד להתפתחות הכדוריד בקרב הנוער, השוחר בדורסל נוכח ההצלחות של קבוצות הייצוג. אהוד סלע שולח אצבע מאשימה כלפי התקשורת, ובפרט כלפי הטלוויזיה, שהתעלמה מכל אירועי השיא של הכדוריד ועשתה "טובה" שלמשחק הגמר המלהיב הקדישה רק שניות ספורות ולא מבוגרות.

המאמן זילברברג מאמין, שהכדוריד והצלחתו הם פונקציה של הישגיות. רק במקומות כמו ראשון־לציון, שבו ראש העירייה נותן דחיפה עצומה להתקדמות הענף, אפשר להצליח. בכך כבשה ראשון־לציון את מקומה של פתח־תקוה. סלע ספקן לגבי סיכויי התפתחות הענף במקומות אחרים. שכן, לדעתו יכול הכדוריד להצליח רק בערים, שבהן נכשלו ענפי הכדורגל והכדורסל.

לסיום הראיון אנו שואלים מה הסוד הגדול של מכבי ראשון־לציון, שרומה, כי הצליחה לחקות בהצלחותיה הרצופות את מכבי תל אביב בכדורסל. התשובה כמו תמיד במקהלה: קיימת תשתית טובה, הניהול המקצועי מעולה, שחקנים טובים, אבל לא רק מתוצרת בית, ואין שום חשש להשלים את החסר על ידי הבאת שחקנים מקבוצות אחרות בעת הצורך כמו מיקי צרפתי ויואב דרוקר, שהובאו ממכבי תל אביב.

התקווה היא, שגם בעונה הבאה נזכה בהמשך השיפור. אולי יבוא הדבר לידי ביטוי בהגברת הכושר הגופני של השחקנים, בהשתתפות רבה יותר בטורנירים בינלאומיים בארץ ובחו"ל, בצמצום מספר הקבוצות מ־12 ל־8 ובהכנסת זרים מבחוץ. מובטח שיהיה שמח גם בעונה הבאה, בפרט כשכבר ברור שאהוד סלע יהיה שם כמו תמיד.

● השוודי מיקאל פרנפורס מלפף את ידית המחבט בהפסקת משחקו נגד הצרפתי טאריק בנהאבילס

ברוקמן ופרידלנדר עוף החול מתעורר

מאת ברוך הנן

כמו עוף החול האגדי, שקם שוב ושוב לתחייה, גם השייטים הוותיקים שמשון ברוקמן ואיתן פרידלנדר אינם נעלמים לגמרי מהמפה. אולי רק זמנית. בעצם, כשאודות סיאול כבר נראים באופק ניתן היה לצפות, ששני השייטים האלה יבערו את האבק מעל הסירה והמפרשים וישובו להיסחף עם הגלים לאולימפיאדה הבאה.

רוח קרב, אהבת שייט, רצון להוכיח ש... – אלה הן הסיבות, שהעלו מחדש את הצמד המצליח ביותר בתולדות השייט הישראלי אל המסלול. עתה, משהם מצויים בשטח, ניתן לצפות לקרב אדיר, צמוד ורווי מתחים על הכרטיס האולימפי היחיד ברגם 470 בינם לבין האחים רן ודן טורטן. מאחור ינסו לעלות על העגלה התאומים אדיר ואלדד עזרא, שהם, אגב, בני דודו של פרידלנדר.

בספטמבר 1985 השתתפו ברוקמן ופרידלנדר באליפות העולם באיטליה וסיימו במקום ה־11 כמעט ללא אימונים. אחר־כך, פשוט, הסתלקו על בהונות הרגליים עד שנוצר הרושם, כי החליטו לתלות את המפרשים סופית על מסמר במחסן. ברוקמן, נשוי ואב לשניים, התקדם במסלול האקדמי וכיום הוא מרצה ודוקטורנט בהנדסה אווירונאוטית בטכניון בחיפה. פרידלנדר הרווק פנה לעסקי מסעדות ופאבים. את החלל מילא צמד טורטן, שהתקדם בהשקט ובבטחה לרמה בינלאומית גבוהה.

בתחילת השנה נתנו אלופי אירופה את חיים ראשון וכעבור חודשים ספורים כבר ראו אותם רושמים הישנים לא רעים בתחרויות האביב בחוף הצרפתי. הטורנירים היו, עדיין, בראש, אולם ברוקמן ופרידלנדר יצאו מעודדים מהעסק. "ראינו, שהעולם לא עשה צעד משמעותי קדימה. נוכחנו לדעת, שיש לנו מה להציע", מרגיש פרידלנדר.

במשחקי הפועל הם שבו ועלו למדרגה הגבוהה ביותר – זו של המנצחים. הפתעה? איש הצוות פרידלנדר בן ה־29 וההגאי ברוקמן בן ה־30 רואים בהישג הזה צעד נוסף בדרך לבכורה המחודשת שלהם. ההסבר של פרידלנדר הוא ברור: "חסרים לנו, אולי, שנתיים של תירגול, אך יש לנו תיאום עיוור, תולדה של 15 שנים משותפות על סירה אחת. כמו שלא שוכחים אף פעם לנהוג כך לא מאבדים את ההתמצאות בים ואת היכולת לנתח את הסירה ולהפיק ממנה מהירות גדולה".

כשפרשו זמנית הם צעדו במרחק ניכר משאר "הלוויתנים" הצעירים. עתה הם מצאו את קו הזינוק ואת המים צפופים והדוקים יותר. פרידלנדר מפרגן לחבורה הצעירה. הוא מציין, כי הקרב החוק, הצפוי ברגם הזה, מפיח בו ובחברו רוח רעננה ומעמיד מולם אתגר חדש, אולי כמו הכיבוש הראשון של הכתר האירופי. "אני מאמין, כי באימונים מסודרים נהיה שוב הצוות האולימפי".

הם ניערו את "החלודה" מעל הידיים ומהציוד ועברו לתפריט אימונים בדוק ומסודר: שני אימונים בשבוע באמצע הדרך, בחוף שדות־ים. למרות העומס בעבודה ובלימודים הם מוצאים את הזמן המתאים כדי לקיים שגרה ספורטיבית מחייבת. פשוט, מתוך מהלוח הרגיל כמה שעות שבועיות והעבירו אותן לחוף הים. "התאהבנו בעסק מחדש", אומר פרידלנדר.

ועם האהבה המתעוררת לתחייה ניתן לצפות לגיבים רושפים מאחורי שובלי סירות ה־470.

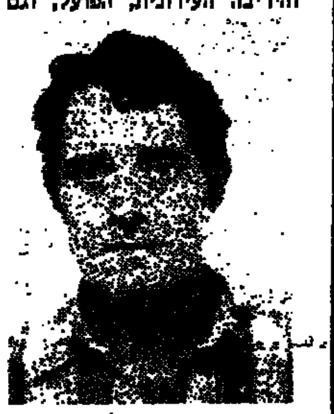

שוער סלע

מצטיין קושניר

נבחרת ברזיל מחר לישראל

מאת שמואל קליגר

נבחרת הכדורגל של ברזיל תגיע לישראל מחר בערב כדי לשחק ביום שני עם נבחרת ישראל. כבר בשבת בבוקר תתאמן הנבחרת האורחת באיצטדיון רמת־גן.

הכנות שתי הנבחרות למשחק המסקרן ייכנסו להילוך גבוה ביום ראשון כאשר יהיו באצטדיון שני אימונים. בשעה 4 תתאמן הנבחרת הישראלית וב־7 בערב יהיה אימון נוסף של ברזיל.

שחקני נבחרת ישראל ייפגשו רק לקראת האימון הראשון וזאת מפני שבשבת יופיעו במדי קבוצותיהם במשחק הליגה האחרון.

ביום ראשון צפוי בואו של רוני רוזנטל מבלגיה. רוזנטל ישוב לבלגיה מיד לאחר המשחק. מעניין יהיה לראות אם רוני נמצא בכושר אירופי כפי שמרווחים באחרונה כלי התקשורת. קיים גם סיכוי לשובו של דניאל ברייליבסקי, שלא שיחק אחרת יוכרע המאבק במשחק השביעי והאחרון ביניהן.

הברזילאים בהלסינקי

נבחרת הכדורגל של ברזיל שזכתה בגביע הנושא את שמו של סטלי רוס הבנות, לאחר הנצחון על סקוטלנד (0:2) בגלאזגו, הגיעה מעודדת להלסינקי, שם תקיים את משחקה הרביעי במסעה הקצר, מול נבחרת פינלנד.

בראזיל סיימה בתיקו 1:1 עם אנגליה ואחר־כך נוצחה בדבלין על־ידי אירלנד ההפסית 1:0.

מהלסינקי ייצאו הברזילאים לישראל, כאן יקיימו את משחקם האחרון מול נבחרת ישראל ב־1 ביוני ברמת־גן.

הנבחרת הברזילאית הרשימה במשחקה בגלאזגו והכל רואים בה את הנבחרת שתופיע ב־1990 בגמר גביע העולם באיטליה. את אחד השערים הבקיע ראי סוקראטס, אחיו הצעיר של הד"ר המפורסם.

מאמן נבחרת בראזיל סילבה אמר: "יש לנו נבחרת צעירה מאד חסרת נסיון אבל ערכנו את המסע, כדי להעניק להם נסיון לקראת משחקי גביע העולם הבאים. אנו רוצים לשלב את המוכשרים שלנו לחטיבה אחת שיעמדו מול משחקם הנוקשה של השחקנים האירופאים".

אלס בפתח תיקו על בורדו

אלס מן הליגה השנייה כפתה תיקו 2:2 על בורדו מחזיקת הגביע הצרפתי בחצי גמר הגביע שהיה באלס. מארסיי ניצחה את ריימס מהליגה השנייה 0:2. היו אלה המשחקים הראשונים בחצי הגמר.

כפ"ס הביסה את בני־יהודה 2:5

מאת ש. ניסן

בני־יהודה נחלה אתמול הפסד. לכל חובבי הסטטיסטיקה אל דאגה. זה קרה במשחק לזכרם של סגן זאב שרון וסמ"ר אסף אלון. הפועל כפר־סבא הביסה באיצטדיונה החדש את בני־יהודה 2:5.

לכפ"ס הבקיעו אלי יאני (2), מאיר נזהר, הלל ושחקן נוער. לבני־יהודה הבקיעו חזי שירזי ואהוד בן־סוסים בבעיטת 11 מטר.

בן־סוסים לא נשמע אתמול מודאג: "ממשיכים להתכונן כרגיל למשחק האחרון בליגה נגד מכבי חיפה. לא יהיו שינויים בהרכב ולא נסגור בנקר. אני מקוה שלא נפסיד ונסיים עונה שלמה בלי הפסד".

שלשום במישחק חצי הגמר של מכבי חיפה מול בית"ר תל אביב.

שתי קבוצות מצפות לפתרון תעלומת הירידה השלישית

48 שעות לפני שבת

מאת ניסן פרידמן

48 שעות לפני השבת האחרונה של הליגה הלאומית לעונה זו נותרה רק חידה אחת בלתי פתורה. מי תהיה היורדת השלישית. בית"ר ת"א, שתארח את מכבי נתניה, או מכבי יבנה, שתארח את הפועל באר־שבע.

נותרה גם שאלה אחת פיקנטית. האם תצליח טבנית האלופה, בני־יהודה, לסיים עונה שלימה ללא הפסד. שחקני השכונה יצאו למשחק קשה נגד הפיינאליסטית, מכבי חיפה.

בית"ר ת"א: הגמר האמיתי שלנו

בית"ר ת"א יכולה להישאר בליגה הלאומית גם אם תפסיד בשבת למכבי נתניה. אך אז היא תהיה זקוקה לחסדי הפועל ב"ש ביבנה. אתמול קיבלו הבית"רים יום מנוחה אחרי משחק חצי הגמר מול מכבי חיפה.

"אנחנו לא לוקחים שום סיכון", אמר קשר בית"ר מאיר יחזקאל, "בעלה על המגרש בהרגשה שמוכרחים לנצח. זה הגמר האמיתי שלנו".

נסים כהן: "אני מאד מקווה שהמאמץ שהשקיעו הבחורים בחצי הגמר לא יפגע בנו. הרגיז אותי לשבת בצד ולראות שלא מצליחים להבקיע שער, בעיקר כשחיפה היתה כל־כך חלשה".

המאמן ראובן כהן הוסיף באופטימיות: "שום דבר לא קרה. לא תהיה שום השפעה על המשחק בשבת. שיחקנו טוב, ואם נשחק ככה נגד נתניה, נישאר בלאומית".

השוער אלי ג'רבי־הרגיע את "הבריזי" המתוסכלים ואמר: "הפסדנו אבל הוכחנו שיש לנו מקום בליגה הלאומית. בפגולים הכל יכול לקרות. אני מאמין שכשבת נתגבר על נתניה".

הבית"רים אינם חוששים מהסיפורים על שאיפות הנקם של מכבי נתניה. לדעתם, רק להם יש מה להפסיד ועליהם לתת את כל הנשמה.

מכבי יבנה: תרשמו לנו עוד 3 נקודות

במהלך השבוע התחלפה תחושת התסכול והעצב בעיר יבנה בתחושה של מתח ודריכות רבה לקראת השבת הגורלית. בקרב שחקני הקבוצה והאוהדים שוררת אמונה כמעט בלתי מסויגת בנצחון ביתי על הפועל באר־שבע.

"הבעיה", כפי שהגדיר אותה הקשר אשר הלפון, "שלא הכל תלוי בנו. אפשר לרשום לנו עוד 3 נקודות ליגה, אבל אנחנו צריכים לחכות ולראות מה עשתה בית"ר ת"א. יש לי הרגשה שהם "יאכלו" תיק קטן נגד מכבי נתניה ואנחנו נישאר בלאומית".

לקראת סוף העונה חזרה מכבי יבנה לתפקד. אף אותות הסערה של תחילת העונה עדיין ניכרים בה. הקפטן ציון יעקב סופו שקיים עתה שקט תעשייתי ואוירה בריאה.

"אם היה ככה בהתחלה לא היינו מגיעים למצב הזה. עובדה שבשבתות האחרונות לקחנו נקודות שהחזירו אותנו לתמונה. יש לנו קבוצה טובה שצריכה לשחק בלאומית".

אימונים מפרכים לנבחרת הכדורסל

מאת משה כהן

נבחרת ישראל בכדורסל נכנסה אתמול למשטר אימונים קפדני לקראת אליפות אירופה, שתפתח בשבוע הבא ביוון. מאימון אמש נעדרו שלושה משחקני המפתח של הנבחרת.

בשעות הבוקר התכנסו השחקנים לאימון כאסקי באולם הכדורסל בחולון. לאחר מנוחת צהרים התכנסו השחקנים לאימון נוסף בחולון. מאימון זה נעדרו לאבן שוסט, אהרון ג'מצבי והאורח לאוסף. בעוד שלמבי גולך להחמיץ את האימון בגלל שהוא חש ברע, בקשו מרסר ולאסוף להשתחרר בגלל בעיות אישיות.

משטר האימונים כולל השכמה בשעה מוקדמת ותזונה מתאימה. המטרה היא לתרגל את השחקנים לקראת משחק הבוקר של האליפות.

גם היום יקיימו שחקני הנבחרת שני אימונים. מחר בבוקר הם יתמודדו במשחק אימון עם נבחרת אס"א ובשעות אחר הצהריים יערך אימון נוסף. ההכנות יסתיימו במשחק אימון מול נבחרת צרפת, שיערך ביום שני.

העולות החדשות יועמדו לדין

מאת משה כהן

קבוצות מכבי נתניה והאליצור רמלה יועמדו היום בערב בפני בית הדין העליון של איגוד הכדורסל בחשד לעבירות על תקנון התשלומים.

שתי הקבוצות, שהעפילו לליגה הלאומית, חשודות בתשלומים מופרזים לחלק משחקניהן. בחודשים האחרונים עקבו חוקרי משרד החקירות של איגוד הכדורסל אחר הנעשה בקבוצות הצמרת של הליגה הארצית.

על סמך החומר שנאסף הוחלט להעמיד כמה קבוצות מהליגות הנמוכות לדין משמעתי.

בשבוע שעבר העמדה קבוצת מכבי ראשל"צ לדין על אותה עבירה ומאמנה הפסידה שתי נקודות ליגה. מעניין יהיה לראות כיצד ינהגו שופטי בית הדין בשתי הקבוצות, שהעפילו לליגה הלאומית.

שטפן אדברג – ה'חלל' הנוסף באליפות הטניס ברולאן־גארוס

גם המדורג מספר 3 באליפות צרפת הפתוחה ברולאן־גארוס במאניס, השוודי שטפן אדברג, "עף" בסיבוב השני על־ידי הצרפתי אריק וינוגראדסקי המדורג 152 בעולם 7:6, 7:6, 7:5.

אדברג נטל את התואר האוסטרלי ב־1985 ו־1986.

המדורג מספר 13 ה"פיינליסט" מאשתקד, השוודי מיקאל פרנפורס, הפסיד בסיבוב הראשון לצרפתי טאריק בנהאבילס 4:6, 6:4, 6:4, 6:0.

עד כה נשרו ששה מדורגים. קודם לכן עפו ג'ון מקנרו (7), יואכים קריק (16), פאט קאש (12) והנרי לקונט (9).

בנשים בקר המדורג שני, ניצח את האורוגוואי דייגו פרז 0:6, 1:6, 5:7. ג'ימי קונורס המדורג שמיני גבר על בראזיצו טוד נלסון 5:7, 2:6, 2:6.

תוצאות נוספות: לואה קורטו (צרפת) – תומאס שמיד (צ'כיה) 5:7, 2:6, 3:6. תומאס מוסטר (אוסטריה) – אולף שסנלונד (שוודיה) 2:6, 2:6, 2:6. מייק דפלומר (ארה"ב) – פטר לונדגרן (שוודיה) 5:7, 5:7, 4:6.

את הנצחון המוזר הושג הצ'כי קרל נובאצ'ק (מנסרוחף ניצח אותו בגביע דייויס), כשהביס את הארגנטיני מן השורה הראשונה, אדואדו בנגוצ'אה 0:6, 0:6, 0:6.

בדי גילברט עמל חמש מערכות, בטרם הפך פיגור לנצחון על היוגוסלאבי ברונו אורשאר 6:1, 5:7, 6:2, 4:6, 4:6. סיידי טילאן (צרפת) – יאן גונארסון (שבדיה) 2:6 3:6 3:6.

הפתעה גם בין הנשים

הפתעה היתה גם בין הנשים כאשר הצ'כית הנה מנדליקובה המדורגת רביעית הפסידה לצרפתיה נטלי הרמן 6:4, 7:6.

מרטינה נאוורטילובה המדורגת ראשונה, ניצחה את הצרפתיה קתרין טנזדייה 3:6, 6:7 והפולניה איבונה קוצ'ינסקה ניצחה במפתיע את האמריקאית מולי ואן־נוסטראנד 2:6, 3:6.

סל בשנייה האחרונה העניק נצחון לבוסטון

סל בשנייה האחרונה ממסירתו של לארי ביוד, העניק נצחון בית לבוסטון סלטיקס על דטרויט פיסטונס 107:108. עתה מוליכה סלטיקס 2:3 בגמר האיזור המזרחי בפליי אוף. היא זקוקה לנצחון נוסף כדי להתמודד פעם נוספת בגמר האנ.בי.איי עם לוס־אנג'לס לייקרס.

בהפועל ידונו בצמצום הליגות

מאת ג.אשר

חברי הפועל בהנהלת ההתאחדות לכדורגל יתכנסו בשבועיים הקרובים כדי לדון בתביעתו של מ"מ יו"ר הנהלה ההתאחדות, עוזיקם מילצין, להקפיא את תהליך צמצום הליגות הלאומית והארצית.

שאול סוירי, יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, הבהיר, כי הפועל צמוד בשלב זה להחלטות מוכירות מרכז הפועל. יחד עם זאת יתכנסו "חברינו" על־מנת להשוב כיצד להשדך לתביעתו של מילצין.

מילצין העלה את תביעתו בפורום של ראשי המרכזים, שדנו בסוף השבוע האחרון במדיניות התשלומים במסגרת ההתאחדות בעונה הבאה.

גם מזכירות מרכז הפועל תאלץ לתת את דעתה לתביעתו של מילצ'ן, שהיא על דעת גוש מכבי־בית"ר.

חברים בהנהלת ההתאחדות לכדורגל מטעם הפועל תומכים בהצעה להקפיא את תהליך הצמצום על־מנת למנוע הגבלה העלייה לליגות הבכירות גם בעונה הבאה.

מילצין הבהיר לא אחת, כי אינו ממהר לעלות את הנושא בהנהלת ההתאחדות. לדידו יש אפשרות לעלות את הנושא גם בחודש יולי שנה זו.

ספרד–ישראל 0:3

נבחרת הכדורעף של ספרד ניצחה את ישראל 0:3 (7:15, 6:15, 9:15) במהלך המוקדם של אליפות אירופה המתקיימת בספרד.

כך או אחרת, הליגה קפצה קדימה. האולמות המקסימים בראשון־לציון ובנס־ציונה בתוספת הניהול המקצועי המשובח בכמה קבוצות, ובפרט בראשון־לציון, עשו את שלהם. על דרך השלילה, היעדרו של מגרש ביתי לקבוצה כמו הפועל רמת־גן היה לה לרועץ והיה הגורם לכך, שהקבוצה לא הצליחה לעלות לשלב הגמר של האליפות. כל המראאיינים ציינו לטובה את הפועל פתח־תקוה, שזינקה לצמרת, ואת מכבי רחובות, שקלטה בצורה מוצלחת את רן בלדר ורמי סקיינר.

רק בכדוריד אפשר למצוא תופעה כזאת, אבל עובדה היא, שכאשר זיו קושניר נולד ב־1966 היה אהוד סלע כבר שלוש שנים השוער מספר אחד של נבחרת ישראל. גם זיו קושניר רואה בסלע מנהיג אמיתי ומצר על כי בקבוצתו, הפועל ראשון־לציון, אין מנהיג כזה אף כי רבה אצלו התקוה, כי יצליח עם קבוצתו לזכות באליפות על חשבון קבוצתו של סלע. היריב גיא והן בלדר.

כדורידני אס"א מול הרוסים

נבחרת הכדוריד של אס"א תתמודד ביום ב' הקרוב בבאקו, רומניה, עם נבחרת הסטודנטים של ברה"מ בפתיחת אליפות העולם לסטודנטים.

הנבחרת, המאומנת ע"י איגור ביאליק, תצא היום לרומניה. בשורותיה כמה משחקני הנבחרת הלאומית כמו ישראל פלטה, אמיר גיא והן בלדר.

בבית הישראלי ישתתפו גם נבחרות ארה"ב ויפאן. באליפות יטלו חלק 16 נבחרות.

המאמן ביאליק מקווה, כי הנבחרת תגלה יכולת טובה אף שסיכוייה קלושים להקדים את ברה"ב ולהעפיל לשלב הבכי של האליפות.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אושלו	12	– 25	נשום
בואנוס איירס	1	– 13	בהיר
הונג קונג	25	– 28	גשום
וינה	8	– 21	מעונן
טוקיו	16	– 21	מעונן
טורונטו	10	– 19	גשום
יוהנסבורג	8	– 20	בהיר
לונדון	10	– 20	בהיר
ליסבון	14	– 22	מעונן
מדריד	10	– 26	בהיר
מונטריאול	10	– 24	מעונן
ניו יורק	11	– 16	מעונן
פאריס	12	– 25	גשום
ציריך	10	– 15	גשום
ריו דה ז'נרו	13	– 22	מעונן
סטוקהולם	4	– 9	מעונן
שיקאגו	16	– 28	מעונן

תל־אביב, רח' בן־יהודה 1, טל. 102620
ירושלים, רח' יפו 50, טל. 235251
חיפה, דרך הים 2, טל. 384655
באר־שבע, רח' האבות, טל. 35202

swissair

פייגנבוים ינהל קרב האליפות מהיציע ברחובות

מאת ג.אשר

יהושע פייגנבוים, מאמן הפועל ירושלים, ינהל את משחק קבוצתו מול מכבי שעריים מהיציע. ביה"ד המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל, בהרכב עו"ד חיים אלחדיף, הרשיע את פייגנבוים בהתנהגות בלתי ספורטיבית בתום משחק הליגה עם הפועל חולון. כמו כן הוטל על המאמן הירושלמי קנס בסכום של 1000 ש"ח.

ביה"ד הקל בעונשו של פייגנבוים בשל עברו הנקי ומסירותו לכדורגל הישראלי כשחקן בינ"ל וכמאמן.

פייגנבוים הופיע בביה"ד וטען, כי הוא איש עם נשמה שמדבר תמיד עם הידיים. שייע אמר עוד, כי התקשר לשדיר עוד במוצאי שבת והתנצל על מה שארע.

ביה"ד לא קבל את טענתו הסנגוריה של פייגנבוים. הוא קבע, כי מאמן הפועל ירושלים התפרץ לעברו של השופט תוך שהוא מנסה לפרוץ את טבעת השוטרים, שסבבו את השופט.

השופט שדיר אמר בעדותו, כי פייגנבוים ריג לעברו בצורה היסטרית, אולם לא בצורה אלימה. הוא טען, כי ידו של פייגנבוים פגעה בו שלא בכוונה.

גם מנהל הפועל ירושלים, שמעון לחמני, הורחק על־ידי ביה"ד המשמעתי ממשחק אחד בפועל. כמו כן הוטל עליו קנס של 1000 ש"ח. אגודת הפועל ירושלים זוכתה מכל אשמה בעקבות האירועים החריגים, בהם הורשעו פייגנבוים ולחמני.

יהודה עמר, קשר הפועל תל־אביב, הורשע בפגיעה בשחקן יריב במשחק נבחרת העתודה מול גלזגו ריינג'רס. ביה"ד הרחיקו משני משחקי ליגה בפועל. עמר ריצה את עונש ההרחקה ולפיכך יוכל לשחק מעתה במדי הפועל לוד.

קבוצת מכבי שעריים נקנסה בסכום של 500 ש"ח בגין התנהגות בלתי ספורטיבית של אוהדים במשחק הליגה מול הפועל חיפה.

כדורגלן הקבוצה, אלי כהן, שהורחק באותו משחק, נענש בהפסקת פעילות משני משחקי ליגה בפועל ועוד שניים על־תנאי. המאמן משה מאירי זוכה מכל אשמה.

אלברט גול, מאמן הילדים של מכבי נתניה, נקנס בסכום של 150 ש"ח.

صكنا من الأصل

هكذا من الأصل

תיאטרון

תיאטרון „לה מאמא": „ירושלים", מחזה מוסיקלי בבימוי אלן סטיוארט. מוסיקה: אליזבט סוודוס. מצודת דוד, 27.5

„ירושלים" של המוסיקאית האמריקאית אליזבת סוודוס אמורה היתה להיות „דיוקן מוסיקלי של יום יפה ומפחיד כאחד בעיר הקודש, לקטעים משירי ירושלים של יהודה עמיחי ומתוך ספר ירמיהו. אבל מרוב קולות (מהם נאים), צלילים בחליל, גיטרה, פעמונים ותופים, תרועות, אור... מתל והלבשות צבעוניות, לא ניתן להבחין ביצירה מוסיקלית בעלת צביון ואופי מוגדרים.

המסכת היומרנית מיוגה בפשטנות מכל הנקלט באוזן, במתכונת ראוותנית של סיום תסוף והמהומה בירושלים בהשתתפות נציגים מהעדות והקהילות, יהודים, מוסלמים ונוצרים.

למרות ההסתייגות אפשר היה להתענג קצת מכמה פרקי זימרה יפים בראש וראשונה של מלכה תגיבי („ענבל"), שרונה יהאר־פרזו (אמא של ריטה), פרטמיגאן מארד (זמרת ארמנית מצויינת מביירות) וחברי תיאטרון „לה־מאמא" האמריקאי. האתר ב„מצודת דוד" נעים ברוח־הערביים הירושלמית.

ישראל דליות

„לה מאמא" במצודת דוד

מחול

מרתה קלארק ולהקתה: „גן התענוגות הארציים", בנייני האומה, 27.5

גן התענוגות הארצי של מרתה קלארק על פי ציור של בוש בביצוע קבוצת תיאטרון־מוסיקה מאהרה־ב היה ערב של תענוג. תבונה, הומור ועדינות חברו למקצועיות ולבגרות של ביצוע.

הדמויות המעופפות לא היו רק טריק בימתי אלא הצליחו במעופן להעביר קשת של רגשות ודימויים. החל בהיתממות המלאכית והמצחיקה דרך החושנות של הגן ועד תחושת האימה של הדמויות האובדות במקום שאינו גן־עדן ואינו גיהינום.

נגנים על הבמה המשתתפים בסיפור וכלים המשמשים כאביזרי תיאטרון, מוסיקה מקסימה והרבה דמיון וחן גרמו לנו לחוויה אמיתית. מומלץ.

גבי אלדור

מוסיקה

תזמורת ליסט: תכנית א': דבוז'ק, ברטוק ומנדלסון. מנצח: יאנוש רולה. אולם הנרי קראון, 27.5

האורחים ההונגרים החלו את סיורם ברגל ימין. האנסמבל המגובש של כלי קשת מייצג סגנון נגינה שאין שומעים מסוגו בארץ לעתים קרובות. התזמורת מצויידת בצליל ישיר וראשוני, משוחרר ממטען של נופך מתקתק. הביצוע מדוייק ושותף. המחולות הרומניים של בארטוק נשמעו באופיים הטוהר עם ניצוצות של חוש מוסיקלי טבעי. השמיניה של מנדלסון, יצירת נעורים גאונית, נישאה מהקשתות והמהמתירים במעוף (בהודוה אמיתיים). כדאי מאד לעשות הכרה עם התזמורת המעולה. קונצרט שני הערב, באולם הנרי קראון (יצירות מאת רוסיני, גריג, וייגר ובארטוק).

„רביעיית טוקיו", מחזור הרביעיות של בטהובן, תכנית אחרונה, אולם הנרי קראון, 26.5

המוציא לאור של בטהובן התנגד להדפיס את הפרק „המזור והקקופוני" – הפוגה הגדולה, שנועד להיות פרק הסיום ברביעייה בסי במול מג'ור אופ. 130. בטהובן נאלץ להשמיטו, באופן זמני, ולכתוב פרק חדש – עליז ומהיר. רביעיית טוקיו, כרביעיות אחרות בזמננו, נשארה נאמנה למשאלה המקורית של בטהובן והחזירה את הפוגה הגדולה למקומה – בסיום הרביעייה.

בצלילים חסרי תקדים, בהעזה ובחידושים, המבטאים את נצחון הרוח האנושית, השלימה הרביעייה האורחת את מחזור כל הרביעיות של בטהובן (באולם מלא, עד אפס מקום, בקהל נלהב). הודות לנגינה המקסימה ברוח צוות, שהמאפיינים שלה הם שקיפות, דייקנות ורעננות, נוכחנו שוב שכל אחת מהרביעיות של בטהובן היא, לפי דרכה, עולם צלילי חדש, שופע בהפתעות גאוניות. אף פעם לא קפא על שמריו ולא חזר על עצמו. נותר רק להביע תודה עמוקה לנגנים הנאמנים על החוויה הבלתי רגילה. אירוע מוסיקלי במקומו, שהעניק לפסטיבל מימד של איכות ותוכן.

ישראל דליות

קולנוע

אבא סטאלין

„נשיקה אדומה". במאית: ורה בלמונט

„נשיקה אדומה", סרטה של ורה בלמונט, הוא ברובו תאור משעשע מגבוה של הקומוניזם הצרפתי ופולחן סטאלין בצרפת של שנות החמישים. הדוגמטיות הסיסמתית של הקומוניסטים הצרפתים מתוארת מנקודת מבטה של תמימונת שטופת־מוח (שרלוט ולנדריי), מלאת זעם מהפכני ושנאת בורגנים. גישה נלהבת זו, של בת 15 בשווה להערצת החבר סטאלין, המיתוס ועבודת האלילים, וכן סלחני ההמוד. קשה לא לצחקק עם היפהפיה הקטנה, שופר קשקשני של סיסמאות גבוהות שאינן מעניינים של הנעורים. זו אפיה של הנוסטלגיה. סופו של דבר היא צובעת את העבר ופגמיו בצבעיה הפוטוגניים, ואם כי סרט זה לועג בדרכו לסטליניזם ולמהפכני שנות החמישים, הופכים סטאלין ופולחן האישיות לזכרון קומי, משפחתי כמעט.

אין לי ספק כי מי שהיה בנעוריו קשור, בדרך זו או אחרת, לאהבה הנרקסית לאבא סטאלין, יצחקק ברחמים עצמיים, אם כי היום, מקץ שלושים שנה, נראה זכרה הישראלי של תופעה חולנית זו, כבמעט ברייני, תופעה מעורפלת באזור הדימדומים. אני זוכר את הפעולות בגן „השומר הצעיר" בחיפה. על הקיר, משני צדדיו של הדגל האדום, היו תלויות תמונותיהם של האבות לנין וסטאלין ובפעולות זכינו לשעשועים חינוכיים, מעצבי דעה, כמו הסיפור המפורסם, נכס צאן ברזל של שליחי הקומונה, על אלוהים ושרי ישראל מרמים זה את זה בגן עדן. זכור לי שאבינו שבשמיים הצטייר אז באור נקלה מאד בהשוואה לאבא סטאלין על הקיר מנגד. באחד במאי, לאחר הרבה משחקים חינוכיים ושיחות נפש ליד המדורה, הגשמנו במצעד ברחוב הרצל את אהבתנו הגדושה. „מי אבינו?" היה אהרלה המדריך זועק לשמיים. „אבא סטאלין", היינו עונים לו כלהט. „מי אמנו?", „אמא רוסיה", היו זועקים הילדים, כולם בניהם של בורגנים חיפאיים שנפלו בידי ליסכים, מארגני קומוניסטים.

„נשיקה אדומה" הוא סרט רומנטי על התפכחות מעיוורון נעורים שכזה. אהבה המסוכנת של האם בפולניה לפני המלחמה (להרן ברניק) משתחרר ממחנה עבודה סיבירי ומגיע אל הגולים בפאריס לנפץ את אגדת סטאלין והצדק הסובייטי. התזמורת מיללת לחנים יהודיים, הגיבורים לוגמים וודקה ופוצחים בריקוד חסידי, והמנהיג ששב מן הכפור מנפץ פתאום את הבקבוק, מסיר את חולצתו, וחושף בפני המאמינים את הצלקות שקעקע בגבו המגלב הרוסי. גם הגיבורה הצעירה תתנסה עוד מעט באכזריות של הדוגמטיים הקנאות, מראה ראשון מגבה הנעורים בנוראותיה של קנאות בלי פשרות לדבר אחד.

ורה בלמונט, במאית יהודיה, מעניקה לפאתוס ההתפכחות גוון יהודי. הגיבורים הם פליטים יהודיים מפולניה, מאמינים פעורי עיניים, ששילמו עבור חלומם מחיר כבד. פאריס רק מכפילה את זרותם ומי שהיה יהודי בלתי־נסבל בפולניה ארץ מולדתו הופך לנוכרי שנוא בעיר האנטישמית. בין הצחוקים, השמאלץ והנוסטלגיה מצליחה „הנשיקה האדומה" לומר משהו אירוני על גורלם המוזר של יהודים מתקני־עולם.

יגאל משיח

„בלוז החופש הגדול" יפתח את פסטיבל הסרטים בירושלים

מדי שנה מבקשים מארגני פסטיבל הסרטים בירושלים לפתוח חגיגית את הארוע בהקרנת סרט ישראלי, ומדי שנה הם נתקלים ברתיעתם של מפיצי הסרטים מחשיפתם המוקדמת לביקורת. השנה החליטו להקדים תרופה, פנו לכמה יוצרים שסיימו את הכנת סרטיהם זה מכבר והקימו ועדה בלתי תלויה בת שלושה חברים לבחור את הסרט שיזכה בכבוד הרם. יש להדגיש שאין לחברי הוועדה קשר לסינמטק, שכן סמנכ"ל המוסד, אילן דה פריז, שותף במפיק לאחד הסרטים המועמדים, זה שנבחר לבסוף. מהסינמטק לא משחררים את שמות חברי הוועדה.

הסרטים שהיו מועמדים: **„פלאש"** (במאי: **דורון ערן**), **„תל אביב – ברלין"** (**ציפי טרופה**), **„ילדי סטאלין"** (**נדב לויתן**), **„לא שם זין"** (**שמואל אימברמן**) ו**„בלוז החופש הגדול"** (**רנן שור**). יוצריהם של סרטים אחרים, שהושלמו ולא נמצאים ברשימה, סירבו להשתתף מהסיבות המסורתיות. הוועדה בחרה בסרטו של רנן שור כסרט הפותח מהטעמים הבאים: „זהו סרט אישי וכן, המצליח להחיות בצורה משעשעת ונוגעת ללב את תקופת מלחמת־ההתשה והדור שנלחם בה". את התסריט כתב דורון משר. כל הסרטים, לבד מ„לא שם זין" יוקרנו במהלך הפסטיבל. חילוקי דעות על תנאי ההקרנה גרמו ליוצרי הסרט ההוא לגרוע את סרטם מתכנית הפסטיבל.

א.ר.

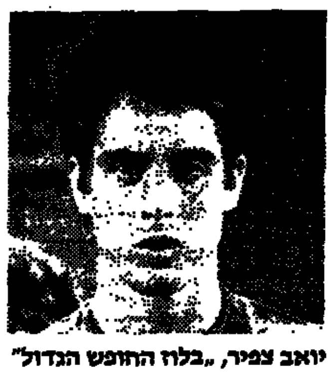

יואב צפיר, „בלוז החופש הגדול"

בקרוב

„פושע, מובטל...וילדה קטנה", „סיפור מהחיים", „בנקו" ו„בילי גלווין", מסוף השבוע בבתי הקולנוע

פייר ריישאר הוא אותו סמרטוט צרפתי שהעשיר את מפיקי סרטיו באופן ניכר, בתפקדו כאסקופה נדרסת, שק איגרוף חברתי, קומיקאי. פרנסים רבים הוא תסריטאי מצליח שכתב לריישאר שניים מתפקידיו המצליחים ביותר („הבלונדיני עם הנעל השחורה" חלקים א' וב') ובמאי המצליח לממש את תסריטיו לשביעות רצון הקהל. ז'ראר דפרדייה, יקיר ישראל, כבר היה לבן בית במשפחה הישראלית, חוץ מזה הוא שחקן מוכשר ופורה עד למאד.

שלושה מצליחנים אלה חברים יחדיו בפעם השלישית בסרט „פושע, מובטל...וילדה קטנה", ובפעם השלישית נלחצים בצרפת ההמונים אצל קופות הכרטיסים כדי לראות מה ריקחו עבורם הפעם. דפרדייה הוא ז'אן לוקא, פורץ מתבגר המשתחרר מתקופת מאסר, מלווה בידידו הנצחי המפקח דורזק (מוריס באריייר). לוקא מחליט ליישר את חייו, נכנס לסניף בנק מקומי כדי לפתוח חשבון בנק קטן הגון. בעודו ממתין בימוס לתורו, פורץ דרך הדלת ריישאר, הלא הוא פרנסואה פיניון, כשלוף מחובל כמעיל גשם מרופט, שהחליט כמר יאושו לשדוד בנק. כשהמשטרה מוזעקת ומקיפה את הבנק, מחליט פיניון ליטול דווקא את לוקא כבן ערובה, ומסבך אותו (למפקח דורזק אין ספק שכל הארוע הוא פרי תיכנון של לוקא) בטרגדיה של חייו, במרכזם ז'אן, בתו פעורת העיניים המסרבת לדבר מאז מתה אמה. המשטרה הדולקת אחריהם אמורה לספק את אלמנט המתח, הזוג המוזר שבמרכז הסיפור את ההומור והילדה התמה את הרגשות האמהיים שבכולנו.

נזכיר עוד את ז'אן קרמה המגלם והמרינר מגילי במצינות היותר משעשעות ואת מישל בלאן, שעשה עם דפרדייה דברים אחרים ב„חליפת ערב" ומופיע כאן בתפקידון.

★

פתאום גילו שם, במקום ההוא בקליפורניה, את הסרטים הקאמריים, האישיים, המשפחתיים. הנרי יגלום הגיש לנו סרט משפחה מגנדר־מרגש בשם „תמיד", בו שיחזור את סיפור גירושיו בפני המצלמות וכעת מעמיד במאי הקומדיות בלייק אדוארדס את רעייתו המתבגרת ג'ולי (פופינס) אנדריוס כדי לגלם שחקנית מתבגרת, בסרט „סיפור מהחיים", שצולם בתוך ביתם הצנוע שלחוף הים. ג'ק למון נקרא לגלם את בעלה הארכיטקט של אנדרוז, בצלמו של אדוארדס, ובני משפחות אדוארדס, אנדרוז ולמון משוטטים על הסט בתפקידים מגוונים.

ההתרחשות כולה נמשכת סוף שבוע אחד, במהלך ההכנות ליום הולדתו ה־60 של אבי המשפחה. אנדרוז חוזרת מהרופא לאחר שנבדקה בעקבות חשש למחלה קטלנית. תוצאות הבדיקה ייוודעו לאחר סוף השבוע והכך מובטחים לנו רגעים קשים של חשבון נפש. האב, הנכשל באחד מגאפויו הרבים, בוחן את חייו והקאריירה שלו, האם את משפחתה והילדים החוזרים הביתה לכבוד המאורע סוגרים חשבונות. כל המרכיבים של מלודרמה משפחתית, שמתפתחים באופן מעט אחר.

★

גם לקראת העשור השישי לחייו נותר ברט ריינולדס סמל הזכריות. ריינולדס, שפם וחזה מתולתל, הוא מקצוען השואב את מיומנות פועלו ממלחמת וייטנאם והגיע הזמן לבדוק את מעורבותה של הוליווד ביזמת המלחמה ההיא. את מעותיו הוא הוסף כדי להגר לאיטליה, לתעלות ונציה. ההשראה לסיפור לא באה מתומאס מאן אלא מויליאם גולדמן, שפירסם עלילה זו בספר הנקרא „חום" ואף עיבד אותה לתסריט. לאס וגאס, בירת ההימורים ההסטרית משמשת רקע לארועי הסרט את „בנקו" ביים ר.מ. ריצ'ארדס.

★

גם „בילי גאלווין" משתדל לספר סיפור מהחיים. הסרט גם חוגג את שובו של קרל מלדן, שחקן אופי רב מוניטין ובעל אחד האפים המרהימים בתולדות הקולנוע, אל המסך. מלדן הוא ג'ק גאלווין, אביו של בילי הנ"ל (לני פון דוהלן), פועל מתכת קשה יום המתקשה לקבל את החלטת בנו ללכת בעקבותיו ולטפס לגבהי שלדת הפלדה של גורדי השחקים הנבנים בבוסטון. גאלווין האב היה רוצה לשלוח את הבן לקולג', לראות אותו מבהיר את צבע צווארונו. הקונפליקט בין האב לבנו, מוכר משהו, משמש ציר של הסרט. שוזר גם סיפור אהבה מיוסר ובלתי נמנע בין בילי למלצרית בשם נורה (פגי קאלב).

התסריטאי־במאי הצעיר (28) ג'ון גריי, עורך כאן את בכורתו.

★

ביקורו הקרב של המוסיקאי האמריקאי פיליפ גלאס, הביא את „בית לסין" להשיב למסכים את הסרט „הגבואצי" („קויאניסקאטסי"), שהוקרן כאן לפני שלוש שנים. הסרט, אוסף דימויים אימפרסיוניסטיים האמורים לבטא יחדיו את האורבניזציה האנונימית של האדם הלבן, מלווה לכל אורכו במוסיקה של גלאס, שניסה לבטא בה גם אלמנטים של שבטיות אינדיאנית. גודפרי רג'יו ביים והסריט רון פריק צילם, במהדורויות משתנות של הרצת הסרט.

אמיר רותם

סולנים צעירים בתזמורת חיפה

הוזמנתי על ידי מנהלי התזמורת הסימפונית חיפה לשמוע קונצרט חגיגי לנוער (ב„בית גלר" בקרית חיים) לסיום הסדרה „מן הנבך", שהוקדשה לעולמו של אדוארד גריג – המלחין הנורווגי הלאומי. הקונצרט נערך בחסותו ובנוכחותו של שגריר נורווגיה בישראל. המנצח והמנחה – אריה ורדי ריתק את מאזיניו הצעירים בהסברים קולעים (ולא ארוכים מדי) על סגנונו האופייני של גריג ועל ההשראה שקיבל מהטבע, מהתרבות ומהמוסיקה העממית של מולדתו. (השמענו קטעים מ„פר גינט", „סוויטת הולברג" וקטעים ליריים לפסנתר).

שימת לב מיוחדת עוררה הפסנתרנית עינת פבריקנט (16) – נערה מוכשרת מאד, שניגנה בטכניקה בוטחת ובהבנה בשלה את הפרק השלישי, הקשה לביצוע, מתוך הקונצ'רטו לפסנתר בלה מינור. פבריקנט היא תלמידת כיתה י"א בבית הספר ע"ש תלמה ילין. הקהל הרב, של ילדים ובני נוער, התנהג כראוי – ללא הפרעות והקשיב דרוך ואף הגיב בהתלהבות.

תזמורת חיפה ממשיכה לארח סולנים צעירים גם בסדרה למנויים (החל מהיום, באודיטוריום בחיפה ובקרית חיים). כסולן יופיע הכנר זאבי שחם (19) שינגן את הקונצ'רטו ברה מג'ור של ברהמס, בניצוח סמנלי פטרבר. שחם, המשרת כחייל בשורות סדיר, זכה ארבע פעמים במענקי קלרמונט ובפרס ראשון בתחרות „האמן הצעיר" של קול ישראל (1985), הופיע עם תזמורות מקצועיות בארץ ולפני שנתיים ניגן בקונצרט מיוחד של קרן התרבות אמריקה ישראל באולם קארנגי בניו יורק לצידם של שטרן וצוקרמן. בסוף החודש עומדת תזמורת חיפה להשתתף לראשונה במופע שעשועון „אלגרו" של הטלויזיה הישראלית, שיוסרט בנוכחות קהל באודיטוריום בחיפה.

ישראל דליות

בעריכת זאב פרי

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.15 מושגים ביהדות: זאת התורה.
08.40 בלי מורות: ביניים חולם.
09.00 ארץ מולדת: בין תורכיה לבריטניה (ב).
09.20 מדעי הטבע (חטה"ב): מרור לרוח.
10.10 אנגלית ה.
10.30 הגיל הרך: רחוב סומסום.
11.00 אנגלית ד.
11.15 ערבית מדוברת ס"ה ת.
11.30 אנגלית ח'.
12.00 מדעי הטבע: פיסיקה.
12.25 אנגלית ס'.
1.00 היסטוריה, העשרה: פרשת דרייפוס 2.
1.30 ספרות: תמר והסביונים.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 קשר משפחתי: שידור חוזר.
3.00 סאו סאו.
3.25 רחוב סומסום.
4.00 תורה: של אבן ושל מלים: מסע אל תור הזהב בספרד.
5.00 ערב חדש. מנחה דן מרגלית.

ערוץ 2

19.00 סרטים מצויירים
19.30 „תצפיות" – מטוס הלביא
20.00 „הקול האנושי" – דרמה עם גילה אלמגור
20.40 פוס.

כללית

5.30 „באותו עניין" – „רשיון נהיגה" מנחה: אלידן אליעז.
6.00 „הנלתיבדליים" – פרק רביעי.
6.25 „מסוקו של מקומי" – מבט מסביב לירושלים.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 למשפחה – שיחה עם הסופר והמתרגם מחמד עינאים על אנציקלופדיה לנוער בערבית; על תכנון משפחה, פיתוח המודעות לקשר נכון בין בני זוג, אמצעי מניעה ועוד; תרגילי יוגה בביצוע איל וחבריו לסטודיו (תרגום לעברית).
7.00 מבט – דיון בענייני השעה (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 מבט ספורט.
8.50 „נקודת חן".
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.35 „דוד בן־גוריון" – פרק שלישי: „ביטחון ישראל וגישושי השלום". פרק זה בוחן ומציג את דרכו של דוד בן־גוריון, החל מגישושיו להבנה ולהשלמה עם מנהיגים ערבים בשנות ה־30, וכלה בקבלת תיק הביטחון בשנת 1947 והשלמותו בענייני מלחמה עד שנת 1956. בראיון שנתן לטלוויזיה הישראלית בשנת 1970 אמר את דעותיו כאורח פרטי על תוצאות מלחמת ששת הימים ועל סיכויי השלום.
10.20 „דמפסי ומייקפיס" – פרק שביעי: „המתאגרף".
11.10 מוסיקה – הפסנתרן ארתור רובינשטיין מנגן את הקונצ'רטו לפסנתר מס' 2 של שופן, בליווי התזמורת הסימפונית של לונדון. מנצח אנדרה פרבין.
11.45 הגיע זמן לשון – נושא הפינה: „חג השבועות אינו נמשך שבועות". חדשות הלילה.

לקראת שידור

מוסיקה – הפסנתרן ארתור רובינשטיין מנגן את הקונצ'רטו לפסנתר מס' 2 של שופן, בליווי התזמורת הסימפונית של לונדון. מנצח אנדרה פרבין, 23.10. ארתור רובינשטיין לא אהב במיוחד לנגן בהפקות לטלוויזיה (בגלל המגעים [illegible] שהם מיטרד). למזלנו, נאות ב־1970 להקליט, למשמרת לדורות הבאים, כמה קונצ'רטים אהובים עליו, עם התזמורת הסימפונית הלונדונית בניצוחו של [illegible] אנדרה פרבין, שהיה המנהל המוסיקלי של התזמורת הלונדונית (כיום הוא מנצחה הראשי של הפילהרמונית של לוס אנג'לס). [illegible] בנגינתו של רובינשטיין, [illegible] בפרק השני [illegible] מהקונצ'רטו השני [illegible] של שופן, [illegible] הקונצ'רטו [illegible] – [illegible] של הפסנתרן האגדתי.

ישראל דליות

קולנוע בטלוויזיה

„ויוה מריה", מחר 22.15. סרט הרפתקאות רב־מעללים, שצולם כולו במקסיקו, בבימויו של הצרפתי לואי מאל. העלילה מספרת על פגישה בין בתו של מהפכן אירי, שמתמחה כמו אביה בחומרי נפץ ובפעולות אנטי־ממסדיות, ובין בדרנית צרפתיה, המתגלגלת עם להקתה ברחבי המדינה. המדינה היא מדינה קטנה במרכז אמריקה, שסוערת במהפכות ובמרידות. שתי הצעירות מצליחות לעבור בשלום הרבה הרפתקאות ולעזור לאיכרים המורדים והמנוצלים. שתי הצעירות נקראות מריה. מריה הראשונה היא השחקנית ז'אן מורו, הרקדנית, ומריה השניה היא בריג'יט ברדו, הצעירה תאירית. שנת ההפקה: 1965. לואי מאל הוא מן הבמאים הבולטים של הגל החדש בצרפת. בארצות הברית עשה בשנים האחרונות את „ילדה יפה" ו„אטלנטיק סיטי".

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – ויולארדי: קונצ'רטו גרוסו ל־4 כנורות וכלי קשת אופוס 3 מס' 10; צ'ימרוזה: קונצ'רטו לחליל, אבוב ותזמורת; מוצרט: סונטה ברה מג'ור, ל־2 פסנתרים ק. 448; צ'ייקובסקי: פנץ קפריצ'וזו לצ'לו ותזמורת; ראבל: ציגאן; דביסי: „חגיגות" מתוך הנוקטורנים, ל־2 פסנתרים; מוצרט: קונצ'רטו לאבוב ותזמורת; ברהמס: מחולות הונגריים.
09.00 קונצרט בוקר – באך: שקון מתוך פרטיטה מס' 2 לכנור סולו (נ. יימס, גיטרה); ברהמס: סונטה במה מינור אופוס 120 מס' 1 לויולה ופסנתר; בטהובן: שלישייה לפסנתר, קלרינית וצ'לו אופוס 11 בסי במול מג'ור; פרדה: רביעייה לכלי קשת, אופוס 121; שומאן: חמישייה לפסנתר וכלי קשת אופוס 44; פולנק: שישייה לפסנתר וכלי נשיפה; סקס ברוך: שביעייה במי במול מג'ור.
11.57 פינת השיר – משירי ילדות.
12.00 מן המרטיה – דבוז'אק: שלושה שירים תנכיים (ג. אמור/ב. סמורק); יוסף דורפמן: סונטה (1970) לכנור ופסנתר (א. שגאורי/ג. זוניס); ליסט: סונטה בסי מינור לפסנתר (ק. ארנא).
13.05 בהאזנה נינוחה – קונצרט של אמנים ישראליים – מנדלסון: סונטה מס' 1 בסי במול מג'ור, אופוס 45 (ג. הראל/מ. בוגרדקה); שומאן: קטעי פנטסיה אופוס 12 (ג. ורסנו); בלוך: סונטה מס' 1 לכנור ופסנתר (א. שלומן/א. סילברג); ברהמס: שלישיה במי במול מג'ור, אופוס 4 לכנור, קרן ופסנתר (ר. קמינסקייזקי/ר. דוסין/ג. נחימן).
15.00 מבנסים.
16.00 אתנחתא – אלן שטרנפילד, פסנתר. – בארוקטור: פוגה בסול מינור; דושק: סונטה בלה במול מג'ור, אופוס 70 „שיבה לפאריס"; י. טל: „אסייני" 1 (1986) – ביצוע בכורה; פולנק: סוויטה צרפתית; גרשווין: 8 שירים.
17.30 קשת של צלילים – לוקטלי: סונטה מס' 10 בסול מג'ור לחליל וקונטינואו; ויואלדי: קונצ'רטו קאמרי לחליל, כנור וקונטינואו; מוצרט: דיברטימנטו ברה מג'ור.
18.00 אנתולוגיה בצליל – מוסיקה קולית חילונית בגרמניה של המאה ה־16.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד – רצף מוסיקלי.
20.30 פסטיבל ישראל – ירושלים 1987 שידור חי של התזמורת הקאמרית ע"ש פרנץ ליסט – באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 3; ליאו ויינר: דיברטימנטו; גריג: סוויטת הולברג; רוסיני: סונטה מס' 1 בסול מג'ור; ברטוק: דיברטימנטו.
23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות (שנה).

רשת א'

15.30 השכלה: היעת לכל.
16.05 ארץ לא נודעת.
17.10 שירים עבריים
17.20 האוניברסיטה המשודרת.
19.05 שער בעניא.
22.05 יש לי חלום.

רשת ב'

18.06 ריקוד.
19.35 השבוע בכנסת.
20.05 שודשים.
22.05 שירים עבריים.
23.05 ביננו לבין עצמנו.

רשת ג'

18.06 קליטן – שבועון פופ.
20.05 לי ולך – שיר וברכה.
21.05 פופ רוק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

15.05 מה אין.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
19.05 שירים מבואן.
19.05 רדיו רדיו (צה"ל 2)
19.50 תיק פלילי – 373/86 – מדינת ישראל נגד ג'ון איבאן דמיאניוק – יומן מיוחד לסיקור ארועי המשפט.
20.05 יעד משודר – מגאזין לענייני צבא ובטחון.
20.05 מבבבבטים (צה"ל 2)
20.55 פינה חמה ללב"י.
21.30 אוניברסיטה משודרת – מבוא לתורת המשפט – מהי בעייה מוסרית?
23.05 קול הג'ז הוא (צה"ל 2)
23.55 שיחות הצות – עם ידיד אגודת „מליץ" דר' חיים לוין.
00.05 ציפורי לילה מבלות.

תל־אביב

אסתר: רימון חי 9.45, 7.15, 5
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
בית לסין: הערפדים (סלח לי אתה נושך את צווארי) 23.15
בן־יהודה: יומן חוף ברייטון 9.30, 7.15, 5
גורדון: נערת ליווי 9.30, 7.30
גת: חנות קטנה ומפריעה 9.40, 7.30
דיזנגוף 1: שיחות מלוכלכות 9.50, 7.30, 5, 1.30, 11.00
דיזנגוף 2: זכרונות אהבה מפירנצה 9.40, 7.30, 5, 1.30, 11
דיזנגוף 3: המורדת 9.40, 7.30, 5, 1.30, 11
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
דרייב־אין: 8 מיליון דרכים למות / חצות – סקס
הוד: יצרים 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): נשיקה אדומה 9.30, 7.30, 5
מתח גבוה 11.30
חן 1: אנשי הפח 9.45, 7.30, 5
חן 2: פשעים שבלב 9.45, 7.30, 5
חן 3: אל תקרא לי לבן 9.45, 7.35, 5
חן 4: הרומן שלי באוקספורד 9.30, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: צבע הכסף 9.45, 7.15, 4.45, 2, 11
לב 1: נירדפי השיק 9.40, 7.30, 5, 2
לב 2: בקצב השעון 9.40, 7.40, 5, 2
לב 3: מלו 9.40, 7.30, 5, 2
לב 4: חליפת ערב 9.50, 7.50, 5, 2
לימור: הפרוטוקול הרביעי 9.30, 7, 4.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מוזיאון: תמיד 9.30, 7.15
מקסים: איש הנצח 9.30, 7.30
פאר (לשעבר אלנבי): משמר פראי 9.30, 7.30, 5
חצות – אבובים לוהטים
סינמה 1: האינספקטור 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: חנה ואחיותיה 9.30, 7.15, 5
סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
סינמטק: 7.15 האנס כריסטיאן אנדרסן 9.30 איש השיש
פאר: סיפורים שסיפרתי לאמא 9.30, 7.30
פריז: בסי בלו 9.30, 7, 11.30 רכבת תחתית
צפון: שם הורד 9.45, 7, 4.30
שחף: פלאטון 9.30, 7, 4.15
תמוז – רמת־אביב: נערת הטלפון והבלש 9.40, 7.30
חצות – קומדיה סקסית בליל קיץ
תכלת: דקה לחצות 9.30, 7, 4.30
תל־אביב: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
בית בר קולנוע תיאטרון: מעריץ אלמוני 10 – 8

ירושלים

אדיסון: מעבר לשיא 9.30, 7.30, 4.30
אורנה: חנות קטנה ומפריעה 9.15, 7.15, 4.30
אדיסון 1: הפרוטוקול הרביעי 9.15, 7, 4.30
אור 2: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.15, 4.30 / 23.15 הבוגרים
אור 4: ג'ק פלאש המקפץ 9.15, 7.15, 4.30 / 23.15 מסיבת רווקים
אור 5: יצרים 9.15, 7.15, 4.30 / 23.15 גולאג
אור גיל: אנשי הפח 9.15, 7, 4.30
בית אגרון: היפהפיה והיוהן 4.30
6.00 ראסכי ג'יימס
7.45 התפוז המכני
10.15 מונטי פייטון – משהו שונה לגמרי
חצות – אינדיאנה ג'ונס
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: האינספקטור 9.30, 7.30, 5.15
כנסיה: שם הורד 9.30, 7, 4.30
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15
סמדר: פלאטון 9.15, 7
עדן: יומן חוף ברייטון 9.30, 7.30, 4.30
רון: דקה לחצות 9.15, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: פסטיבל ישראל

חיפה

אורה: שם הורד 9, 6.30, 4.30
אורלי: קיץ 9.15, 7
אמפיתיאטרון: פלאטון 9, 6.30, 4
ארמון: רימון חי 9.00, 6.45, 4.30
חן: בסי בלו 9.00, 6.45, 4.30
עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.10, 6.45, 4.15
עצמון 2: שיחות מלוכלכות / עצמון 3: שמיני בין לטורה
פאר: קרוקודיל דנדי 9, 7, 4.30
קריטאון: שכנוע עדין 9.15, 7, 4.30
רון: מעבר לשיא 9.10, 7, 5
רב־גת 1: חנות קטנה ומפריעה 9.15, 7, 4.30
רב גת 2: בקצב השעון 9.15, 7, 4.30

קרית חיפה

מטרו: ג'ק פלאש המקפץ 9.15, 7, 4.30
סביון: פשעים שבלב 9.15, 7
אורות: פלאטון 9.30, 7, 4.30
בית העם: חליפת ערב 9.15, 7
היובל: הבוקר שאחרי 9.15, 7
ניצן: שמיני בין לטורה 9.15, 7, 4.30

אשדוד

אסתר: נער הזהב 9.30, 7.15
אשדור: הרומן שלי באוקספורד 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: פלאטון 9.30, 7, 5
כנסת: בלא הנשים 9.30, 7.15
רחל: ללא רחמים 9.30, 7.15, 4.30

באר־שבע

קרן: מעבר לשיא 9.30, 7.30, 5

הרצליה ורמת השרון

היכל: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
כוכב: האוצר מארץ האש 7 / הזהב 9.30
4.00 הבובות כובשות את הוליווד

עפולה

כוכיתודים: יומן חוף ברייטון 9.30, 7

חולון, בת ים

ארמון: נערת הטלפון והבלש 9.30, 7.30
גורל: רימון חי 9.30, 7.15
מתנ"ס קרית שרת: 9.30, 7.15 הבל הברומטי
4.00 תעתוע שומר הקף
סביר: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
ריגה: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 4.30 /
עממי: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5

טבריה

אביב: האינספקטור 9.30, 7.15, 4.30

כפר־סבא, רעננה

קסם: נער הזהב 9.30, 7.15
תן: בלא הנשים 9.30, 7.15
אורות: נער הזהב 7.15, 5

לוד, רמלה

אורלי: סגור
נוה: נפגש בתוך 9.30, 7.15, 4.30
שרון: המישה נעימה 9.30, 7.15

גדרה ועכו

הוד: שוטר ללא תוקף 9.30, 7
רון: נפגש בתוך 9.30, 7.15, 4.30
אודיטוריום: זכרונות אהבה מפירנצה 6.00

נתניה

סטודיו: אל תקרא לי לבן 9.15, 7, 5
אסתר: מעבר לשיא 9.30, 7, 5
שרון: צבע הכסף 9.15, 7, 5

קרית אונו

מתנ"ס 4.30 הרבורה מאוית 9.00 – 6.30 המקצוע לוחם

פתח־תקוה

שלום: קוד הרעם 9.30, 7.15
היכל 1: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 4.30
היכל 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
היכל 3: שיחות מלוכלכות 9.30, 7.15, 4.30

ראשון־לציון ורחובות

ג.ג. רון 1: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 4.30
ג.ג. רון 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
כרמון: סגור
ראשון: ג'ק פלאש המקפץ 9.30, 7.15, 4.30
בית העם: 3 אמיגוס 8.30
חדר: פלאטון 9.30, 7, 5
רון: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: רימון חי 9.40, 7.15
אורגל: קרוקודיל דנדי 9.40, 7.15, 5
ליליה: הפרוטוקול הרביעי 9.30, 7.15
הדר: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
רב חן 1: משמר פראי 9.45, 7.25, 5.00
רב חן 2: הבוקר שאחרי 9.45, 7.25, 5
רב חן 3: להתנגש שנית 9.45, 7.25, 5
רב חן 4: חנות קטנה ומפריעה 9.45, 7.30, 5
שבעת: פלאטון 9.30, 7.15